

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЮРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЧІННІ ЕНЕРГЕТИКИ, АВТОМАТИКИ І ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

УДК 621.3:631.24(477.81)

ПОГОДЖЕНО

Директор ННІ енергетики,
автоматики і енергозбереження

Каплун В.В.

(підпис)

« ____ » 2022 р.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри
електротехніки, електромеханіки та
електротехнологій

Окушко О.В.

(підпис)

« ____ » 2022 р.

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: „Розроблення та дослідження автоматизованого
електрообладнання для підтримки технологічних параметрів у
картоплесовищі”

Спеціальність 141 – електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

Освітня програма Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Гарант освітньої програми
К.Т.Н., доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

Савченко В.В.
(ННІ)
(підпис)

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

К.Т.Н., доцент
(науковий ступінь та вчене звання)
Виконав

Савченко В.В.
(ННІ)
(підпис)
Іляшенко А.В.
(ПІБ)
(підпис)

НУБІП України

КІЇВ – 2022

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЮРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

НІНІ ЕНЕРГЕТИКИ, АВТОМАТИКИ І ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри
електротехніки, електромеханіки та
електротехнологій**

Окушко О.В.

к.т.н. доц.

«(підпис)»

2021 р.

НУБіП України

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

СТУДЕНТУ

Іляшенко Анні Володимирівні

Спеціальність 141 – електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

Освітня програма Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи: „Розроблення та дослідження автоматизованого електрообладнання для підтримки технологічних параметрів у картоплесковиці”

затверджена наказом ректора НУБіП України від 08.12.2021 № 2066 "С"

Термін подання завершеної роботи на кафедру 05.11.2022

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи

«Правила улаштування електроустановок»; «Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів»; «Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів».

Перелік питань, що підлягають дослідженю:

1. Аналіз діяльності виробничо-господарської

2. Проектування автоматизації

виробничих картоплесковиць

3. Дослідження обладнання для обробки картоплі.

4. Розрахунок елементів системи постачання.

5. Заходи з монтажу та налагодження обладнання.

6. Розробити заходи з охорони праці у картоплесковиці.

7. Провести техніко-економічне обґрунтування пристроя для магнітної обробки картоплі.

Дата видачі завдання 11.12.2021 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

Завдання прийняв до виконання

(підпис) (прізвище)

Савченко В.В.

Іляшенко А.В.

НУБІП України

РЕФЕРАТ

Магістерська робота: 106 сторінок, 26 рисунків, 20 таблиць, 29 джерел.

Об'єкт дослідження: технічний процес зберігання картоплі в картоплесховище.

Мета дослідження: розробка та обґрутування параметрів системи електрообладнання, що забезпечує автоматичне підтримання технічних параметрів зберігання картоплі в картоплесховищах та зниження втрат при обробці картоплі в магнітному полі.

Методи дослідження та обладнання: моделювання, методи математичної статистики та ін.; іонометр І-160М, тесламетр 43205/1.

Вибрано технічне та електротехнічне обладнання для підтримки технічних параметрів картоплесховища, розглянуто питання електропостачання, експлуатації електрообладнання та охорони праці в картоплесховищі, обґрутовано автоматизоване електрообладнання для підтримки технічних параметрів картоплесховища, розроблено математичну модель. отримано. наведено техніко-економічні показники використання процесів обробки картоплі в магнітному полі, обґрутовані режими і параметри обробки картоплі в магнітному полі та відповідне електрообладнання картоплесховища.

Сфера використання: овочівництво.

Ключове слово: зберігання картоплі, температурний режим, режим вологості, магнітна обробка, pH, біопотенціал, магнітна індукція

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП Україні

ЗМІСТ

СПИСОК УМОВНИХ ПРИЗНАЧЕНЬ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 ВИРОБНИЧО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

ІНСТИТУТУ КАРТОПЛЯРСТВА ТА ЙОГО ЕЛЕКТРИФІКАЦІЙНИЙ

СТАН

1.1. Виробничо-фінансова характеристика Інституту картоплярства

Ошика! Закладка не определена.

1.2 Дозвіл на електрифікацію Інституту картоплярства

шибка! Закладка не определена.

1.3. Особливості зберігання картоплі

НУБІП Україні

РОЗДІЛ 2 ПРОЕКТ ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У

КАРТОПЛЕСХОДІ

2.1 Обґрутування технічного процесу зберігання картоплі

шибка! Закладка не определена.

2.2 Обґрутування та вибір технічного оснащення

шибка! Закладка не определена.

2.3 Розрахунок вентиляції

шибка! Закладка не определена.

2.4 Розрахунок тепла

НУБІП Україні

шибка! Закладка не определена.

НУБІП Україні

2.5 Розрахунок освітлення
шибка! Закладка не определена.

2.6 Розрахунок водопостачання

НУБІП Україні

шибка! Закладка не определена.

2.7 Розрахунок електроприводу вентилятора

шибка! Закладка не определена.

НУБІП Україні

шибка! Закладка не определена.

2.8. Підбір засобів безпеки, електричних кабелів і проводів, шафи керування

картоплесховище

НУБІП Україні

шибка! Закладка не определена.

РОЗДІЛ 3 ОБРОБКА КАРТОПЛІ В МАГНІТНОМУ ПОЛІ

Ош

НУБІП Україні

шибка! Закладка не определена.

3.1 Аналіз експериментальних досліджень вирощування картоплі в постійному магнітному полі

НУБІП Україні

шибка! Закладка не определена.

3.2 Теоретичні дослідження впливу магнітного поля на бульби картоплі

НУБІП Україні

шибка! Закладка не определена.

3.3 Експериментальні дослідження дії магнітного поля на бульби картоплі

НУВІП Україні

шибка! Закладка не определена.

3.4. Результати польових досліджень впливу магнітної обробки на врожайність та біометричні показники картоплі

3.5. Раціоналізація геометрії пристрою для магнітної обробки з періодичною магнітною системою

3.6. Розробка системи керування потоковою лінією переробки картоплі

РОЗДІЛ 4 ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ КАРТОПЛОПОДАТКУ

89

4.1. Розрахунок електричного навантаження та вибір джерела енергії

89

4.2. Розрахунок ДПП 0,38 кВ

70

шибка! Закладка не определена.

4.3. У разі виникнення струмів короткого замикання перевірте захисні

пристрої на спрацювання.

шибка! Закладка не определена.

4.4. Перевірка можливості пуску та нормальної роботи асинхронних двигунів із короткозамкненим ротором

НУВІП Україні

шибка! Закладка не определена.

РОЗДІЛ 5 ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕХНІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ КАРТОПЛІ

РОЗУМІННЯ ЕЛЕКТРООБЛАДНАННЯ

100

5.1. Монтаж і настройка електрообладнання

100

5.2. Визначення обсягу робіт з експлуатації електрообладнання та складу електротехнічної служби.

101

5.3. Планування робіт з експлуатації електроутаткування

103

5.4. Організація обліку електроенергії

104

НУВІП Україні

РОЗДІЛ 6 ЗДОРОВ'Я КОМПАНІЇ

106

6.1. Аналіз стану охорони праці в народному господарстві

106

6.2. Заходи з охорони праці

107

6.3. Розрахунок заземлювального пристрою підстанції	109
6.4. Бліскавкоахист	116
6.5. Пожежна безпека	117
РОЗДІЛ 7. ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА	119

РЕЗУЛЬТАТИ

НУБіП України	124
ибка! Закладка не определена.	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	

НУБіП України

НУБіП України

НУБіП України

НУБіП України

НУБіП України

СПИСОК УМОВНИХ ПРИЗНАЧЕНЬ

НУБІП України

E - окисно-відновний потенціал;

A - електричний струм;

M - момент;

AT - біопотенціал;

B - магнітна індукція;

v - швидкість;

R - активний опір;

S - ковзання двигуна;

t - стала часу;

τ - час;

T - температура;

X - реактивний опір;

U - напруга;

φ - кутова швидкість;

V - об'єм.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУВІЙ Україні

ВСТУП

Завдяки універсальності використання в господарстві картопля посідає одне з перших місць серед інших сільськогосподарських культур. Це важлива харчова, кормова і технічна рослина.

Харчова цінність картоплі визначається її високими смаковими якостями і корисним для здоров'я людини хімічним складом бульб. Вони містять 14-22% крохмалю, 1,5-3% білка, 0,8-1% клітковини. Картопляний крохмаль легко засвоюється організмом, а його білки біологічно більш повноцінні, ніж у інших рослин, у тому числі озимої пшениці. Картопля багата на вітаміни групи В, РР і каротиноїди. В зимку картопля є основним продуктом харчування та джерелом вітаміну С.

Картопля вживается у вигляді різноманітних страв, яких тільки в європейській кухні налічується понад 200. Але бульби, особливо зелені корені, містять отруйні речовини (соланін). Хоча при варінні вони значною мірою розкладаються, але якщо вміст перевищує 0,01%, то бульби краще не вживати, а використовувати для технічних потреб. [1]

За калорійністю вона в 2 рази більше моркви, в 3 рази більше капусти і в 4 рази більше помідорів. Сирі і запарені бульби можна використовувати як корм, а зелену картоплю разом з буряковим жомом можна використовувати для приготування силосу. Близько 60-70% від загальної кількості білка картоплі в молоці становлять незамінні амінокислоти. Щінним кормом для тварин є також продукти переробки картоплі (жом і целюлоза). Поживність картоплі така, кормових одиниць на 100 кг: сирі бульби - 27-29, силос із зеленого бадилля - 8,5, мангольд свіжий - 4, мангольд сухий - 52, свіжий жом - 13, мангольд сухий - 95,5.

Картопля є сировиною для виробництва багатьох видів продуктів (крохмаль, спирт, глукоза, декстрин). У 3 т картоплі з вмістом крохмалю 17 % понад 100 л спирту, 170 кг крохмалю, 17 кг синтетичного каучуку, 1 т декстрину, 1500 л м'якоті і 1000 кг м'язів, 80 кг глукози, 65 кг гідрол. Картопля має велике агротехнічне та господарське значення. [2]

При вирощуванні картоплі на корм продуктивність кормових одиниць з 1 га може бути більше 5-6 тис.

Картопля має агротехнічне значення як просапна культура: вона є хорошим попередником для ярих культур, а також ранніми сортами для озимих культур.[1]

Мета дослідження- розробка та обґрунтування параметрів системи електрообладнання, що забезпечує автоматичне підтримання технічних параметрів зберігання картоплі в картоплесковищах та зниження втрат при обробці картоплі в магнітному полі.

Об'єкт дослідження- технічний процес зберігання картоплі в

картоплесковищі.

Тема дослідження- зберігання картоплі в

Структура автоматизованого електрообладнання картоплесковині та відповідні параметри

електрообладнання.

Методи дослідження та обладнання: моделювання, методи математичної статистики та ін.; іонометр І-160М, тесламетр 43205/1.

Теоретична цінність отриманих результатів полягає в отриманні математичної моделі процесів, що відбуваються в картоплі при обробці в магнітному полі, яка підтверджує структуру та параметри системи електрообладнання зберігання картоплі в картоплесковищах.

Практична цінність отриманих результатів полягає в розробці автоматизованого електрообладнання для підтримки технічних параметрів картоплесковища та пристрою для обробки картоплі в магнітному полі.

Магістерська робота захищена:

1. Математична модель процесів вирощування картоплі в магнітному полі.
2. Спосіб визначення ефективності обробки картоплі в магнітному полі.

3. Режими та параметри обробки картоплі в магнітному полі.

4. Структура та параметри автоматичної системи зберігання технічних показників картоплесковища.

У магістерській роботі обрано технічне та електротехнічне обладнання для підтримки технічних параметрів картоплесковища, розглянуто питання

спостачання, експлуатації електрообладнання та охорони праці в картоплесховищі, обґрунтовано обрано автоматизоване електрообладнання для підтримки технічних параметрів в картопляний склад картоплесховища, отримано математичну модель процесів обробки картоплі в магнітному полі, обґрунтовано положення та параметри обробки картоплі в магнітному полі та відповідного електрообладнання, наведено техніко-економічні показники використання автоматизованого електрообладнання склад.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

ВИРОБНИЧО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНСТИТУТУ

КАРТОПЛРСТВА ТА ЙОГО ЕЛЕКТРИФІКАЦІЙНИЙ СТАН

1.1 Аналіз характеристик господарства та економічних умов

Фермерське господарство «Ризинський» розташоване в північно-східній частині Звенигородського району, що характеризується м'яко-континентальним кліматом, за 150 км від районного центру – Черкас, найближчі залізничні станції: Ватутіне – 50 км, Шпола. - 75 км, Місцева - 45 км.

колгосп імені Дзержинського 1929 р. Вирощували зернові культури. Тваринництво на той час було дуже розвиненим. У 1993 році колгосп змінено на КГП «Ризинський».

СВК «Ризинський» створено рішенням загальних зборів від 29.01.99 р. та розпочало роботу 01.02.99 р.

Склад СВК «Ризинський», структура земельних ділянок (в середньому за 2007-2009 рр.)

Таблиця № 1.1

Типи ґрунтів	площа, га	структурна, %
Загальна площа землі	2837,6	100
в тому числі і т.д. ґрунт	2482,9	87,5
з них сільськогосподарські угіддя	2329,7	82,1
косиння трави	48,2	1,7
пасовища	82,3	2,9
багаторічні насадження	22,7	0,8
ставки та інші водойми	36,9	1,3
болота	5,6	0,2
садові ділянки	210,0	7,4
інші землі	102,1	3,6

Загальна площа земельного користування становить 3501,7 га, з них сільськогосподарських угідь – 2837,6 га, в тому числі рілі – 2329,7 га.

НУБІЙ України

Характеризуючи матеріальні та трудові ресурси, слід зазначити, що середньооблікова чисельність працюючих у господарстві становить 190 чоловік. З них 150 чоловіків і 40 жінок. Середній вік працівників 37 років. Середньорічна кількість працівників у рослинництві — 130 чоловік, у тваринництві — 60 чоловік.

НУБІЙ України

Господарство має таке обладнання:

- тракторів різних модифікацій — 24, з них 12 гусеничних;
- вантажних автомобілів - 25;

НУБІЙ України

- зернозбиральних комбайнів: СК - 5, «Нива» - 2, «Дон-1500» - 2, «Лан» - 1;
- тракторних причепів - 13;
- газонокосарки - 2;
- комбайні Ричко - 2;
- валкові жатки - 2;

НУБІЙ України

- зерноочисних машин - 3;
- сільськогосподарських культур - 16;
- плугів - 7;
- культураторів - 19;
- розкидачі твердих мінеральних добрив - 1;

НУБІЙ України

машини для внесення в ґрунт твердих органічних і мінеральних добрив - 2;

обприскувачів - 3. Техніки вистачає, але керівництво не втрачає можливості за можливості придбати нову техніку. В господарстві є тракторна бригада.

Оскільки ним керує досвідчений спеціаліст, стан технічного обслуговування та ремонту обладнання тут на високому рівні.

НУБІЙ України

В даний час забезпечення господарства паливно-мастильними матеріалами є складною проблемою через їх високу вартість. Але що негативну проблему керівництво господарства намагається вирішити різними способами. [3]

Н

1.2 Агротехнічні умови

НУБІЙ України
в НВК «Ризинський» вирощується широкий асортимент сільськогосподарських культур, серед яких:

- i. озимі зернові - озима пшениця, озиме жито, озима пшениця тритикале;
- b. ярі зернові культури - ячмінь, кукурудза на зерно, тритикале яре;
- v. бобові – горох;

Містер. крупи – пшено, гречка;

- d. технічні культури - соняшник, цукровий буряк, бульбові рослини – картопля;
- так само кормові рослини однорічні та багаторічні трави, кормбуряк

У ПЕС «Ризинський» проведено таку сівозміну №1:

100 га кукурудзи на зелений корм;

озима пшениця 100 т;

картопля 60 га, кормовий буряк 40 га;

тритикале яре 60 га, гречка 20 га, просо 20 га;

ячмінь 100 га + б/т 100 га;

Лодерна на 1-му укосі 100 га;

озима пшениця 100 га;

горох 100 га,

озиме жито 100 га;

соняшник 100 га.

Так, у сівозміні № 1 господарства картопля розміщена в сівозміні: пшениця озима – картопля, буряк кормовий – тритикале яре, гречка, просо. Такий вид сівозміни досить сприятливий для отримання високого врожаю картоплі.

У сівозміні система садіння складається з ранньовесняної та основної

франки.

Що стосується рівня культури землеробства в господарстві в цілому, то він задовільний. [4]

НУБІП Україні

1.3 Землі, рельєф і водні ресурси

Сховище СВК «Ризинський» розташоване на найродючіших чорноземних грунтах з глибоким гумусним шаром і сприятливими фізичними властивостями, нейтральною реакцією ґрутового розчину.

Посадковий шар містить у середньому 4,07% гумусу; 47,1 мг/100 г легкогідролізованого азоту, рухомого фосфору - 6,9 мг/100 г, обмінного калію - 9,8 мг/100 г; середнє значення pH становить від 6,0 до 6,6. Основна насиченість

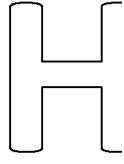
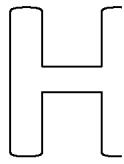
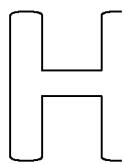
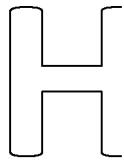
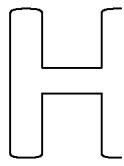
ґрунту становить 33,2 мг-екв/100 г, що на 2,2 мг/екв/Югод перевищує контрольне значення 33,0 мг-екв/100 г.

Грунт цього господарства має запас вологи 100-200 мм на квадратний метр, що, як правило, забезпечує достатню кількість вологи для росту і розвитку рослини протягом вегетаційного періоду, і отримує високий урожай. За еколого-географічною оцінкою чорноземи мають бал 61⁹², що свідчить про середню та високу забезпеченість різними елементами та придатність для вирощування рослин.

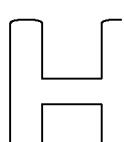
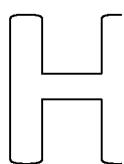
За даними агрохімічного паспорта поля забезпеченість ґрунту елементами живлення роєлин знаходиться на середньому рівні. Забруднення значно менше порівняно з контрольним значенням: еколого-агрохімічна оцінка висока.

Ці ґрунти придатні для культури вологи з невеликим шаром гумусу та сприятливими фізичними властивостями, достатньою забезпеченістю поживними речовинами та нейтральною реакцією ґрутового розчину (pH 6,0-7,5), що придатне для чорноземів з картоплею, вирощується в господарстві, отримана державна висока продуктивність. [4]

НУБІП Україні

1. Площа, га – 60;
2. Агровиробнича група – чорнозем південний;
3. Механічний склад – грудучкувато-зерниста структура;
4. Глибина орного шару, см – 27-30;
5. Вміст гумусу, % - 2,36;
6. Рік агрономічного обстеження – 2008;
7. Забезпечення ґрунтів: N – 18.2 м/100г, P – 12 м/100г, K – 13.4 м/100г.
8. Кислотність, pH – 6.5;
9. Переволоження, підтоплення – відсутні.

ГУДОУ СУКУГАУГИ

НУБІП України

Клімат Звенигородщини, де розташоване господарство, помірно-континентальний.

1.4 Погодні умови

За багаторічними даними Новомиргородської метеостанції середня тривалість безморозного періоду становить 190-210 днів.

За даними шести метеостанцій середньорічна кількість опадів становить 578 мм, з відхиленням протягом року від 5 до 100 мм.

Погодно-кліматичні умови за 2007-2009 рр. У таблиці 1.4 наведені ресурси

влогостійкості під час сівби озимих та ярих зернових культур за таких умов господарства:

Озима пшениця 110 - 120 мм;

ячмінь 120-130 мм;

горох 115 - 130 мм;

картопля – 130 мм;

кукурудза на зерно 130 мм;

яра пшениця 130 мм;

З наведених кліматичних даних можна зробити наступні висновки:

■ дані таблиці свідчать про нерівномірність випадання опадів;

■ відносна вологість повітря в районі господарської діяльності змінюється по місяцях і роках.

Так, середньорічна температура повітря у 2009 р. становила 9,5°C.

Безморозний період становить 165 - 175 днів, в середньому за багато років 170 днів. Середня тривалість вегетаційного періоду 205 днів.

Виходячи з наведеної інформації щодо особливостей клімату, можна зробити висновок, що такі кліматичні умови є сприятливими для вирощування картоплі.

НУБІП України

НУБІЙ України

РОЗДІЛ 2

СПРОЕКТУВАТИ ЕЛЕКТРИФІКАЦІЮ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ КАРТОПЛЕСХОВИНА

2.1 Біологічна характеристика культури

Картопля відноситься до сімейства пасльонових. У сільськогосподарській практиці картоплю використовують як однорічну культуру і розмножують бульбами. Його можна розмножувати частинами бульб, вирощеними в лабораторії та отриманими шляхом мікроклонування, а також пагонами. У

вирощуванні картоплю найчастіше розмножують насінням.

Коренева система картоплі, вирощеної з бульб, мочкувата, а насіння стрижнева. Основна маса коренів переважно у верхньому шарі ґрунту і проникає на глибину до 70 см. На початку їх утворення в бульбах утворюються дрібні стільовані листки, в пазухах яких роблять отвори. Кожне вічко має кілька бруньок, одна з яких відростає під час проростання, решта залишаються про запас. Форма бутонів кругла, сім'яна, подовжена, перевернено-яйцеподібна, колір залежно від сорту білий, рожевий, червоний, фіолетово-блакитний. Під час проростання бульб на світлі зі сплячих вічкових

бруньок утворюються короткі, міцні і барвисті пагони, а в темряві — тонкі, довгі стільовані пагони. Колір паростків, поряд із кольором бульб, є основою сортовою ознакою картоплі. Стиглі бульби вкриті шкіркою з коркової тканини, під якою розташовані паренхіматозні клітини кори, заповнені крохмальними зернами, глибше — кільце судинно-волокнистих пакетів, що з'єднуються з вічками. Середина (внутрішня частина) кулака також містить крохмаль, але менше, ніж чікірка. Кількість крохмалю в бульбах коливається від 12-14% до 22-25% і більше. У бульб столових сортів вона становить 13-16%, у технічних — 18-25%. Кущ картоплі переважно складається з стебла з 4-8 листками. З пазушних

клітин у підземній частині стебла розвиваються пагони столона, а на верхівках формуються бульби. У бульб столових сортів вона становить 13-16%, у технічних — 18-25%. Кущ картоплі переважно складається з стебла з 4-8 листками.

Столові пагони розвиваються з пазушних клітин підземної частини стебла, на кінцях утворюються бульби. У бульб столових сортів вона становить 13-16%, у технічних – 18-25%. Кущ картоплі переважно складається з стебла з 4-8 листками.

З пазушних клітин у підземній частині стебла розвиваються пагони столона, а на верхівках формуються бульби.

Широкий асортимент сортів дозволяє вирощувати картоплю по всій Україні.

Період розвитку картоплі умовно поділяють на 3 періоди. По-перше, він триває від появи сходів до початку цвітіння. У цей період збільшується маса бадилля, приріст бульб незначний. Другий період (від цвітіння до початку

всихання бадилля) – період найбільш інтенсивного росту бульб. За цей період утворюється до 75% продукту. Урожайність картоплі в основному визначається погодними умовами та рівнем агротехніки.

У ранньостиглих сортів інтенсивний ріст культури триває 25-28 днів, у середньостиглих – 34-36, у пізньостиглих – 43-45 днів.

Бульби картоплі починають проростати при температурі 8-10 °C. Оптимальна температура для росту і розвитку рослин бульб становить 17-20 °C.

При 25 °C бульбоутворення затримується, а при 30 °C – припиняється. За даними А.Г.Лорха, максимальний приріст урожаю бульб картоплі відбувається

за температури ґрунту близько 17 °C, повітря – 23 °C (температура ґрунту близько 29-30 °C, швидкість росту). бульби стоять).

Після зав'язування бульб рослинам потрібна температура ґрунту 15-18 °C. Ці особливості є основою боротьби з виродженням картоплі літніми посадками в південних районах нашої країни. При посадці бульб в червні-липні бульби формують в кінці весни.

Картопля дуже чутлива до заморозків. У більшості видів при морозі 1-2 °C гинуть усі надземні частини рослини. Замість них можуть вирости нові, але загальний розвиток рослини затримується. У деяких видів дикої картоплі

надземна частина витримує морози до -7 °C

Картопля є пластичною рослиною і може адаптуватися до умов вирощування. Вимоги до вологи залежать від фази росту. На початку розвитку

картопля потребує менше вологи, а в міру зростання потреба у воді зростає. Критичним періодом є початкова стадія цвітіння. Достатня кількість вологи в цей період викликає значне зниження продуктивності. Найбільш сприятливі умови для росту картоплі і формування високого врожаю створюються при вологості повітря 70-80% ОВ. Надмірне зволоження затримує розвиток картоплі, погіршує повітряність ґрунту, викликає загнивання відокремлюль.

Транспираційний коефіцієнт картоплі 500-400. З підвищеннем вологості повітря втрати води зменшуються. Забезпечення рослин поживними речовинами також сприяє більш ефективному використанню води.

У глинистих ґрунтах урожайністю 300 т/га витрати води становлять 3000 м³. За словами А.Г. Лорха, урожай ранніх сортів визначається кількістю опадів у липні, середньостиглих — у липні-серпні, пізніх — у липні-вересні.

Високоврожайну картоплю отримують на пухких чорноземах, дерново-підзолистих, окультурених торф'яних ґрунтах. Заболочені та засолені ґрунти непридатні для картоплі, а на карбонатних вона росте погано. Картопля добре росте на ґрунтах зі слабокислою і нейтральною реакцією.

Коренева система картоплі в процесі дихання поглинає багато кисню з ґрунтового повітря. Добова потреба коренів рослин у кисні становить близько 1

мг на 1 г сухої речовини. Максимальна потреба в кисні виникає в період формування бульб. Для забезпечення достатньої кількості кисню ґрунт слід утримувати в пухкому стані з насипною масою не більше 1-1,2 г/см. У таких ґрунтах добре відбувається газообмін між ґрунтом і атмосферним повітрям.

Вуглексий газ (CO_2) виділяється з ґрунту в приземний шар повітря, а кисень потрапляє в ґрунт. В ущільнених ґрунтах кількість кисню може зменшуватися до 2%, а кількість вуглексого газу може значно збільшуватися. В таких умовах спостерігається загнивання коренеплодів.

У картоплі слабо розвинена коренева система. Загальна маса коренеплодів, як правило, становить 7-8% маси баланця. Картопля при врожайності 200-300 ц/га забирає 100-125 кг азоту, 40-50 кг фосфору, 140-230 кг калію і до 20 кг CaO , 10 кг MgO . Максимальна потреба картоплі в поживних речовинах спостерігається

в період інтенсивного нарощання надземної маси та на початку формування бульб.

Для отримання високого врожаю необхідно збалансувати мінеральне живлення картоплі. При нестачі азоту в ґрунті рослини розвиваються погано, утворюючи незначну асиміляційну поверхню; продуктивність папероробної машини знижується. Забезпечення рослин азотом сприяє засвоєнню фосфору і калію. Фосфор прискорює розвиток картоплі, збільшує швидкість формування кореневої системи, посилює бульбоутворення та фотосинтез. Все це сприяє підвищенню врожайності та вмісту крохмалю в бульбах, такі бульби краще зберігаються і менше уражуються хворобами. Калій підвищує тургор клітин, бере участь у білковому та вуглеводному обміні, підвищує вміст крохмалю та підвищує стійкість картоплі до хвороб.

Картопля – світлолюбна рослина. За умов недостатнього освітлення жовтіє надземна маса, витягуються стебла, послаблюються процеси цвітіння і знижується врожайність. [2]

2.2 Сівозміна та розміщення культур у сільському господарстві

Картопля давно віднесена до культур, які погано реагують на включення в сівозміну. За даними Головного управління сільського господарства, картофлю не рекомендують пересаджувати в сівозміну через більшу ураженість бульб паршею, сухою гниллю, нематодами та іншими шкідливими організмами, а

також надмірне ущільнення ґрунту після цукрових буряків. Уманського університету, окрім озимої пшениці та жита, хороним попередником для картоплі на сілос на два і більше укосів, баштанних культур та багаторічних бобових культур, що використовуються щорічно, вважається кукурудза. При вирощуванні картоплі після тривалого використання багаторічних трав є ризик значного ураження бульб ґрунтовими ікідниками (дротянки та ін.).

Науковці Хмельницької дослідної станції рекомендують розміщувати картоплю в сівозміні після проміжних (послідуючих) посівів кормових рослин,

жкі відіграють важливу санітарну роль, що вдвічі запобігає розвитку парші, у п'ять разів – ризоктоніозу. Щоб не пошкодити картоплю та інші шкідливі организми, цю культуру краще повернути на попереднє місце вирощування через

1-2 роки. Деякі вчені, ґрунтуючись на багатому досвіді підвищення високої врожайності цієї культури в Нідерландах, пропонують збільшити період

окупності картоплі до трьох років у районах, де в ґрунті є важливе нематоди [5]

Картопля позитивно реагує на глибокий обробок ґрунту, який створює глибокий пухкий посадковий шар, що особливо сприятливо для утворення великих бульб на важких ґрунтах. Від площини вирощування картоплі, строків

внесення органічних добрив, належного розм'якшення ґрунту досягають диференціацією цих прийомів як з осіннім, так і з весняним обробітком, включаючи розпушування стерні, підготовку основного та передпосівного ґрунту. тип ґрунту, його фізико-хімічні властивості, бур'яни.

Лущення проводять відразу після збирання попередника або не пізніше 3-4 днів після збирання продукції.

Поля з переважанням вкорінених бур'янів (очіток, розгоропша, береза польова) спочатку обробляють дисковими боронами (ЛДГ-5А, ЛДГ-15А, ЛДГ-10А, ЛДГ-20) на глибину 6 - 8 см.), а вдруге - від лущилок (ППЛ-10-25, ППЛ-5-

25, а також ЛДГ-5А, ЛДГ-10А та ін.). Після прополки поле оруть передплужниками (ПЛН-4-35, ПЛН-5-35, ПЛН-6-35 та ін.) на глибину 27-30 см. неглибокий шар посадки, застосовують плуги-розпушувачі (ГРГІВ-5-50 та ін.).

Засмічені кореневищами бур'янами попередники дискують 2-3 рази на

глибину 12 см дисковими боронами (БД-10Б, БДТ-7А), а після появи «колосків» глибоко оруть кореневища передплужниками. У місцях з неглибоким шаром

посадки проводять «вичісування» кореневищ. проводять розчистку полинолущилками або неглибоку оранку на глибину (10-15 см) кореневищ

бур'янів у ґрунті, після чого видаляють кореневища. ґрунт приирають до меж

поля пружинними культиваторами або граблями (чесанням).

При весні внесенні гною або компосту в залиті ґрунти зазвичай дискують, а навесні ці площини оруть безрядними плугами на глибину 25-25 см. Якщо весни

тній не вносять, часто обмежуються двома лущеннями, а подальшу обробку ґрунту відкладають до весни.

Іри заміні весняної оранки на весняну врожайність картоплі практично не знижується. Однак, щоб не пропустити оптимальні строки садіння картоплі, необхідно не зволікаючи і в стислі терміни проводити весняну оранку.

Там, де є можливість періодичного зволоження ґрунту, проводять вузькорядні плуги шириною 28-36 м, залишаючи між ними розширювальні борозни, щоб вода стікала у відкриті русла. Оранку в лісостепових районах проводять плугами з передплужниками на глибину 25 - 30 см в агрегаті з кільцевими колесами або важкими боронами.

Після оранки, поки ґрунт ще не ущільнився, весени його повторно обробляють культиваторами в агрегаті з кільцевою або важкою бороною, а просапними культиваторами (КРН-4,2, КРН-) роблять гряди висотою 18-20 см.

Вирізати, 5.6А). На більш легких ґрунтах лісопустель гряди зрізають навесні, попередньо розпушивши ґрунт травою (ФБИ-1,5) або фрезерним культиватором (КГФ-2,8).

Оранка картоплі після збирання включає розпушування на глибину 7-8 см і неглибоку оранку на глибину 16-18 см з обов'язковим внесенням органічних і

мінеральних добрив. На ділянках, призначених під посадку картоплі влітку, проводять основний обробіток ґрунту так само, як і під весняну посадку, потім проводять 1-2 культивації для знищення бур'янів. [1]

Таблиця 2.2. Власне вживання картоплі

Дії	Індикатори	
Сорт (гіbrid)	рекомендація	Рів'єра, Довіра, Легенда
	насправді	Рів'єра, Довіра, Легенда
Внесення	рекомендація	—
	насправді	—
Н. кг/га	рекомендація	90-120
	насправді	50
Rg05, кг/га	рекомендація	90-120
	насправді	90
KгO, кг/га	рекомендація	90-120

НУ	насправді	120
Вапно, т/га	рекомендація	—
	насправді	—
Гіпс, т/га	рекомендація	—
	насправді	—
Посів, кг/га	рекомендація	50-60
	насправді	40
	(умови)	I-II декада квітня
Розмочування оболонки (вимоги)		—
Основна обробка (тип)		Оранка на мороз (глибина 27-
Протиерозійна обробка (вид)		—
Полив (кількість, норма)		—
Плутанина в рахунках		—
Офіс реєстрації(%)	шкідники	—
	збудників захворювань	—
Обробка рослин (кількість)		3 рази
Хімічна обробка	гербіциди	—
	інсектициди	Банкол (50%), Децис (2,5%), Фастак
	фунгіциди	Акробат МС (50%), Дітан М- 45, Дітан М-45
	сушарки	—
	регулятори росту	—
	біологічний	—
Збір врожаю (вимоги)		Ранній – у фазі технічної стигlostі бульб; середнього
Урожайність, ц/га	дизайн	55
	фактичний	50

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3

3.1 Опис технології зберігання

Відповідно до типового проекту 83-76/75 для зони з зовнішньою

температурою -30°C складське приміщення частково заглиблене з неповним залізобетонним каркасом та цегляними стінами.

Розрахункова ємність зберігання фуражної картоплі 980 тонн. Безтарне зберігання продуктів в умовах активної вентиляції без штучного охолодження.

Водопостачання, тепlopостачання, електропостачання та водовідведення здійснюється від мереж господарства.

План поверху показаний на рисунку 3.1.

Корисна площа забудови 617 m^2 . Робоча зона 502 m^2 . Підсобна площа 115 m^2 . $0,54$ за 1 т продукції, що зберігається m^2 .

Овочесховище має в плані прямокутник із спільними осями (24×24) м.

Будівля овочесховища примикає до приміщення складиці з розмірами в осіх (9×6) м. Будівля одноповерхова. Колонна мережа (6×12) м. Висота будівлі від підлоги до низу балок перекриття 4,8 м. Перекриття будівлі обладнане плоским дахом та системою зовнішнього водовідведення.

Коефіцієнт тепlop передачі стін $0,4 \frac{\text{Вт}}{\text{м}^2 \times \text{град}}$ а нахлест - $0,35 \frac{\text{Вт}}{\text{м}^2 \times \text{град}}$.

НУБІП України

НУБІП України

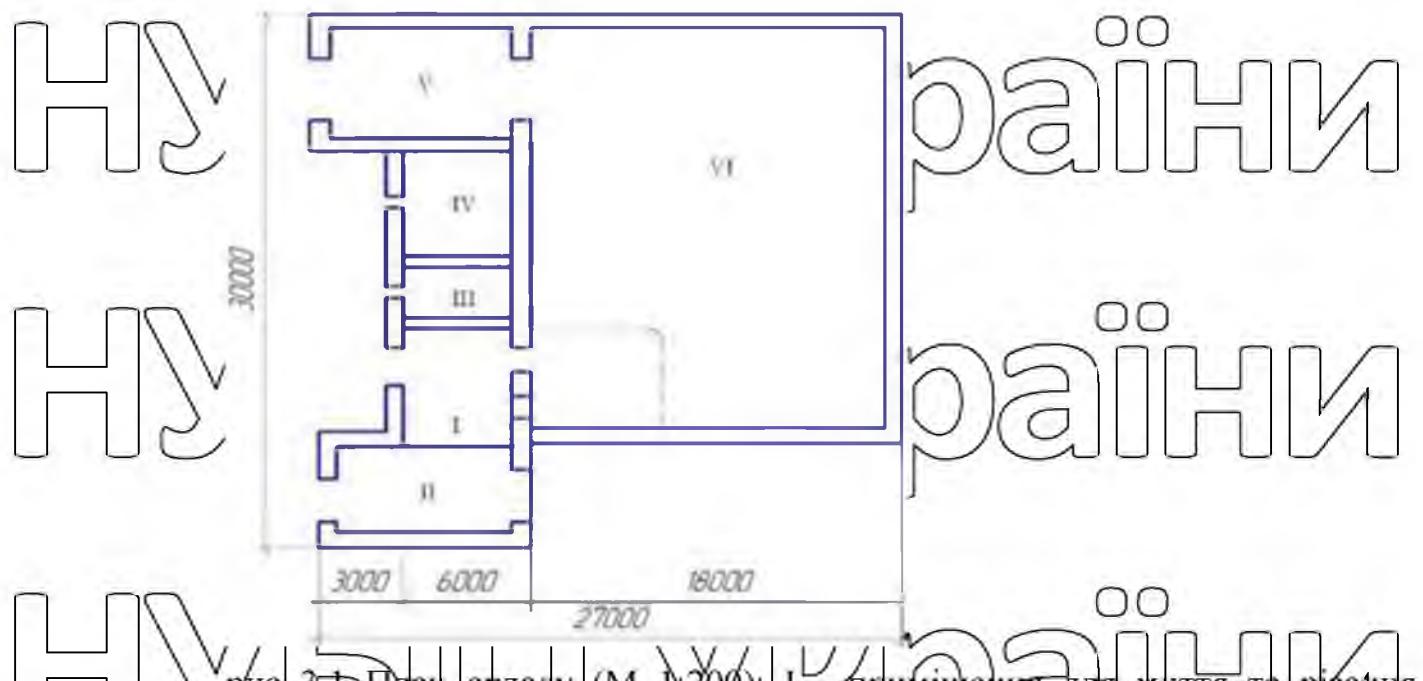

Рис 3.1 План складу (М 1:200): I - приміщення для миття та різання коренеплодів;

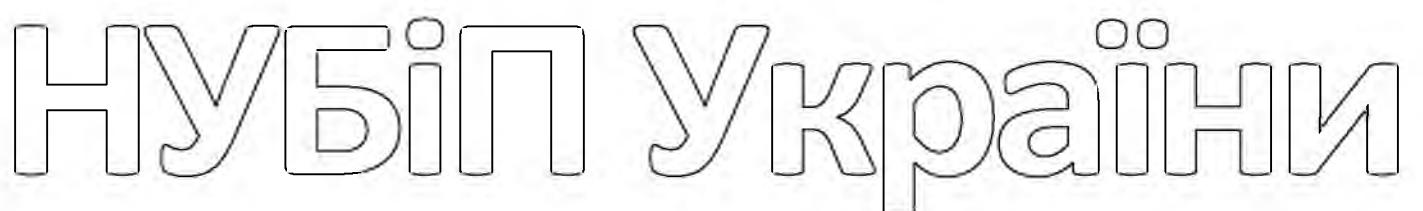
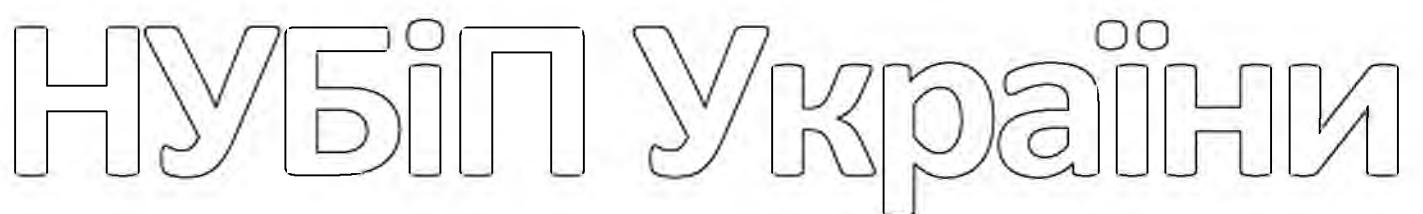
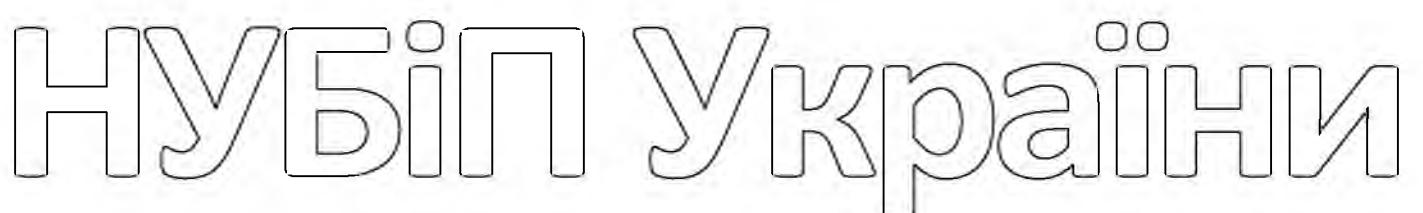
II - експедиція (приміщення для розвантаження візка);

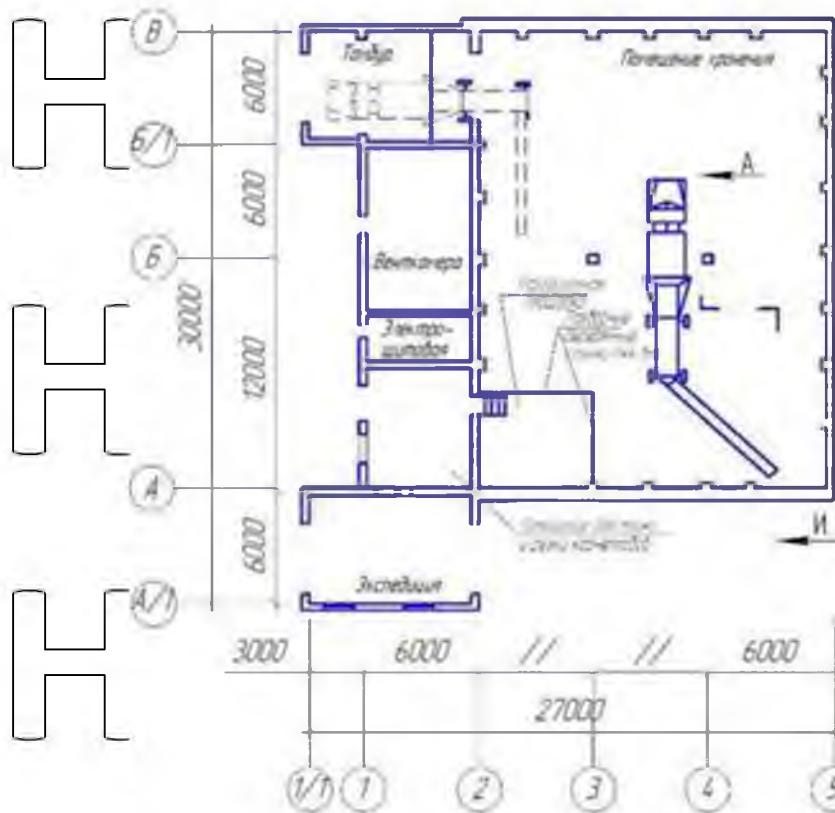
III - перемикач;

IV - вентиляційна камера;

V - тамбур;

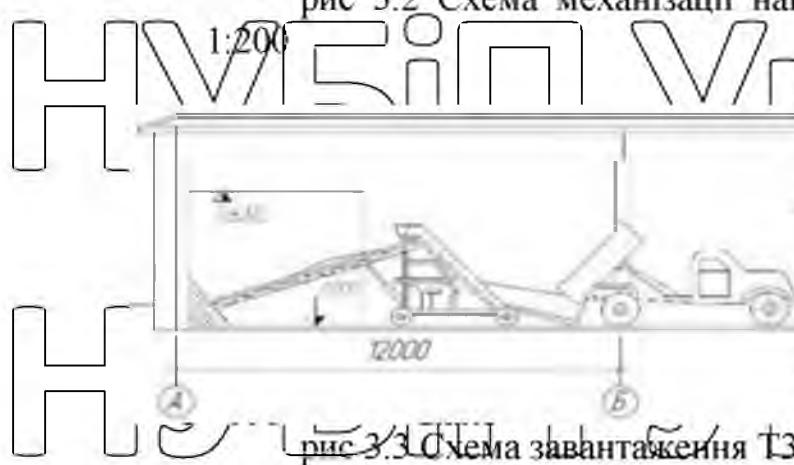
VI - складське приміщення

райни
райни
райни

рис 3.2 Схема механізації навантаження. Висотний план 0.000. М

райни

рис 3.3 Схема завантаження тзкз0

Перед завантаженням склад дезінфікують формаліном, внутрішні поверхні

більть свіжогашеним вапном з додаванням мідного купоросу і просушують. Завантаження здійснюється з 5 по 26 вересня.

Насипний спосіб зберігання картоплі висотою 4 м.

Перед завантаженням на склад виділяють невелику вантажну площину

(обгороджують дошками). Зважені, відсортувані та підготовлені до зберігання бульби насипом надходять на склад. Бульби з відвалу зеипаються в приймальний бункер завантажувального конвеєра ГЗК-30 (рис. 3.2). На ділянці повно бульб.

Після заповнення одного майданчика виставляють носій, знімають дошки, огорожують наступний майданчик і так до повного заповнення складу. Після

завантаження автозправний комплекс виводять зі складу в тамбур, отвір закривають дерев'яною стінкою на висоті 2,8 м і додатково завантажують склад (рис. 3.2).

Зберігання коренеплодів здійснюється в умовах активного вентилювання шляхом подачі повітря безпосередньо на гірку «знизу вгору», що забезпечує підтримання заданого температурного режиму виробничої маси.

Параметри повітряного середовища в сховищах і горбах коренеплодів при різних термінах зберігання наступні:

- після повного завантаження резервуара температура в дамбі підтримується в межах 8–19°C протягом початкового (лікувального) періоду 15 днів;
- Протягом 15-денного періоду піхолодання вона повільно знижується до + 1°C;

при зберіганні температура у верхній частині коренеплодів підтримується від -1°C до +1°C при вологості $\phi = 80\text{--}95\%$.

Коренеплоди вивантажуються зі складу рівномірно протягом усього терміну зберігання конвеєром ТХБ-20 або з грудня 2 рази на добу по 4 т. В

останньому випадку вивантажену продукцію миють, подрібнюють і завантажують на тягач, розташований в експедиційному приміщенні.

Перенесення бульб в мийку і коренерізку здійснюється наступним чином. Дити (дошки) обвалиних стін між приміщеннями I і VI знімають, коренеплоди

підсилюють землею, а потім самохідним роторним колектором КМХ-01 STX-02 подають у приймальний бункер, круглого подрібнювача, де його промивають і нарізають. У міру того, як коренеплоди виснажуються, запаси потрапляють у резервуар і кількість носіїв СТХ-02 збільшується. Схема розвантаження, миття, нарізки та відвантаження готової продукції наведена на рисунках 3.3 і 3.4.

НУБІП України

Попередні дані для сантехнічної частини проекту

Орієнтовні параметри на вулиці $t_{n.o.} = -29^{\circ}\text{C}$, $\varphi = 75\%$.

Температура в складському приміщенні $+1^{\circ}\text{C}$ - -1°C , вологість повітря

НУБІП України

$\varphi = 80\%$.
 $+15^{\circ}\text{C}$ в мийно-розкійній, $\varphi = 80\%$.

Вентиляційна камера $+12^{\circ}\text{C}$, $\varphi = 75\%$.

10°C в експедиції і $\varphi = 75\%$.

НУБІП України

у вентиляційній камері, шитовій, експедиційній та мийній це вода з внутрішніх мереж теплоцентралі. В якості опалювальних пристрій встановлені радіатори М140-АО.

НУБІП України

Підігрів повітря в складському приміщенні здійснюється опалюально-рециркуляційними установками з електронагрівачами. Установки підігріву і рециркуляції автоматично вимикаються і вимикаються в залежності від температури повітря у верхній зоні складу.

НУБІП України

Складське приміщення обладнане системою активної механічної вентиляції. Розподіл повітря до маси продуктів, що зберігаються, по системі каналів перекриття з мережею «знизу вгору» (рис. 5).

У період лікування працює вулична вентиляція. Під час зимового зберігання температура в масі продуктів підтримується роботою вентиляційної системи з повною або частковою рециркуляцією внутрішнього повітря.

НУБІП України

Прийняті витрати води на виробничі потреби $2,5 \text{ м}^3/\text{час}$. Напір на вході 8 м. Промислова каналізація підключена до будь-бофабрики для видалення стичних

вод, забруднених залишками коренеплодів і ґрунту. По прямотоку від подрібнювача відходи потрапляють в шламовий резервуар, звідки після годинного відтоювання самопливом стікають у міську каналізацію. Для осушення котла до рівня опадів встановлено насос VHS 1/16. Видалення опадів проводиться вручну.

НУБІП України

3.2 Вибір технологічного обладнання

3.2.1 Вибір обладнання для завантаження та вивантаження бульб

Вантажно-розвантажувальні роботи можуть здійснюватися конвеєром ТЗК-30 або конвеєрною системою ТХВ-20. Транспортер ТЗК-30 дозволяє завантажувати склад з мінімальною ручною працею. ТЗК-30 також можна використовувати для розвантаження, якщо розвантаження проводилося безперервно.

У цьому проекті двічі на день вивантажується 4 тонни вантажу. Вилив здійснюється до отвору, що з'єднує пральну з камерою зберігання (рис. 3.3 і рис.

3.4). Враховуючи великі розміри ТЗК-30, його не можна використовувати для розвантаження. Тому для розвантаження використовується конвеєрна система ТХВ-20 з великом саможідним підбирачем КМХ-01. Технічні характеристики конвеєрів наведені в таблиці.

3.2.2 Вибір обладнання для вентиляції та опалення

Особливістю припливної вентиляції овочесховища є наявність у неї довгих вентиляційних каналів і тому великий аеродинамічний опір (до 400 Па). Тому припливними вентиляторами є відцентрові вентилятори типу ЦЧ-70. Розмір (кількість) вентилятора визначається повітробімом і кількістю вентиляторів.

Зазвичай в таких складах використовується 4 вентилятора. Нарешті, після розрахунку повітробіму, визначимося з кількістю вентиляторів ЦЧ-70.

Витяжні вентилятори в овочевий цех кришні. Це дозволяє мінімізувати повітроводи. Кришні відцентрові вентилятори типу КЦЗ-90 найчастіше

використовуються в овочесховищі. Для підвищення ефективності, а також захисту гвинта від механічних пошкоджень і снігових заметів, вентилятор забезпечений захисним шиліндром і грибоподібним корпусом. Кількість

вентиляторів залежить від потужності припливної вентиляції та кількості вентиляторів. Виходячи з необхідної рівномірності потоку повітря, купимо 3 вентилятори КЦЗ-90. Кількість вентиляторів буде визначено після розрахунку повітробоміну.

У мийно-розкрійному відділенні передбачена природна вентиляція. На даху встановлена витяжна шахта УП1 з дефлектором Т17. Перетин вала 200×700 мм, висота 2,5 м (висота +5,00 до 7,50 м).

3.2.3 Вибір обладнання для миття та нарізання бульб

У системі бульбомийно-різальних машин є три типи машин. Коренерізка КПІ-4 для нарізки попередньо промитих бульб продуктивністю 4 т/год.

Кормоподрібнювач ІКС-5м для мийки та нарізки. ІКМ-5 для промивання, різання та видалення каменів.

Основні технічні дані машин наведені в таблиці 3.

Таблиця 3. Технічні характеристики коренерізів.

Марка автомобіля	При продуктивність, т/с	Встановлена потужність, кВт	Пігтова витрата енергії, кВт $\times$ ч/т	Примітка
КПІ-4	четири	5,5	1...1,3	
ІКС-5м	5	9	1,15...1,8	
ІКМ-5	5...8	12,9	1,6...2,5	2 електродвигун а 3 електродвигун и

З цих машин ми виберемо ІКМ-5. Ця машина є багатофункціональною. Витрата електроенергії на одиницю продукції порівнянна з ІКС-5. Його продуктивність відповідає характеристикам пікапа КХМ-01, встановленого на

початку виробничої лінії.

Максимальна продуктивність лінії кормопідготовки становить 8 т/год при одноразовій потребі. Лінія працюватиме 30 хвилин. Підсінна зайнятість лінії 1 година. Техніка використовується слабо, але іншої машини немає.

3.3 Вибір приводів

В обмеженому обсязі проекту випуску неможливо описати вибір електроприводів для всіх робочих машин складу. Тому в проекті проведено детальний підбір електропередачі лише для двох механізмів, а результати підбору електропередачі для решти робочих машин зведені в таблицю 3.

Проектом передбачено підбір електроприводу (промивний шnek коренерізки ІКМ-5) для механізму, що працює в тривалому режимі, і механізму повороту змішувального клапана повітряного каналу, що працює в короткочасному режимі.

3.3.1 Підбір електроприводу промивного шнека коренерізки ІКМ-5

Машина ІКМ-5 випускається з трьома електродвигунами загальною

потужністю 12,5 кВт. Ріжучий двигун потужністю 7,5 кВт, мийний шнек потужністю 2,2 кВт і насос потужністю 2,2 кВт. Продуктивність машини 7 т/год. Висота підйому готового виробу $H=2,05$ м. Довжина шнека 2,5 м, швидкість обертання шнека 350 мм, вал шнека 75 мм. Кут нахилу носа 60°.

3.3.1.1 Крива продуктивності

З аналізу розділів 3.1 і 3.2 випливає, що мийний шнек працює в приміщенні з вологим середовищем, його навантаження з часом практично не змінюється, а швидкість обертання постійна. Електропривод запускається на холостому ходу.

З цього випливає, що для приводу можна використовувати асинхронний електродвигун.

3.3.1.2 Кінематична поведінка

Потужність від електродвигуна передається на вал пасового гвинта через передавальне число клинопасової передачі: $i_{kn} = 1,3$ (електродвигун - головний вал

редуктора), редуктор РПУ120А з передавальним числом $i_p = 19,06$ і ланцюгова

передача $i_{up} = 3,89$ з'єднання другого вала коробки передач з гвинтовим валом.

Загальне передавальне число $i = i_{kn} \times i_p \times i_{up} = 1,3 \times 19,06 \times 3,89 = 96,38$. Тоді частота обертання приводного вала рівно 945 об/хв.

3.3.1.3 Енергетичні показники

Потужність, необхідна для мийного шнека, складається з наступних компонентів: потужність, яка використовується для подолання опору тертя матеріалу об корпус і підйому бульб; зусилля, необхідне для подолання опору тертя коренеплодів об шнек; потужність, необхідна для подолання сили тертя в підшипниках; потужність, необхідна для подолання опору потоку води та транспортування бруду. Розрахувати кінцеву складову практично неможливо,

тому будемо використовувати заводські рекомендації, а потужність, необхідну для приводу шайби, приймемо рівною 1,5 кВт.

Необхідна потужність електродвигуна визначається за формулою [10]:

$$P_{ob} = \frac{P_{pm}}{\eta_{nep}} = \frac{P}{\eta_{kn} \times \eta_p \times \eta_{up}}$$

де η_{kn} - ефективність клинопасової передачі, $\eta_{kn} = 0,98$;

η_p - ефективність коробки передач, $\eta_p = 0,88$;

η_{up} - ефективність ланцюгової передачі, $\eta_{up} = 0,96$;

$$\frac{1500}{0,98 \times 0,88 \times 0,96} = \frac{1500}{0,8296} = 1808$$

вівторок

НУБІП України

3.3.1.4 Характеристики навантаження
Двигун мийного шнека запускається на холостому ходу. Передавальний механізм має ланцюгову, редукторну, клинопасову передачу. Звичайно, в кожному механізмі є лазівки. Тому можна вважати, що електромотор запускається на холостому ходу.

НУБІП України

3.3.1.4 Висновок щодо характеристики водя

Аналіз характеристик водя дозволяє зробити наступні висновки:

1. Бурник працює у вологому середовищі;
2. Регулювання обертів не потрібно, тому можна вибрати асинхронний двигун;
3. Кінематична схема має гнучкі елементи і зазори, що дуже полегшує старт;
4. Частота обертання гвинтового вала мала, тому приведений момент інерції малий;
5. Режим роботи електроприводу безперервний.

НУБІП України

3.3.1.6 Вибір двигуна
З огляду на характеристики приводу виберемо асинхронний електродвигун з короткозамкненим ротором. Екологічна версія JP44. Електродвигун буде встановлений на горизонтальній платформі, тому вибираємо варіант двигуна M1001 (на ніжках).

НУБІП України

При виборі частоти обертання вала двигуна слід враховувати, що чим вище частота обертання, тим дешевше і легше двигун. Завжди потрібно шукати компроміс. Враховуючи, що частота обертання вала робочої машини всього 10 об/хв, отримаємо електродвигун із синхронною частотою обертання 1000 об/хв.

НУБІП України

Потужність електродвигуна невелика, тому виберемо його на низьку напругу 380/220В. Тож вибираємо електродвигун AIR 100D6 потужністю 2,2 кВт та

номінальною частотою обертання 945 об/хв.

НУБІЙ України

3.3.1.7 Вибір засобів керування та захисту

Технологічний процес миття і нарізання бульб вимагає включення і виключення електродвигуна, захисту його від перевантаження і струмів короткого замикання. Апаратура управління та захисту буде розміщена в спеціальному герметичному посту (ящику), тому вибираємо її з ЛР00/.

Ми використовуємо автоматичний вимикач серії ВА для захисту від струмів короткого замикання та перевантаження. Трипозиційний перемикач

змінної напруги 380 В має тепловий і електромагнітний розчіплювачі. З урахуванням значення номінального струму 5,58 А вибираємо вимикач ВУ51Г-25-34 с. $I_n = 25$ АЛЕ.

Визначення комбінованого струму розряду $I_k \geq 5,58$ А. Це близько до струму відключення автоматичного вимикача 6,3 А. Повинна бути дотримана умова, щоб автоматичний вимикач не розмикався під час запуску. $I_{c3} > I_n$. Робочий струм електромагнітного розчіплювача визначається як добуток номінального струму розчіплювача $I_k = 6,3$ на заданий струм відкриття

розчіплювана $K = 6,0$. Ми маємо

$$I_{c3} = 1,2 \times 6,3 = 75,6 \text{ АЛЕ.}$$

Пусковий струм дорівнює добутку номінального струму двигуна $I_n = 5,58$ А для пускового струму $K_i = 6,0$.

Ми маємо

$$\begin{aligned} I_{n_i} &= 6,0 \times 5,58 = 33,5 \text{ АЛЕ.} \\ I_{c3} &= 75,5 > I_n = 33,5 \text{ АЛЕ.} \end{aligned}$$

НУБІП України

Умова виконана. Нарешті вибираємо VA51G-25-34. $I_{\text{с}} \geq I_n$.
 Струм вимикача повинен бути вишим за пусковий, щоб електронний
 вимикач не запускався неправильно.

НУБІП України

ми маємо

$$I_{\text{с}} = K_s \times I_n = 14 \times 6,3 = 88 \text{ АДЕ}$$

$$I_n = K_i \times I_n = 6,0 \times 5,58 = 33,5 \text{ АДЕ}$$

$$I_{\text{с}} = 88A \geq I_n = 33,5A$$

НУБІП України

Умова виконана.
 Вибираємо магнітний пускач по напрузі, роду струму, номінальному
 струму, кількості контактів, наявності теплового реле і захисту від впливу
 зовнішнього середовища. Враховуючи напругу живлення ~ 380 В, вибираємо
 магнітний пускач серії PML з трьома силовими контактами, одним блокуючим
 контактом, без теплового реле, силою струму силових контактів 10 А.
 Нарешті, вибираємо стартер PML 11004.

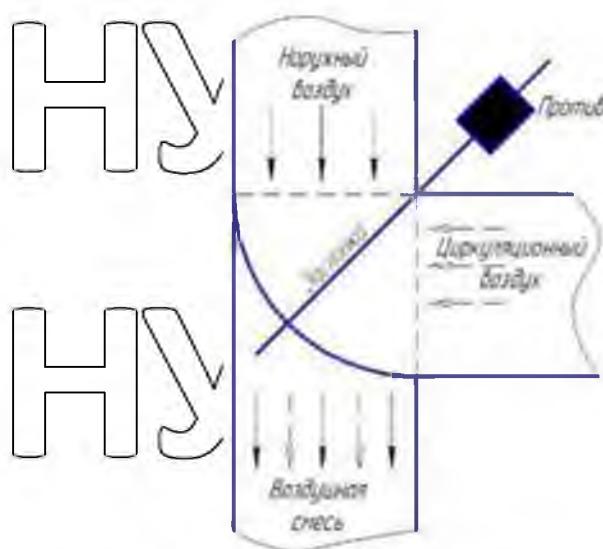
НУБІП України

3.3.2 Вибір приводу змішувального клапана
 На складі встановлена змішувальна камера. У ньому зовнішнє повітря
 змішується з рециркуляційним. Стівідношення зовнішнього та
 рециркуляційного повітря регулюється положенням змішувальної заслінки.
 обертається на 90° (Малюнок 3).

НУБІП України

Площа поперечного перерізу вентиляційної камери для проектованого
 сховища становить 800×800 мм.

НУБІП України

України

України

Рисунок 3 Технологічна схема змішувальної камери

Положення заслінки залежить від температури зовнішнього повітря та температури всередині коміра (див. розділ 3.4.2). Швидкість стрільби повинна бути близько 1° в секунду. Швидке відкриття заслінки може привести до замерзання бульб.

Аналіз електроприводів такик механізмів показав доцільність використання готового виконавчого механізму. Виконавчі механізми підбираються виходячи з роду струму, напруги, кута повороту і моменту на вихідному валу.

Механізм безпосередньо включений в це управління (малюнок 3), тому вибираємо його для змінної напруги 220 В. Викодичн з наступних міркувань, розрахуємо момент опору у валу заслінки. Маса демпфера визначається за формуллою:

$$n_d = V \times \rho = a \times b \times c \times \gamma$$

України

де V - об'єм заслінки, m^3 ;

a, b, c - довжина, ширина ітовицяна заслінки, m ;

γ - щільність матеріалу демпфера

$$n_d = V \times \rho = a \times b \times c \times \gamma$$

України

НУБІП України

$r = 7,8 \times 10^3 \frac{\text{м}}{\text{м}^3};$
 $m_3 = 0,8 \times 0,8 \times 2 \times 10^3 \times 7,8 \times 10^3 \approx 10 \text{ кг}$

НУБІП України

Якщо вважати, що вся маса зосереджена в центрі амортизатора, то момент опору дорівнює:

$$M_c = g \times m_3 \times r,$$

НУБІП України

де r - відстань від осі обертання до центру демпфера, $r = 0,4 \text{ м}$.

$$M_c = 10 \times 10 \times 0,4 = 40 \text{ Нм}$$

НУБІП України

Щоб зменшити цей момент, приварюємо до осі демпфера важіль з противагою (фото). Противага рухається по валу. Це дозволяє змінювати його момент відносно осі обертання. Максимальна довжина плеча 0,5 м, тоді маса противаги:

НУБІП України

$m = \frac{m_c}{g \times r} = \frac{40}{10 \times 0,5} = 8 \text{ кг}$

НУБІП України

Таким чином, при повороті амортизатора необхідно лише подолати силу тертя об кріплення амортизатора. Сила, необхідна для подолання тертя, визначається за формулою:

НУБІП України

$P = 9,81 \times m_{\Sigma} \times \mu \times d_e \times n,$

де m_{Σ} - загальна маса демпфера, противаги, плеча і вала; $m_{\Sigma} = 20 \text{ кг}$;

НУБІП України

діаметр валу, $d_e = 20 \times 10^{-3}$ м;
 n - частота обертання вала, $n = 0,166$ об/хв;

$$P = 9.81 \times 20 \times 3,14 \times 20 \times 10^{-3} \times 0,166 = 2,04 \text{ вівторок}$$

НУБІП України

Вибираємо актуатор ІМ 2/120 з кутом повороту $0 \dots 120^\circ$, час повороту на $90^\circ = 30$ секунд. Потужність електродвигуна, що споживається від мережі $U_c = 220$ В. Електродвигун ЕП 93.

НУБІП України

3.4 Монтаж вентиляційних та опалювальних пристрій

3.4.1 Розрахунок системи активної вентиляції та опалення

Методика теплотехнічного розрахунку системи активної вентиляції Жадан В.З. Він заснований на термодинамічній теорії процесів тепла і вологи, що відбуваються всередині купи продуктів, що зберігаються. За цією методикою

розрахунок інтенсивності вентиляції на період охолодження коренеплодів проводять за окремими фазами. Зазвичай при охолодженні картоплі триває однієї фази, рівна $\tau_\phi = 10$ днів. Враховуючи складність цієї методики та те, що детальні теплотехнічні розрахунки виходять за межі спеціальності 3114, будемо використовувати спрощену методику.

Для зберігання картоплі, розташованого в зоні з орієнтовними зимовими температурами -30°C , мінімальна спеціалізована подача повітря рівна

$$Q_V = 50 \text{ м}^3 / \text{м} \times \text{ч}$$

НУБІП України

Це означає, що М: подача вентилятора для зберігання ємністю 1000 л:

НУБІП України

$Q = Q_v \times M = 50 \times 1000 = 50000 \text{ м}^3/\text{ч}$

Склад місткостю понад 5000 тонн зазвичай має як мінімум дві автономні

системи. Візьмемо дві системи, тоді продуктивність одного вентилятора буде рівною:

НУБІП України

$Q_6 = \frac{Q}{n} = \frac{50000}{2} = 25000 \text{ м}^3/\text{ч}$

Розрахунковий загальний тиск Па, який повинен розвивати вентилятор, визначається за формулою:

НУБІП України

$$P = 1.1 \times \left[\sum (R \times l + Z) + P_{np} \right]$$

де 1,1 – коефіцієнт безпеки від несподіваних опорів:
 $\sum (R \times l + Z)$ – втрати тиску на тертя і місцеві опори в зоні протяжної гілки вентиляційного контуру, Па. Для будівлі $\sum (R \times l + Z)$. Воно дорівнює 300 Па.

НУБІП України

Гідравлічний опір картонляної дамби пропорційний її висоті h (м) і визначається за формулою:

НУБІП України

$$P = P_{np} \times h = 29 \times 4 = 116 \text{ па}$$

Значення питомого гідравлічного опору P_{np} для картоплі визначається за таблицею 11.10.

НУБІП України

З тиском Q_v і P вибрати вентилятор типу ЦЧ-70 Н8 потужністю

НУБІП України

$Q_6 = 25000 \text{ м}^3/\text{ч}$ і $P_n = 1020 \text{ па}$

НУБІП України

Для визначення потужності опалювального приладу запишемо рівняння теплового балансу:

$$\Phi = \Phi_e + \Phi_o - \Phi_{ob} - \Phi_{np}$$

де Φ_e - теплова витрата на підгрів припливного повітря, кВт;

Φ_o - втрати тепла через відбиваючі конструкції, кВт;

Φ_{ob} - тепловий потік від обладнання (5,5 кВт);

Φ_{np} - тепловий потік від продукції, кВт.

Тепловий потік від продукту знаходимо за формулою:

$$\Phi_{np} = m \times g_0,$$

де m - маса виробів, т,

g_0 - питома теплота дихання (10 Вт/т).

$$\Phi_{np} = 1000 \times 10 = 10 \text{ кВт}$$

Слід зазначити, що за час зберігання маса продуктів змінюється, а тепловіддача зменшується. Ці зміни не враховані в нашому проекті.

Тепловий потік для нагрівання припливного повітря врахувати складно. В ідеалі це не так, оскільки в холодну пору року на складі використовується рециркуляційна система вентиляції. Але в реальних умовах завжди є витік холодного повітря. Візьміть величину всмоктування рівну 0,5% Q_n , тобто $Q_n = 250 \text{ м}^3 / \text{ч}$.

Потім

$\Phi_e = Q_n \times C \times p \times (T_e - T_w) / 3600 = 250 \times 1 \times 1.39 \times (2 + 29) / 3600 = 10.77 \text{ кВт}$

НУБІП України

Тепловий потік через сполучні конструкції визначається за формулою Ньютона

$$\Phi_o = \sum \alpha_i \times \Delta T \times F_i$$

НУБІП України

де α_i - коефіцієнт тепlopередачі закритих конструкцій,
 $\alpha = 0,47 \frac{Вт}{м^2 \times град}$ для етін і $\alpha = 0,41 \frac{Вт}{м \times град}$ для підлоги;

ΔT - Різниця температур зовнішнього і внутрішнього повітря для

Челябінська ΔT дорівнює $31^{\circ}C$;

НУБІП України

F - площа закритих конструкцій, стін - $9,6 м^2$, поверхів - $576 м^2$.

$$\Phi_o = (0,47 \times 96 \times 4,6 + 0,41 \times 576) \times 31 = 1375 \text{ вівторок}$$

Підставимо значення витрати в рівняння теплового балансу:

НУБІП України

$\Phi = 10,77 + 13,752 - 5,5 - 10,0 = 9,0 \text{ кВт}$

Виберемо електричний обігрівач типу С F00 10/04 Т.

НУБІП України

Розташування вентиляційного обладнання показано на рис.
На зображені використовуються такі позначення:
ПУ-1, ПУ-2, ПУ-3, ПУ-4 - припливні вентиляційні установки на рівні
0,000;

НУБІП України

VU1, VU2, VU3 - використовувати вентилятори (дахові) при $+6500$;
AO1, AO2, AO3 - блоки опалення та рециркуляції близько $+3,00$ (підвіска).

3.4.2 Опис роботи електричної схеми шафи регулювання температури

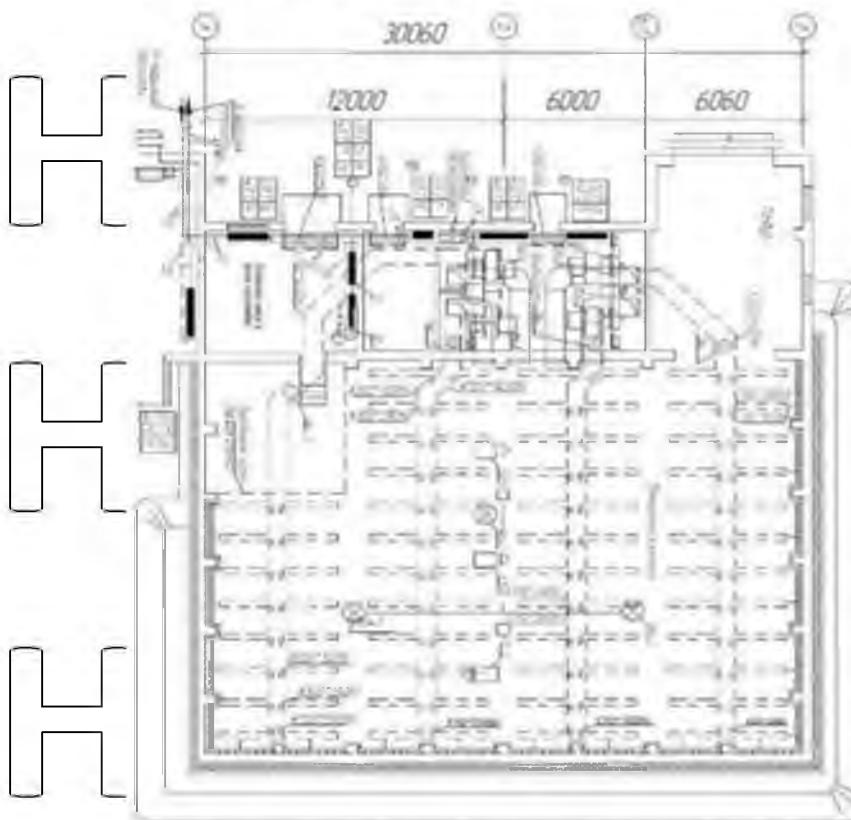
зберігання

НУБІП України

У нашій країні в основному використовуються системи, що забезпечують температурний режим на складі за допомогою природного холоду. Зберігання продукту починається з вересня і закінчується в липні. Технологічний процес

Зберігання зазвичай поділяють на три періоди. У перший (лікувальний) період на пошкоджених бульбах наростає перилема, недозрілі бульби позриваються, усі посіви підсихають. Термін лікування 10-15 днів. Оптимальна температура навколошнього середовища 12...18°C, відносна вологість 90...95%.

У другий період (охолодження) температуру овочів знижують до оптимальної для тривалого зберігання (2...3°C). Тривалість періоду охолодження 20-40 днів.

План із впровадженням системи вентиляції

У третьому періоді за программою включається вентиляція. При підвищенні температури в бургі вище норми в масу тодіється суміш зовнішнього і внутрішнього повітря. У цьому випадку слід виключити підморожування бульб.

Технологічна схема типової системи регулювання температури на складі зберігання показана на рис.

Електрична схема системи терmostатування забезпечує

1. Автоматичне та ручне керування вентиляційною установкою,

шальовального установкою, змішувальним клапаном та нагрівачем змішувального клапана;

2. Захист від екстремальних температур від замерзання продуктів;

3. Підтримання на заданому рівні температури в товарній купі, у верхній

зоні складу і всередині шафи;

4. Захист електрообладнання від ненормальних режимів;

5. Світлова сигналізація про режими роботи обладнання

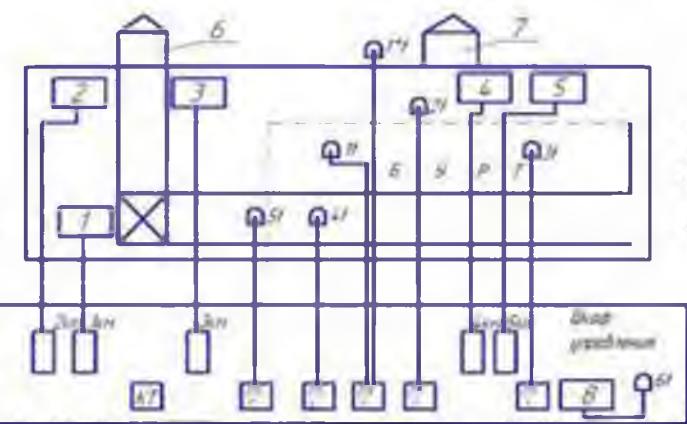

рис Технологична схема системи терmostатування на складі

1 - установка припливної вентиляції;

2 - підігрівач змішувального клапана;

3 - блок керування змішувальним клапаном;

4, 5 - установка електронагрівача;

6 - живильний вал;

7 - витяжний вал;

8 - нагрівач шафи терmostaticкий бт;

1км - станція керування припливним вентилятором;

2км - станція керування нагрівачем змішувача;

3км - станція керування змішувальним клапаном;

4 км, 5 км - пункт керування електронагрівальним пристроям;

КТ - два програмних реле часу;

ВК5 - пропорційний терморегулятор з датчиком 5т;

ВК4 - аварійний терморегулятор з датчиком 4т,

НУВІН України

ВК1 - диференціальний терморегулятор з датчиками 1 і 2 т;

ВК2 - терморегулятор з датчиком 2 т у верхній зоні складу;

ВК3 - терморегулятор з датчиком 3 т на хомути.

Ручне управління.

Перемикач ручки SA1 в положення 2 (ручний), SA3 в положення 2 (ручний), всі пристали (крім терmostата ВК4) вимкнені. Управління припливним вентилятором, рециркуляційним нагрівачем і нагрівачем змішувального клапана здійснюється кнопковими станціями SB, встановленими на передній панелі

шкафи. Поруч встановлена кнопкова станція управління змішувальним клапаном. Якщо температура повітря в повітроводі нижче норми, терморегулятор ВК4 відключає припливний вентилятор.

Ручне керування використовується для перевірки та регулювання окремих агрегатів, а також у разі несправності терmostата.

Автоматичне керування.

Забезпечує три режими зберігання: лікувальний, охолодження і тривалого зберігання.

У режимі лікування перемикачі встановлені в наступні положення: SA1 - 1 положення (автоматичний); SA2 - в позицію 0 (терапевтична); SA3 - до нуля, тому що в цей період виключено замерзання клапана. Реле часу СТ керує лише припливним вентилятором (КМ1). Рециркуляційний нагрівач вимикають, а змішувальний клапан закривають.

У період охолодження перемикачі встановлюються в наступні положення: SA1 в положення 1 (автоматичний); SA2 - в положення 1 (охолодження); SA3 - в позицію 1 (автомат). Якщо температура зовнішнього повітря нижче маси

продукту, терmostat ВК1 замикає свої контакти в ланцюзі котушки КВ1 і регулятор ВК3 отримує живлення. Якщо температура всередині плеча вище норми, контакти ВК3 в ланцюзі КМ4 замикаються і магнітний пускач КМ4 запускає електродвигун припливного вентилятора. Вентилятор подає повітря в штабель до тих пір, поки температура зовнішнього повітря не стане нижчою за

температуру штабеля або поки температура в штабелі продуктів, що зберігаються, не досягне заданого рівня (ВК3 активовано). При включені діївигуна вентилятора блок сигналізації НЛ4 (вентилятор включений) і терморегулятор ВК5 живиться через допоміжні контакти КМ4, а розмикаючі контакти перешкоджають закриттю змішувального клапана KV1 і КМ4. У канал надходить суміш зовнішнього і внутрішнього повітря. Положення вентиля визначається положенням терmostата ВК5. Якщо зовнішня температура висока, на реле KV1 не подається напруга. В цьому випадку пускати вентилятора КМ4 отримує живлення через контакти реле часу ТТ. Потім змішувальний кран

закривають

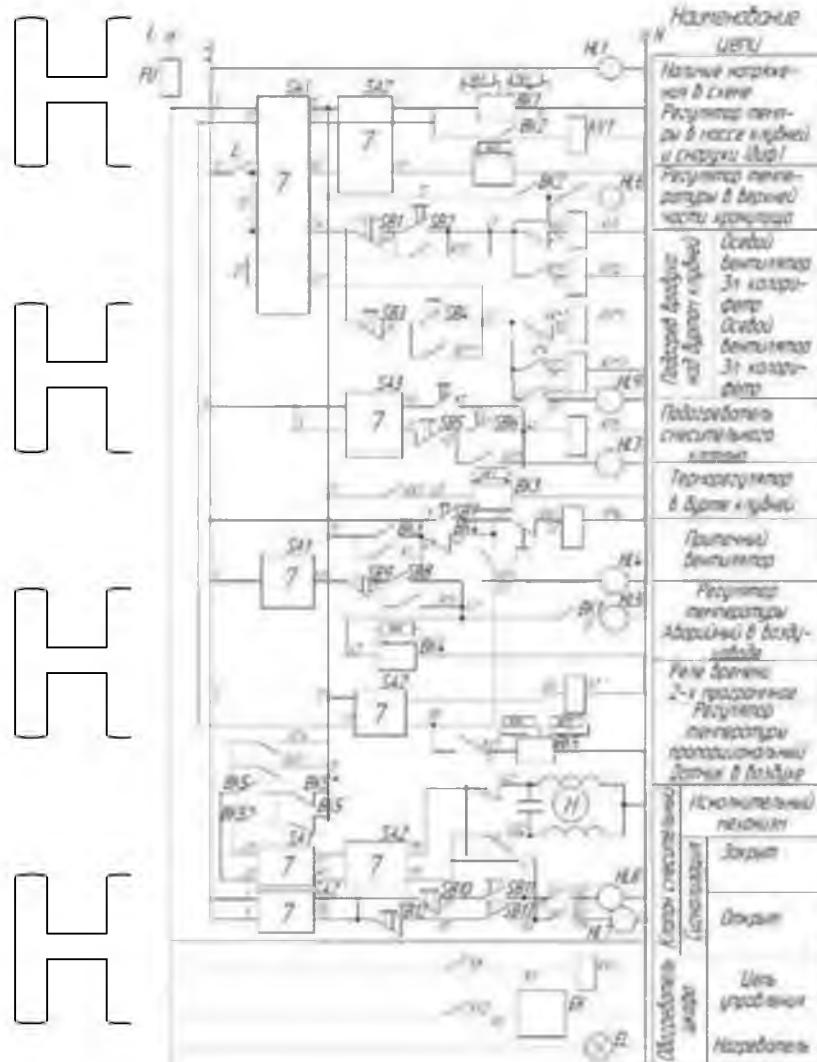
Під час основного зберігання перемикачі встановлюються в стан: SA1 - в 1-й стан (автоматичний); SA2 - на позицію 2 (зберігання); SA3 - в позицію 1 (автомат). Слід зазначити, що SA3 встановлюється в 1 тільки при температурі зовнішнього повітря нижче -15°C . При більш високих температурах вентиль не замерзає і немає необхідності його нагрівати. Для усунення градієнта температури в бурті 4-6 разів на добу включають притільний вентилятор. Реле

часу КТ замикає свої контакти в ланцюзі обмотки стартера КМ4. Контакти КМ4 в ланцюзі ВК2 замкнуті. Терморегулятор ВК2 отримує живлення через замкнуті

контакти КМ4 і перемикач SA1. Залежно від температури у верхній зоні складу вмикається або вимикається установка рециркуляції тепла.

Решта циклу працює аналогічно режиму охолодження. Слід зазначити, що блок рециркуляції тепла працює тільки при закритому клапані. Програми перенесення часу змінено на 20 хвилин. Другий відкривається раніше. Цього часу достатньо, щоб прогріти клапан.

Принципова схема шафи регулювання температури овочесховища

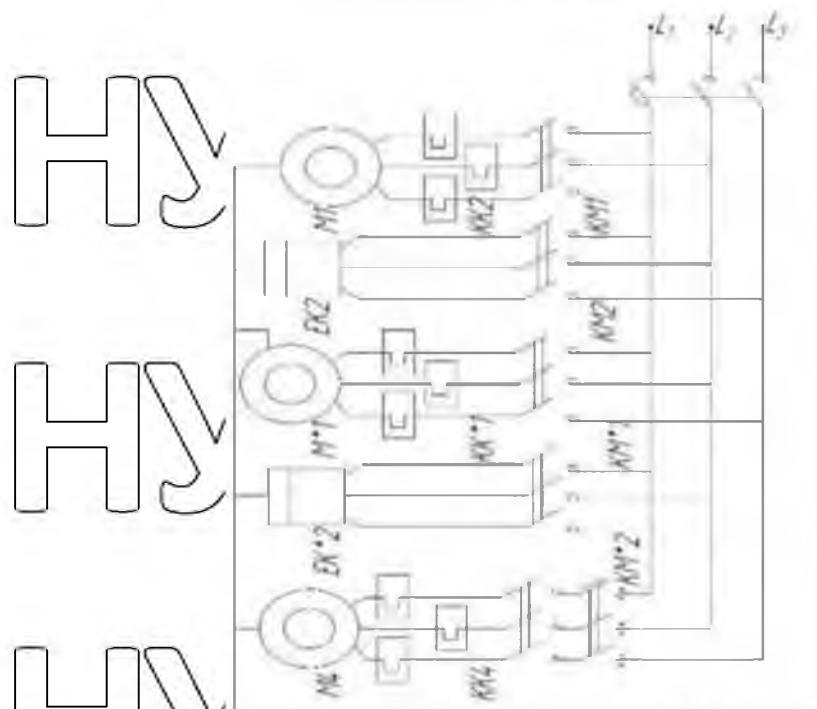

країни

країни

країни

країни

3.5 Розрахунков освітлювальної установки складського приміщення

райни

райни

райни

райни

За складським планом визначимо вихідні дані для конструкції, розміри, середовище, коефіцієнти відбиття внутрішніх конструкцій. Результати зведені в таблицю 3.

Таблиця 3. Характеристика складських приміщень

Назва кімнати	Майдан, м ²	Довжина, м	Енг, м	Висота, м	Середа	Коефіцієнти відбиття
Приміщення для зберігання	432	24	вісімнадцять	4.8	сирий	30, 30, 10
Барабан	48	вісім	6	4.8	сирий	30, 30, 10
Приміщення для миття та розкрою	36	6	6	4.8	сирий	30, 30, 10
Перемикач	вісімнадцять	6	3	4.8	сухий	50, 30, 10
вентиляційна камера	48	вісім	6	4.8	сирий	30, 30, 10
Експедиція	54	9	6	4.8	сирий	30, 30, 10
Площа перед входом	6	3	2	четири	сирий	0.0.0

Враховуючи характер виконуваних робіт у всіх приміщеннях, вибираємо загальну рівномірну систему освітлення. Тип освітлення - робоче освітлення.

Вибираємо нормоване освітлення за галузевими нормами: на складі - 20 лк; в мийно-розвіркійному відділенні - 150 лк; в експедиції - 30 лк; на вимикачі - 75 лк; у вентиляційній кімнаті - 20 лк, у тамбурі - 20 лк, на вході - 2 лк.

Коефіцієнт міцності для світильників з лампами розжарювання 1,15 ... 1,7, а для ГРЛ - 1,3 ... 2,0. Галузеві стандарти для складських приміщень передбачають світильники з лампами розжарювання. З моменту виходу галузевих стандартів замість ламп з лампами розжарювання з'явилися лампи з лампами ДРЛ малої потужності 50, 80 і 125 Вт, рекомендовані для використання в сільськогосподарських районах.

Цей проект перейняв освітлення на основі галузевих стандартів для ламп розжарювання та використовуватиме GRL, який не має стандарту. Щоб компенсувати погіршення якості освітлення, ми збільшимо коефіцієнт міцності до 1,7 (замість галузевого стандарту 1,15).

Вибір освітлювальних приладів - складне техніко-економічне питання. Щоб сиростити цю задачу, ми спочатку виберемо спільне підприємство для реалізації СД охорони навколошнього середовища. Всі приміщення (крім комутаційної) вологі, тому виберемо світильники з УР 53 і 54: НСП01, НСП02, НСП03, ПЩ, НПП02, НПП03, НСП21, ВСГ-300, НЧБ, РПП01.

Для вимикача можна використовувати більш легкий варіант, але враховуючи, що в ньому кілька якістіх СП, і експлуатація однотипних ламп менше заборонена, ми приймемо такі ж СП.

Комора висока, стіни погано відбивають світло. Тому обираємо СП з КСС-

Д (можна з КСС-М на стрілочці та на майданчику перед входом). З них цій умові відповідають лампи ДПП01, ПСХ, ВСГ-300, НЧВ300, а також вимикачі НСП02 і НСП03.

Лампа RPP01 має найбільший розмір $\eta_c = 65\%$. Ми вибираємо це. Ви все ще можете використовувати NSP02 і NSP03 для вимикача та платформи перед входом.

Потужність освітлювального приставки на шитовій та перед входом визначатиметься точковим методом. У комутаційній нормується освітленість у вертикальній площині, а до відкритих установок відноситься освітлення зони, де нормується мінімальна освітленість.

Потужність освітлювального приставки інших приміщень визначається методом коефіцієнта використання, оскільки в них відсутні предмети сильного затінення і нормується горизонтальна освітленість.

Щоб зменшити текстовий матеріал, ми зробимо детальний розрахунок лише для складського приміщення та площин перед входом. Результати розрахунку для решти приміщень будуть зведені в звіт про освітлення.

3.5.1 Розрахунок місткості укриття сховища

Лампи зазвичай розташовують на вершинах квадратів або ромбів. Сторону ромба визначають за формулою

НУБІП України

де λ_c і λ_o - відносна освітленість та енергетична відстань між лампами,

$$=1,4, \lambda_o=1,6;$$

НУБІП України

H_p - розрахункова висота, м.

Значення H_p () визначається за формулou:

$$H_p = H - H_c - H_{pn}$$

НУБІП України

де H - висота приміщення, $H=4,8$ м;

H_c - висота виступу, $H_c=0,0$ м;

$$H_{pn} - висота робочої поверхні, H_{pn}=0.$$

НУБІП України

$H_p = 4,8 - 0,0 - 0 = 4,8$ м

$1,4 \times 4,6 \leq L \leq 1,6 \times 4,6$

$$6.44\text{м} \leq L \leq 7.36\text{м}$$

НУБІП України

Приймасмо 6,5м.

Кількість рядів

НУБІП України

$n_p = \frac{a}{L} = \frac{24}{6,5} = 3,53$ рядок.

Візьмемо 4 ряди.

Кількість послідовних матчів

НУБІП України

$n_q = \frac{b}{L} = \frac{18}{6,5} = 2,64$

Візьмемо 3 шт.

НУБІП України

Загальна кількість пристрій
 $N = n_p \times n_{cp} = 4 \times 3 = 12$ речі.

НУБІП України

Обчисліть фактичну відстань між лампочками. Приймемо відстань між стіною і останнім світильником 2 метри, тоді відстань між СП 5 м. Схема 2 + 5 + 5 + 5 + 2 = 24 м. Розміщення рядів 1,5 + 5 + 5 + 5 + 1,5 = 0,03 д. 18 м.

НУБІП України

Потужність освітлювального приладу визначається методом коефіцієнта використання, оскільки горизонтальна освітленість нормована, відсутні предмети сильного затінення, а навколоїшні конструкції в період підлоги мають відносно високий коефіцієнт відбиття.

Розрахувати індекс кімнати

НУБІП України

$$f = \frac{a \times b}{n_p \times (a+b)} = \frac{18 \times 24}{4.8 \times 42} = 2.23$$

За індексом приміщення, $\rho_n = 30$, $\rho_c = 30$, $\rho_m = 10$ і знаходимо значення коефіцієнта використання для типу лампи RPP01

НУБІП України

$$U_{oy} = 0,43$$

Визначити потік колби в колбі

НУБІП України

$$\Phi = \frac{E_p \times K_3 \times A \times Z}{N \times U_{oy}}$$

НУБІП України

де E_p - нормована освітленість, лк;
 A - площа кімнати m^2 ;
 K_3 - коефіцієнт безпеки, $K_3 = 1,7$;

НУБІП України

N - кількість приладів;
 U_{oy} - коефіцієнт використання.

$$\Phi = \frac{20 \times 1,7 \times 432 \times 1,1}{12 \times 0,43} = 3131$$

НУБІП України

$\Delta\Phi = \frac{\Phi_r - \Phi}{\Phi} = \frac{3600 - 3131}{3131} = 0,15$

$-0,1 < 0,15 < 0,2$

НУБІП України

Умова виконана. Вибираємо лампу РЛ101 з лампою ДРЛ80. Встановлена потужність

НУБІП України

$P_\Sigma = P_n \times N = 80 \times 12 = 960$ вівторок

Особлива потужність

НУБІП України

$P_{yo} = \frac{P_\Sigma}{A} = \frac{960}{432} = 2.22$ вівторок

Результати розрахунку узагальнюються в освітлювальному звіті.

3.5.2 Розрахунок потужності укриття площі перед входом

Враховуючи низьку номінальну освітленість і міркування на початку

НУБІП України

розділу 3.5, ми виберемо лампу NSP03. Арматура розташовується над дверима на висоті 4 м. Встановимо розрахункову точку в кутку майданчика (рис.).

НУБІП України

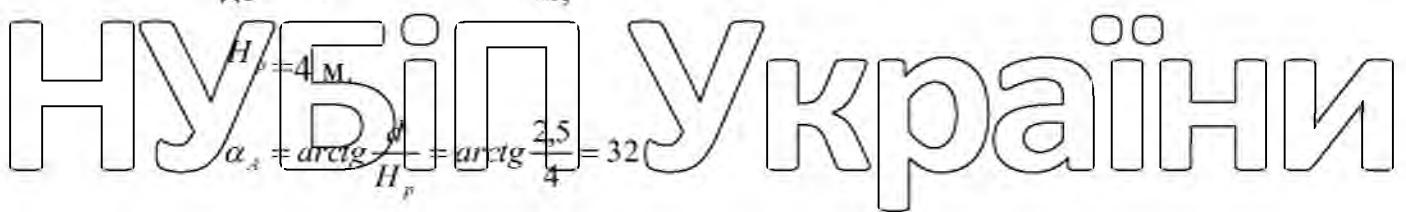

Малюнок 3 Розрахунок освітлення території перед входом

Обчисліть кут між вертикальлю та напрямком сили світла J_α від колби до розрахункової точки А α . Ось так це виглядає на малюнку 3

$$\text{де } d = \sqrt{1.5^2 + 2^2} = 2.5 \text{ м};$$

Розрахували умовну освітленість в розрахунковій точці А

де J_α^{1000} - умовна інтенсивність світла, $J_\alpha^{1000} = 150 \text{ кд}$

Розрахуємо умовне освітлення

Світловий потік лампи в лампі розраховується за формуллою

НУБІП України

$$\Phi = \frac{1000 \times E_H \times K_3}{L_a \times \eta_c}$$

де η_c - ККД лампи, $\eta_c = 0,65$;

K_3 - коефіцієнт безпеки, $K_3 = 1,3$;

1000 - світловий потік звичайної лампи.

НУБІП України

$$\Phi = \frac{1000 \times 2 \times 1,3}{5,7 \times 0,65} = 701$$

НУБІП ДМ

України

З каталогу вибираємо лампу типу В-230-240-60 з потоком $\Phi = 705$ лм.

Перевірити відхилення від розрахункового значення

НУБІП України

$$\Delta\Phi = \frac{\Phi_T - \Phi}{\Phi} = \frac{705 - 701}{701} = 0,05$$

$-0,1 < \Delta\Phi < +0,2$

НУБІП України

Умова виконана. Встановлена потужність 60 Вт. Особлива потужність

$$P_{yo} = \frac{P_\Sigma}{A} = \frac{60}{6} = 10 \text{ Вт} / \text{м}^2$$

вівторок

НУБІП України

Результати розрахунку узагальнюються в освітлювальному звіті.

3.6 Пристрій для електричного очищення насіння картоплі перед посадкою

НУБІП України

3.6.1 Технологія підготовки насіння картоплі до сівби

Підготовка насіннєвого матеріалу картоплі є одним із найскладніших

організаційно-технічних процесів. Від своєчасної та правильної підготовки

насіння залежать строки та якість садіння, продуктивність садильних агрегатів і врожайність картоплі. Підготовка насіннєвої картоплі здійснюється за однією з кількох технологій (фото 3.).

Найпоширенішим насіннєвим матеріалом є картопля. Виготовляється за

схемою А. Однак це порушує агротехнічні вимоги до підготовки посівного матеріалу. Механічне пошкодження відсортованих осені насіннєвих бульб становить 30..40%. При підготовці насіннєвого матеріалу одночасно з посівом не проводять такі важливі сільськогосподарські роботи, як повітряно-тепловий обігрів, обробка пестицидами та стимуляторами росту. Крім того, часто буває

важко забезпечити безперебійну роботу посівів картоплі. Використання складських контейнерів варіанту А-2 дозволяє позбутися останнього недолiku.

Підготовка насіннєвого матеріалу за технологією Б-3 повністю відповідає агровимогам і вимогам індустріальної технології - виключаються зупинки сівалки за рахунок збору попередньо підготовленого матеріалу і повторний контроль якості бульб після прогрівання. Варіант технології Б-4 приймається, якщо насіннєвий матеріал у процесі калібрування перед викладкою в поле для повітряно-термічного обігріву обробляється захисно-стимулюючими речовинами.

3.6.2 Вимоги до насіння картоплі

У картоплі урожайність залежить від якості посадки бульб, оскільки в них відкладається велика кількість поживних речовин, які забезпечують не тільки початкове живлення проростка, але й його розвиток у наступний період.

Якість насіннєвої картоплі регламентується ГОСТ 7001-66 "Картопля насіннєва. Сорти і посадкові якості".

Стандарт поділяє насіннєву картоплю на три категорії і два класи.

Категорійність насіння визначається наявністю в посіві домішок рослин інших сортів і сприйнятливістю до хвороб.

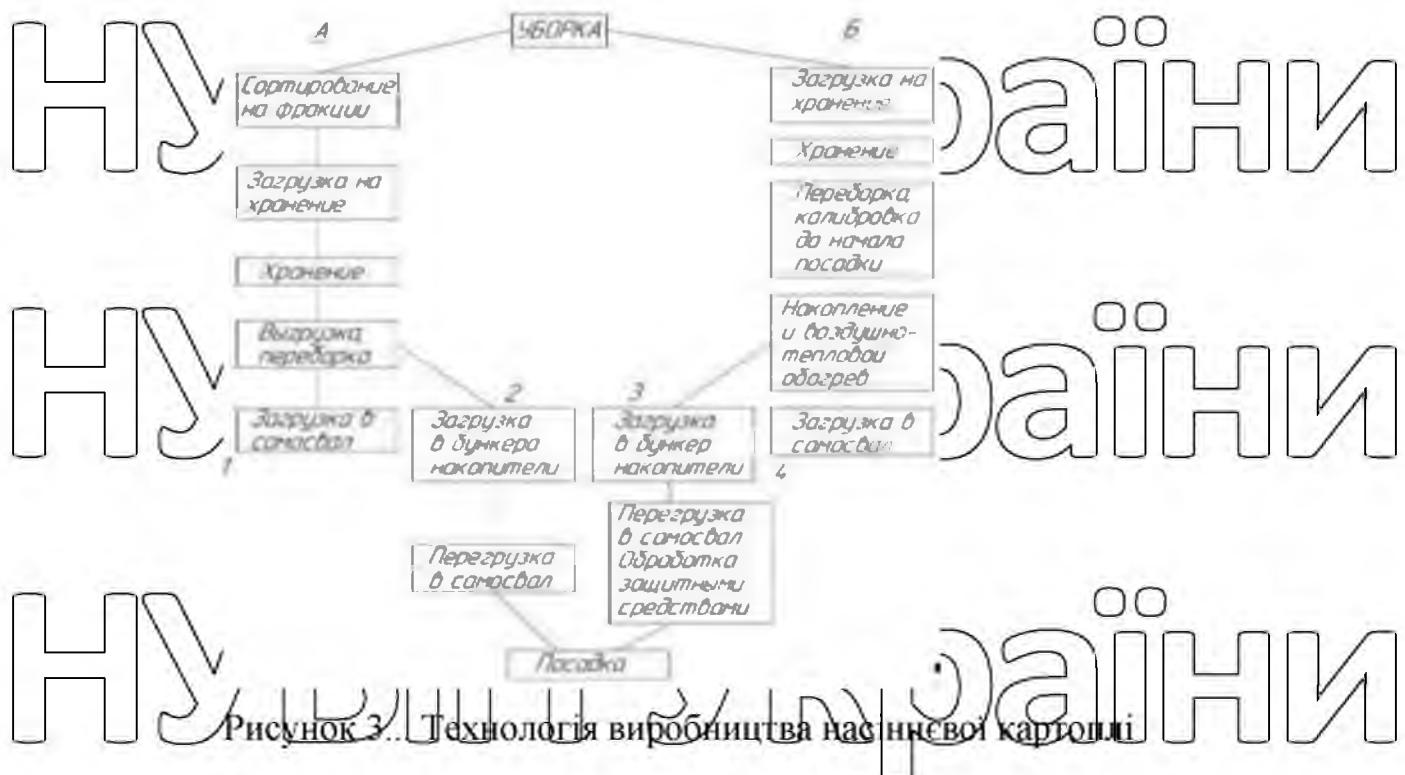

Рисунок 3.. Технологія виробництва насінневої картоплі

Чистота сорту за першою категорією $\geq 98\%$ і наявність хворих рослин $\leq 1\%$.

Карантинні хвороби та шкідники сільського господарства допускаються не у всіх категоріях.

Клас насіння визначають за розміром, масою, нормальністю бульб, наявністю хворих і пошкоджених бульб. Посадкові бульби повинні мати

мінімальний розмір ≥ 30 мм. У партії бульб допускається наявність бульб не більше 3% від мінімального розміру.

При підготовці насінневого матеріалу необхідно дотримуватися наступних основних агротехнічних вимог: бульби цілі, сухі, чисті, здорові, типової для

даного сорту форми і відкалибровані на фракції: 20 ... 25 г (дрібні), 51 ... 80 г (середні) і 81 ... 1000 г (великі).

У кожній фракції допускається не більше 10% маси бульб суміжних фракцій; суміш великих бульб (вага ≥ 100 г) не більше 2%, тому що вони

накопичуються в живильнику картоплесаджалки і погіршують процес садіння;

механічно пошкоджених бульб повинно бути менше 3%. Ключча ґрунтовая суміш не повинна перевищувати 1%.

3.6.3 Фізичні обробки бульб
Однією з біологічних особливостей картоплі є вегетативне розмноження. У використаних для цього бульбах відбуваються складні біохімічні зміни як у післязбиральний період, так і під час зимового зберігання. Зібрани бульби картоплі під час зберігання проходять дві фази: перша – це стан спокою, коли бульби не проростають навіть за наявності оптимальних умов середовища для росту; другий – період спокою або природного спокою, який пов'язаний з відсутністю оптимальних умов для проростання. У нормальних умовах нерухомість бульб пов'язана з приєднанням фізіологічно активних речовин: ауксинів, гіберелінів, інгібіторів.

Співвідношення між цими речовинами, що стимулюють і пригнічують ріст, змінюється під час зберігання. Процес проростання пов'язаний з підвищеннем інтенсивності газообміну, зміною pH середовища в меншу сторону, підвищеннем активності ферментів. Змінюючи умови зберігання бульб, можна безпосередньо впливати на характер проростання. Де досягається обробкою бульб різними фізичними методами.

Існує багато фізичних способів впливу на бульби з метою їх стимуляції:

обробка прискореним потоком електронів; гамма- та рентгенівське випромінювання; обробка в електричному полі та оптичному випромінюванні.

Встановлено, що електронне опромінення викликає різке збільшення інтенсивності дихання бульб і підвищення пероксидазної активності в вічковій зоні бульб. Обробка прискореними електронами (оптимальні дози за 3...4 дні до садіння) підвищує врожайність бульб картоплі на 10...12%.

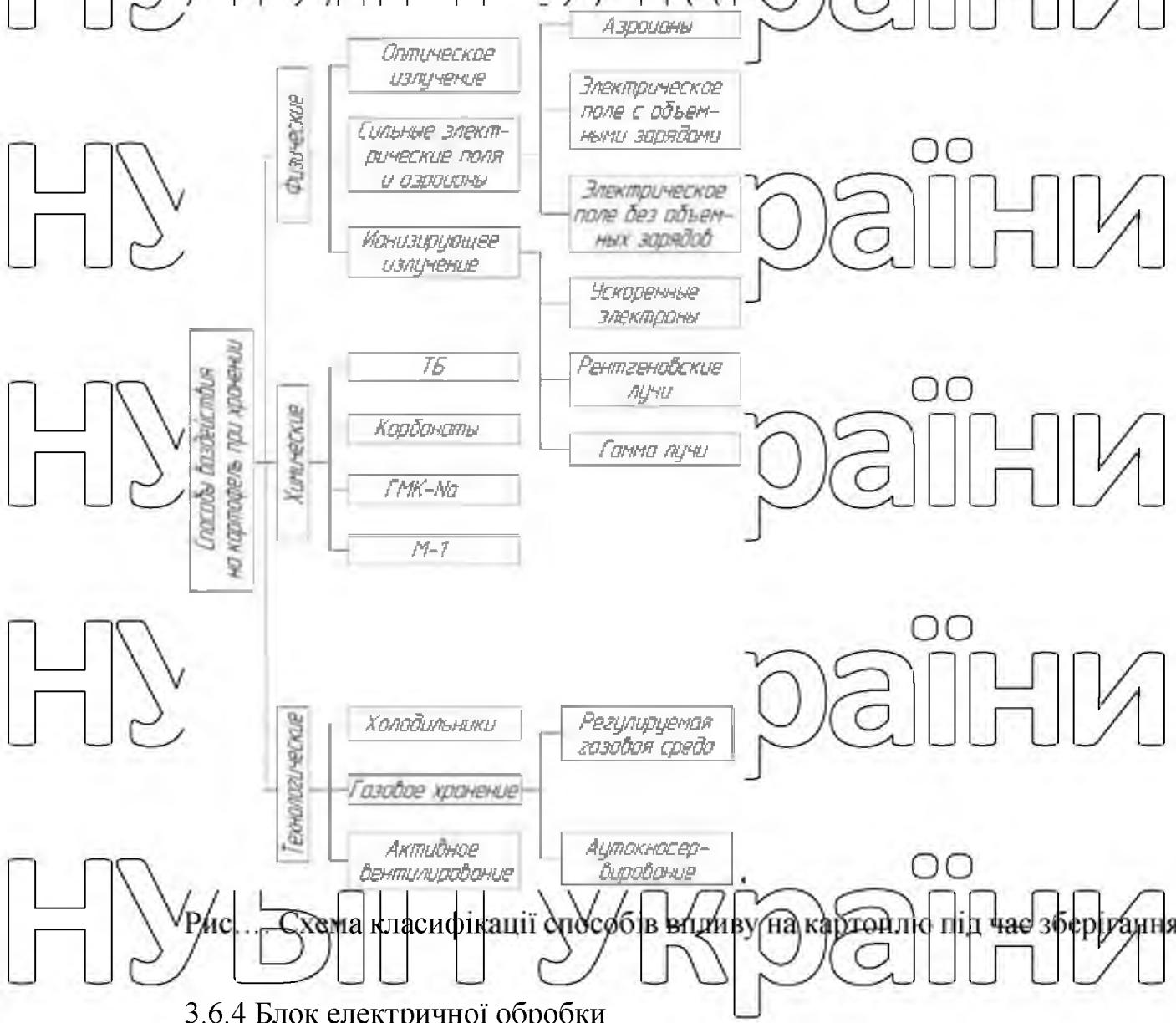
Обробка гамма- та рентгенівським випромінюванням призводить до схожих результатів. Істотним недоліком вищевказаних способів опромінення є велика небезпека опромінення супроводжуючих, необхідність серйозної дози опромінення (інакше може виникнути тиск) і розрідження природних захисних властивостей бульб. Тому ці методи впливу на практиці не мають широкого застосування.

Оптичне випромінювання викликає фотохімічні реакції в біологічних об'єктах. Ці реакції найбільш інтенсивні при опроміненні ультрафіолетовими (УФ) променями. При

ніж високих —
малих дозах опромінення біологічні об'єкти стимулюються, а при високих —
гинуть. УФ-промені мають тривалість дії на біологічний об'єкт (7–18 днів після
опромінення). Застосуванню УФ-променів для обробки насіння і кореневилодів
перешкоджає швидке зниження УФ-потоку джерел (ламп) через озонування
повітря і забруднення лампами лампи.

На сьогоднішній день встановлено, що серед усіх видів електричних полів
найбільш універсальним (за дією на біологічні об'єкти) є електричне поле
коронного розряду.

Обробка коронного розряду насіння в електричному полі підвищує
акисно-відновні біопотенціали в початковий період розвитку рослин і сприяє
інтенсифікації фізіологічних процесів.

3.6.4 Блок електричної обробки

Рис.... Схема класифікації способів впливу на картоплю під час зберігання

Огляд літератури та патентний аналіз (табл. 3 ..) показали, що передпосівна електрична обробка бульб насіннєвої картоплі проводиться за технологією, наведеною на рисунку 3 .. Бульби 2 надходять на конвеер 1 і вводяться в електричне поле коронного розряду, утвореного між заземленою площиною 4 і

коронуючим електродом 3. Висока напруга подається на електроди від високовольтного джерела постійної напруги. Мінусовий вихід джерела з'єданий з коронуючим електродом. Швидкість руху і довжину електродної системи підбирають так, щоб бульби залишалися в електричному полі протягом 3...5 секунд. В якості коронуючих електродів можна використовувати голки

(електрод-голка) або ніхромовий дріт (електрод-дрот). Міжелектродна відстань вибирається 40 ... Для забезпечення напруги передпрацюю резонатора при робочій напрузі електродів 50 кВ. Крім того, мінімальна відстань між електродами також визначається розміром бульб. Відстань між електродами має бути в 2 ... 3 рази більше найбільшого розміру бульби.

Встановлено, що при обертанні бульб навколо осі в електричному полі якість обробки дещо покращується. Це бульби повинні піддавати свої боки потоку іонів.

При підготовці посівного матеріалу до електрообробки необхідно дотримуватись таких вимог:

- бульби цілі, сухі, чисті, здорові та розділені на фракції за розміром (інакше розподіл напруженості електричного поля буде нерівномірним);

- бульби не повинні мати великих паростків, так як вони можуть викликати замикання.

Подача бульб в апарат повинна бути рівномірною і в один шар. Електрообробку проводити за 1 ... 12 днів до посадки.

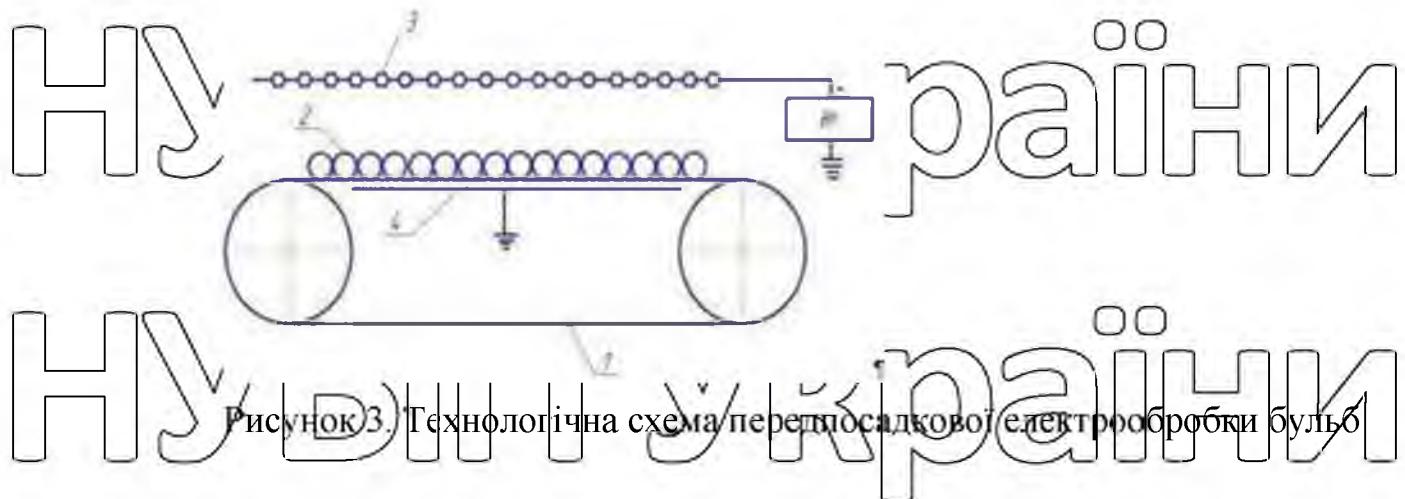

Рисунок 3. Технологічна схема передпосадкової електрообробки бульб

З аналізу технології виготовлення насінневої картоплі виявляється, що в

усіх цих процесах транспортування бульб. Для цього використовуються конвеєри. З великою кількістю різноманітних конструкцій ці конвеєри можна розділити на дві групи: з фільтруючою тканиною та з безнерезвою тканиною (без сита). Завантажувальні конвеєри можуть бути виконані як самостійний

вузол, так і вбудовані в машину як окремий вузол, як у сортувальній станції КСП-

15. Б або транспортних розвантажувальних складах. В якості самостійних корінних конвеєрів використовуються конвеєри типу КЗК-30 і ТПЛ-30. Усі ці

конвеєри підходять для передпосадкової обробки бульб картоплі в зоні розвантаження крони.

У сучасній технології підготовки бульб перед садінням найбільш зручним місцем електрообробки є розвантажувальні конвеєри картоплесортувальних столів і контейнерів для зберігання. Згідно з технологіями підготовки бульб до садіння (рис. 3 ..), місце встановлення електрообробного пристрою:

А1 на завантажувальних конвеєрах;

А2 на завантажувальних конвеєрах;

В3 на завантажувальних конвеєрах;

В4 на завантажувальних конвеєрах.

Враховуючи різну продуктивність використовуваних конвеєрів, а також

можливу їх модернізацію (наприклад, КСП-15.Б буде замінено на КСП-25).

Прилад для електрообробки повинен мати кілька модифікацій, що відрізняються один від одного шириною. Або необхідно передбачити універсальне

(регульоване по ширині) кріплення і систему регульованих по ширині електродів електрообробного пристроя.

На малюнку 3.. заземлена площа показана у вигляді 4.. некоронуючих електродів Дослідження, проведені на кафедрі ПЕСШ ЧІМЕШ, визначили, що

конвеєрна стрічка має значну продуктивність. Це призвело до ідеї відмовитися від додаткового металевого ґрунту, встановленого під конвеєром.

Випробування (КСП-15 Б на розвантажувальному конвеєрі) показало, що виключення металевого листа з конструкції пристроя не призводить до істотного зниження електричного струму, т.е. до значного зниження параметрів

електричного режиму в зоні обробки (різниця в балах склада 2 ... 7%, а напруженість поля в зоні обробки зростає незначно). Це покращує якість обробки. Бульби повертаються під потоком іонів з усіх боків, і електричний струм розгалужується всередині бульб (мінімум дві гілки - за кількістю точок контакту бульб з котушками).

Розрахунок системи коронування зводиться до визначення міжелектродної відстані H , відстані між проводами коронування, загальної довжини драйвера корони, необхідної напруги джерела високої напруги та струму коронування.

Загальна довжина розрядного електрода залежить від швидкості конвеєрої стрічки (зазвичай $V = 0.6 \text{ м/с}$), ширина конвеєра, час обробки (3..5 с) і відстань між коронуючими нитками. Для забезпечення рівномірності обробки приймемо $H = 15 \times 10^{-2} \text{ м}$, то відстань між проводами буде рівним

$$L = V \times t = 0.6 \times (3 \dots 5) = (1.8 \dots 3) \text{ м}$$

Довжина розрядного електрода визначається як добуток швидкості стрічки на час обробки

$$L = V \times t = 0.6 \times (3 \dots 5) = (1.8 \dots 3) \text{ м}$$

Візьмемо $L=2 \text{ м}$. Кількість проводів корони

НУБІП України

$L = b \cdot n = 12 \times 10^{-2} \text{ м} \cdot 17 \text{ PCS} = 0,204 \text{ м}$

Загальна довжина дроту

НУБІП України

$d = 17 \times 0,6 \approx 11 \text{ м}$

Діаметр коронного дроту

НУБІП України

$d = 0,2 \times 10^{-3} \text{ м}$

Розрахуємо початкову інтенсивність коронного розряду, початкову напругу та силу струму коронного розряду. Для цього задаємо параметри: діаметр коронуючого електрода дорівнюватиме 0,2 мм; відстань h між коронуючим і некоронуючим електродами дорівнює 0,15 м; відстань між розрядними електродами $L = 0,12 \text{ м}$.

Початкова напруга визначається за формулою Піка

НУБІП України

$E_k = 31 \times \delta_0 \times \left(1 + \frac{0,308}{\sqrt{\delta_0 \times r_0}} \right)$

де δ_0 - відносна густина повітря ($\delta_0 = 1$ при тиску 760 мм рт. і температурі

25°C);
 r_0 - радіус коронуючого провідника, см.

НУБІП України

$$E_k = 31 \times \left(1 + \frac{0,308}{\sqrt{0,01}} \right) = 126 \text{ кВ/см}$$

НУБІП України

Початкове коронне напруження:

НУБІП України

Струм корони на одиницю довжини дроту для площини дроту:

$$U_k = \frac{E_k \times r_0 \times l_n \times 2 \times h}{126 \times 0.01 \times n} = \frac{126 \times 0.01 \times 2 \times 15}{0.01} = 14.4 \text{ кВ} = 14400 \text{ В}$$

НУБІП України

Струм корони на одиницю довжини дроту для площини дроту:

$$i = \frac{0.78 \times K \times U \times (L - U)}{9 \times h^2 \times l_n \times \frac{2 \times h}{r_0}}$$

НУБІП України

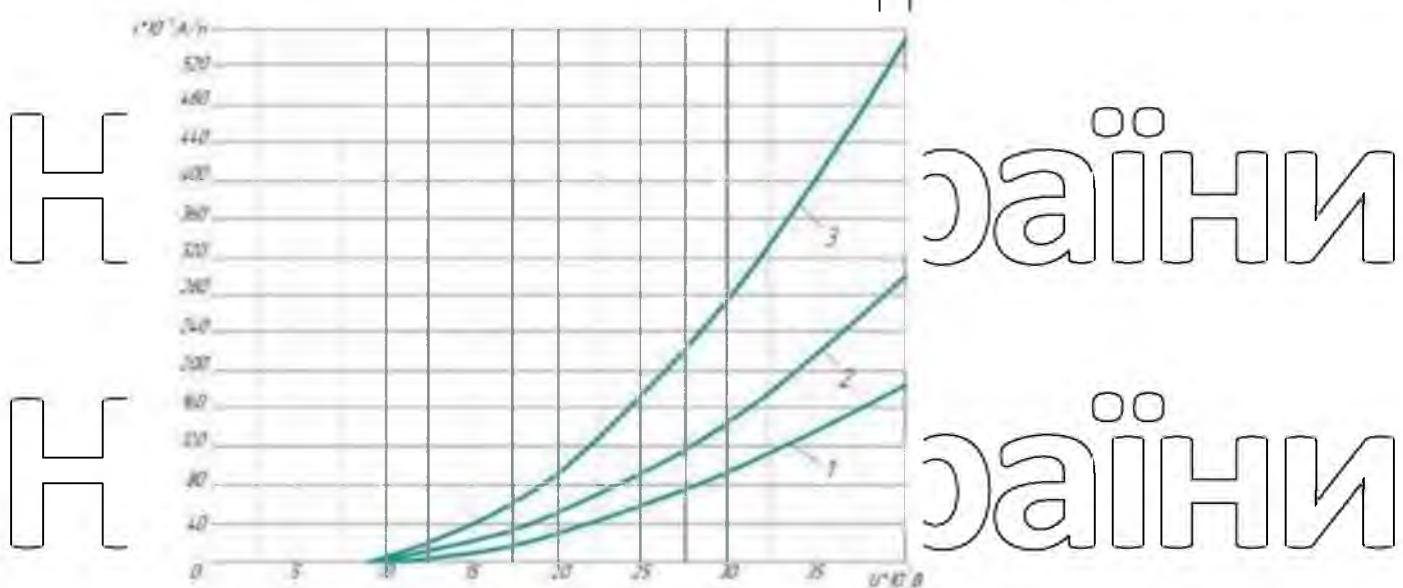
де U - постійний тиск.

НУБІП України

Будуємо залежності для зручності знаходження будь-якого параметра з формул ( ), ( ), ( ). $i = f(U)$ при $h=0,01 \text{ м}$ і $r = \text{var}$, $i = f(U)$ година $r_0=0,001 \text{ м}$ і $h = \text{var}$,

НУБІП України

Дані для будівництва буде зведені в таблиці.

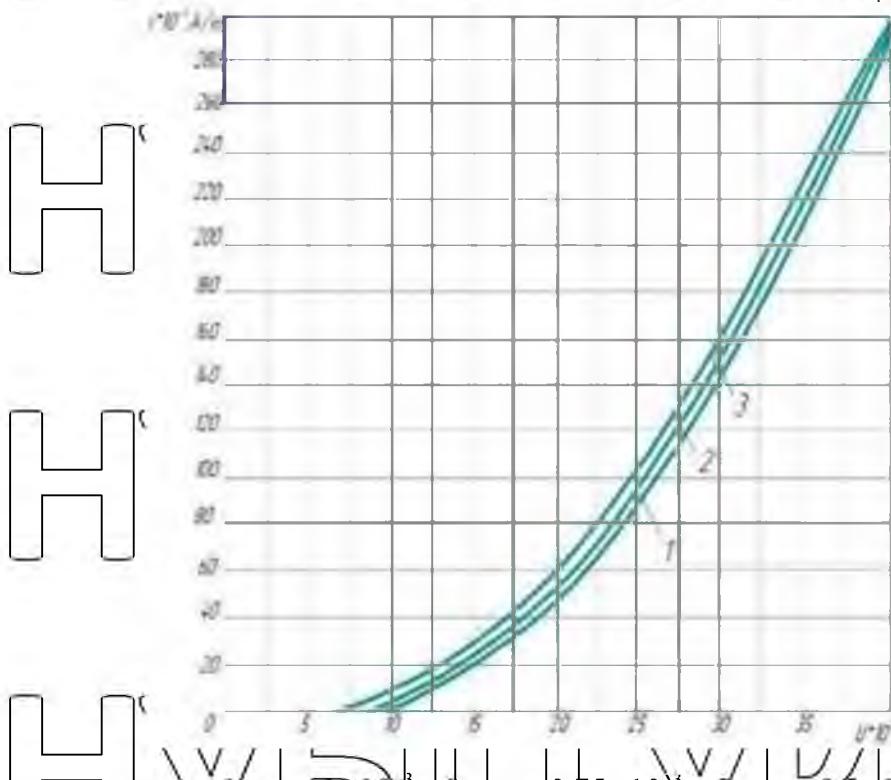
НУВІДНІ УКРАЇНИ

1 - $h = 0.125 \text{ м}$ 2 - $h = 0.1 \text{ м}$ 3 - $h = 0.075 \text{ м}$

Рисунок 3... Графи залежностей $i = f(U)$ При $d = 0.001 \text{ м}$ і $h = \text{var}$

Таблиця 3. Розрахункові дані для побудови залежностей $i = f(U)$ При

$d = 0.001 \text{ м}$, $i = \text{var}$	$h = 0.125 \text{ м}$	$h = 0.1 \text{ м}$	$h = 0.075 \text{ м}$
$i \times 10^{-6} \text{ А/м}$	0,5	11,6	30,4
$U \times 10^3 \text{ В}$	9,8	десять	п'ятнадцять
AT			
$i \times 10^{-6} \text{ А/м}$	0,95	19,4	49,7
$U \times 10^3 \text{ В}$	9,6	десять	п'ятнадцять
AT			
$i \times 10^{-6} \text{ А/м}$	3,5	98,4	95,4
$U \times 10^3 \text{ В}$	9,2	десять	п'ятнадцять
AT			

Рисунок 3... Графи залежностей $i = f(U)$ При $h = 0, 1 \text{ м}$ і $r = \text{var}$

нубіп України

Таблиця 3. Розрахункові дані для побудови залежностей $i \times f(U)$ При $h=0, 1$

$r_0 = 1 \times 10^{-3}$ м	$i \times 10^4$, А/м	6	0,95	194	497	92	463	212,5	290,6
$U \times 10^3$, АТ	9.6	десять	19	двадцять	25	тридцять	358	40	
$r_0 = 0,75 \times 10^{-3}$ м	$U \times 10^3$ АТ	0	3.9	23.2	54	96.4	150.4	215.8	293
$r_0 = 0,5 \times 10^{-3}$ м	$i \times 10^4$, А/м	0	7	26,9	57,8	99,6	152,4	216,1	290,1
	$U \times 10^3$, АТ	6.8	десять	19	двадцять	25	тридцять	35	40

Загальний струм корони дорівнює добутку сили струму на одиницю довжини дроту

$$I_{\Sigma} = 230 \times 10^6 \times 11 = 2.5 \times 10^{-3} \text{ АНЕ}$$

Вибір джерела високої напруги IPCG 271355 DC 50 кВ струму відповідно до напруги 10×10^3 А. Джерело підготовлено Тульським інститутом НПІЕТ Його електрична схема показана на малюнку 3

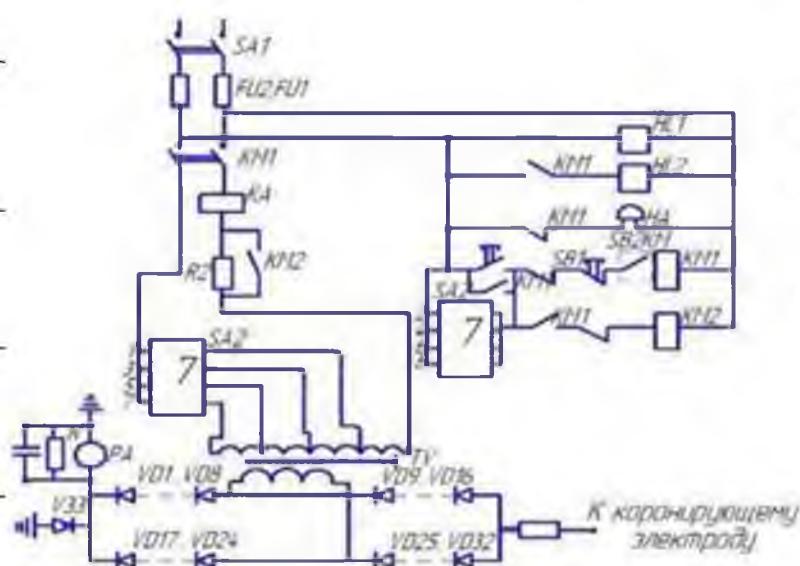

Рисунок 3 .. Електрична схема джерела високої напруги PDS IPCG 271355

Поз. 00034	Наименование	Кол.	Примечание
R2	Резистор Р381-10-150Ом. 10% охр. 6754 ТУ	1	
C1C2	Конденсатор КБЛ-Ф500-20-0.22-20%	2	
C3	Конденсатор НБГД-2-1608-2мкФ. 10%	1	
FU1FU2	Гретдерапитель В736-1-5А 000481005 ТУ с держателем ДМК-1-20481012 ТУ	2	
HL1	Лампа светодиодная 10.1 1192 Т. ТУ16-535681-76 с головкой Т.13-3-2 (50 337 096 ТУ)	1	
HL2	Лампа светодиодная 10.1 1192 Т. ТУ16-535681-76 с головкой Т.13-3-2 (50 337 096 ТУ)	1	
KA	Реле РЭН20 РХ4 506 107н	1	С лебедкой
KM1,KM2	Лягушка магнитная ПМ1-11000 К-Б с катушкой на 220 В ТУ16-644 001-63	2	
PA	Пыльчатерптер П2001 ТУ25-04 607-77	1	0-10 мА
SB1	Кнопка одноконтактная без звук. НАЗ 606 009 СПН40360011	1	
SB2	Кнопка КЕО 11 93 исп 2 красный С ТУ16-526 407-79	1	
T	Трансформатор высоковольтный	1	НЕНЯ 656121623
YD1 YD35	Гребневый выпрямительный стабд КЦ 108Г Ц20336 6007У	33	
X1	Выноска двухполюсная В31-200364 003 ТУ	1	
X2	Гнездо РШАГП-1-1 НО 364 015 ТУ	1	
X3	Гнездо РШАГП-1-1 НО 364 015 ТУ	1	
	Выноска РШАГПР-1-1 НО 364 015 ТУ	1	
SA1	Переключатель двухпозиционный П21-1 ВИО 360 002 ТУ	1	
SA2	Переключатель шестипозиционный ЕДО 360 600 ТУ	1	
R1	Резистор Р80-10-810н охр. 67035 ТУ	1	
HA	Звонок электронный 3840000 ТУ	1	
KM	Блокировка от предстартера	1	

Таблиця ... Вибрані патентні документи для подальшого аналізу

Тема попису	Пошук країни	Вид і номер охоронного документа	Класифікаційні показники	Джерела інформації		Сутність заяленого технічного рішення та мета його створення
				Заявник, заявки, пріоритету, конвеєрний пріоритет, публікації	Номер дата	
один	2	1	потери	5		
	CPCP	Авторське свідоцтво (A.c) 42756	45e,4	I.В. Федоров	9.07.37 р	Пристрій для стерилізації та стимуляції зерна з тихим комплексом розвантаження
так само	A. с. 188194	АОІ Г		В.Н. Шмігель, Рахманін І.Г.		Машини для передпосівної обробки розсади в електростатичному полі, де транспортерна стрічка для спрощення конструкції виконана з металу і подрібнюється через приводні барабани, а для фіксації шару насіння обладнана стрічкою, з синхронно з ним рухаються ланцюгами, кільця яких виготовлені з електроізоляційного матеріалу
Пристрої та способи передпосівної обробки насінневого матеріалу	Велико британія	Патент 1069270	AOIG 17/100 A2a, B2 J10	Технічним УГОР Гепіпарі ЛМІ в Колкереске Валлалат	147973/63	Пристрій для передпосівної обробки, рухома робоча поверхня похиlena, на ній з можливістю регулювання її положення відносно поверхні встановлені засоби для засипання насіння.
	CPCP	Туз 231256	АОІ Г	А. В. Лаптев В.Н. Шмігель, В. Г. Рахмана	115659/30-15 03.06.65 15.11.68	Машини для передпосівної обробки насіння в електричному полі з конвеєрною стрічкою на неметалевій основі для спрощення конструкції та полегшення роботи машини. Металеві шари наносяться на зовнішню та внутрішню поверхні, щоб забезпечити проходження поверхні та струму
						стрічки, з'єднані металевими заклепками, що проходять через стрічку

НУБІЙ	Велико британі я	Італія	АОІГ 1/100 В2 Л18	ТехноИмпекс УГОРСЬКА Гепінарі ЛМІ в Колкереске Валлалат 20752/66 10.05.1966 08.11.1967	Пристрій для обробки насіння, в якому пасіння обробляється електричним полем на горизонтальній робочій поверхні.
НУБІЙ	СРСР	Туз 328849	АОІС Н100	Литовський науково-дослідний інститут MESH 146503/30-15 30.08.70 9.02.72 р	Способ передпосівної обробки насіння, при якому напругу знижують шляхом зменшення коливань у кожному циклі пульсації поля для покращення посівних якостей.
НУБІЙ	СРСР	Туз 665834	АОІС 1/100	Р. К. Кім Б. П. Копилова Ю. В. Бекетелов 2517152 11.08.77 8.06.79 р	Апарат для передпосівної обробки насіння в електричному полі, де потенційні електроди встановлені на дорожистих перфорованих стрижнях і виконані у вигляді шайб, розділених прокладками, для підвищення ефективності обробки.
НУБІЙ	СРСР	Туз 680 680	АОІ С 1/100	ЧИМИШ 2510347/30-15 21/07/77 23.08.79	Конвеєр для сортування картоплі розміщений в ящику і з обох боків вихідної частини нескінченного робочого куша паралельно встановлені електроди, що кріпляться до нього, для забезпечення обробки посадженої картоплі електричним полем. ремінь
НУБІЙ	СРСР	Туз 721031	АОІ Г 7/04	ЧИМИШ 2676673/30-15 23/10/78 15.03.80 р	Апарат для передпосівної обробки насіння в електричному полі з використанням додаткового потенціального електрода з комірок, встановлених на нижньому плечі конвеєрної стрічки для підвищення продуктивності.
НУБІЙ	СРСР	Туз 880 287	АОІ С 1/100	Курганський зернового господарства 2911091 19.02.80 р 15.11.81	Способ передпосівної обробки шляхом опромінення насіння в зоні кроні, де після опромінення 30-40% площині кроні насіння вносять хлорхолін у дозі 10-15 л на 1 т насіння протягом 15 днів. для підвищення врожайності та підвищення стійкості рослин після впливу на зону кроні реччину хлориду

СРСР	Гуз 986 311	АОІ С 1/100	В. П. Федорова І. Аласенко ВП краденого ПАНІ. Тургенбасев В.А.Ларін Г. П. Дорохова 3345237/30-15	Апарат для передпосівної обробки насіння в електричному полі оснащений розподільником для підвищення ефективності обробки за рахунок рівномірного розподілу коренеплодів в один шар по всій ширині збирального електрода, який встановлений між завантажувальним пристрієм і збиральним електродом і має меншу основу у верхній частині, борти днища до центральної частини виконані у вигляді трапецієподібної канавки з відносно похилими і вертикально віялоподібними розходяться сепараторами.
Франція	Патент 2511219	АОІ С 1/100	13.01.81 18.02.83 р	Способ і пристрій для стимулування проростання насіння, в якому насіння піддають впливу іонізованого джерела високої напруги з контролюванними параметрами для стимулування насіння рослин з аеробним метаболізмом.
Пристрої та способи передпосівної обробки насінневого матеріалу	Угорщина РСТ (Wp) (Міжнародна заявка 84) 00872	АОІ С 1/100	30.08.82 15.03.84	забезпечити оптимальний стан окисної іонізації в умовах нормального або високого тиску в газовому середовищі певного складу. Способ і пристрій для підвищення біологічної цінності насіння в сільському господарстві, в якому насіння зберігають в умовах електричної ізоляції протягом щонайменше трохи днів після впливу поляризуючого електричного поля для стабілізації індукованих полір.

Таблиця Науково-технічні документи, відібрані для подальшого аналізу

Назва джерела інформації	автори)	Рік, місце і видання
Вплив обробки бульб картоплі електричними полями на деякі показники врожайності	Шмігель В.Н Нестаніна Н.Д	Матеріали ЧІМЕІШ, Номер 25, 1967
Результати передпосівної обробки бульб картоплі на електробульбообробній машині ЕКМ-ТБ	Дорохов Г.П Гришинський В.В Сіверський Б.С	Матеріали ЧІМЕІШ випуск 61, 1972

Результати передпосадкової обробки бульб картоплі електричними полями	Шмігель В.Н Коваленко А.Ф Вабіцін Г.С	Матеріали ЧІМЕШ, 1968, № 3
Експлуатаційні характеристики машин для обробки бульб картоплі електричним полем перед посадкою	Гринський В.В Сіверський Б.С Дорохов Г.П Шмігель В.Н	Матеріали ЧІМЕШ, випуск 65, 1972
Вплив передпосадкової обробки бульб електричними полями на крохайність і якість картоплі	Бобров Л.Г Калусин В.М Басов А.М Каменір С.А Миронова А.Н Коваленко А.Ф	Журнал аграрної науки Казахстану, 1967, № 2
Передпосівна обробка картоплі електричним полем	Сванідзе С.С	Вісник сільськогосподарської науки, 1978, № 11
Вплив електрообробки картоплі на проростання бульб	ПОШКОДЖЕННЯ ЧІМІШ	Зберігання і переробка картоплі, овочів і плодів, кінограду - М. Колес, 1979.
Агротехнічні рекомендації щодо передпосівної обробки бульб насіння картоплі електричним полем постійного струму	Стадутін В. та ін.	Челябінськ, 1979
Обробка насіння електричним полем	Голдаєв В.С Пупов Н.В Турланов А.В Серьотіна Т.М Петров А.Ф Батінін Н.Ф	Сільський механізатор, 1980, № 5
Приставка електрокорона до КСП-15	Дорохов Г.П	Картопля та овочі, 1980, № 8
Передпосадкова обробка бульб коронним розрядом	Дорохов Г.П	Картопля та овочі, 1983, № 1
Перспективи використання електромагнітних полів у вирощуванні сільськогосподарських культур	Алма-Ата, КазНІІНТИ, 1984	

Таблиця) Матеріали державної реєстрації та обліку ЕТІ та ЕТІ відібрани для подальшого аналізу

Тема пошуку	Тип документа даних і джерело даних	Власник технічної документації	Категорія УДК	Дата реєстрації документа у ВНІТІ
Апарати та методи електричної обробки насіневого матеріалу перед посадкою	«Вплив передпосадкової обробки бульб картоплі в електричному полі на підвищення крохайності рослин» звіт про дослідження-ЧІМЕШ 1973 р. Інв. № В344 398	ЧІМІШ	631.531	
	Звіт про НДР "Технологія і схеми технічних засобів для передпосадкової обробки насіння картоплі електричним полем" ЧІМІШ 1982 р. інв. № О282.0072901 держ.рег. 01828015481	ЧІМІШ	631.531	

НУБІП України Зйт про дослідження агротехнічного способу застосування застосування передпосівної електрообробки бульб насіннєвої картоплі з використанням електрокоронкового пристрою КСП-15» - ЧИМЕШ, 1984 р. інв. #0284.0039862 держ.рег. 01828013481	«Застосування застосування передпосівної електрообробки бульб насіннєвої картоплі з використанням електрокоронкового пристрою КСП-15» - ЧИМЕШ, 1984 р. інв. #0284.0039862 держ.рег. 01828013481	ЧИМЕШ 621,531
НУБІП України Зйт про НДР «Розробка безвентильних елементів пристрою для електрообробки насіння картоплі перед посадкою» - ЧИМЕШ, 1984 р. інв. #0284.0039862 держ.рег. 01828013481	Зйт про НДР «Розробка безвентильних елементів пристрою для електрообробки насіння картоплі перед посадкою» - ЧИМЕШ, 1984 р. інв. #0284.0039862 держ.рег. 01828013481	ЧИМЕШ 621,531 027 635,21

НУБІП України

3.5. Раціоналізація геометрії пристрою для магнітної обробки з періодичною магнітною системою

НУБІП України

На основі проведених досліджень розроблено пристрій для магнітної обробки картоплі (рис. 3.7), включає: стрічковий конвеєр польового типу, привід конвеєра, магнітну обробну установку для прямої переробки картоплі, вантажний конвеєр ТЗК-30 і пульт управління.

НУБІП України

Теоретичні дослідження магнітного поля установки магнітної обробки картоплі та аналіз його параметрів проводяться за допомогою спеціального програмного забезпечення ELCUT, яке дозволяє досліджувати геометричний об'єкт, встановлювати зв'язок між його параметрами та властивостями матеріалу, джерелами поля та межі. умови.

НУБІП України

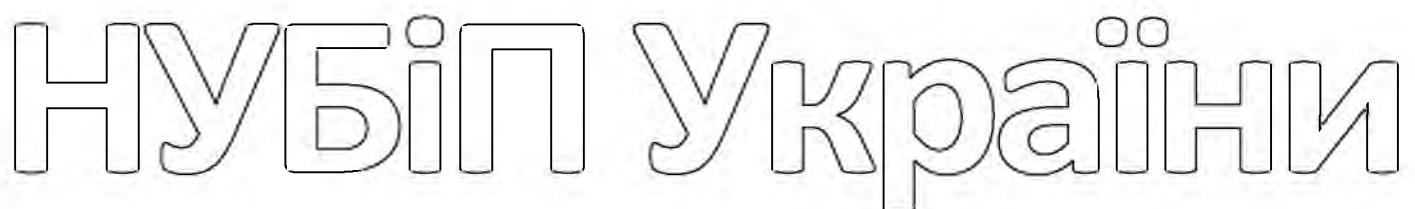
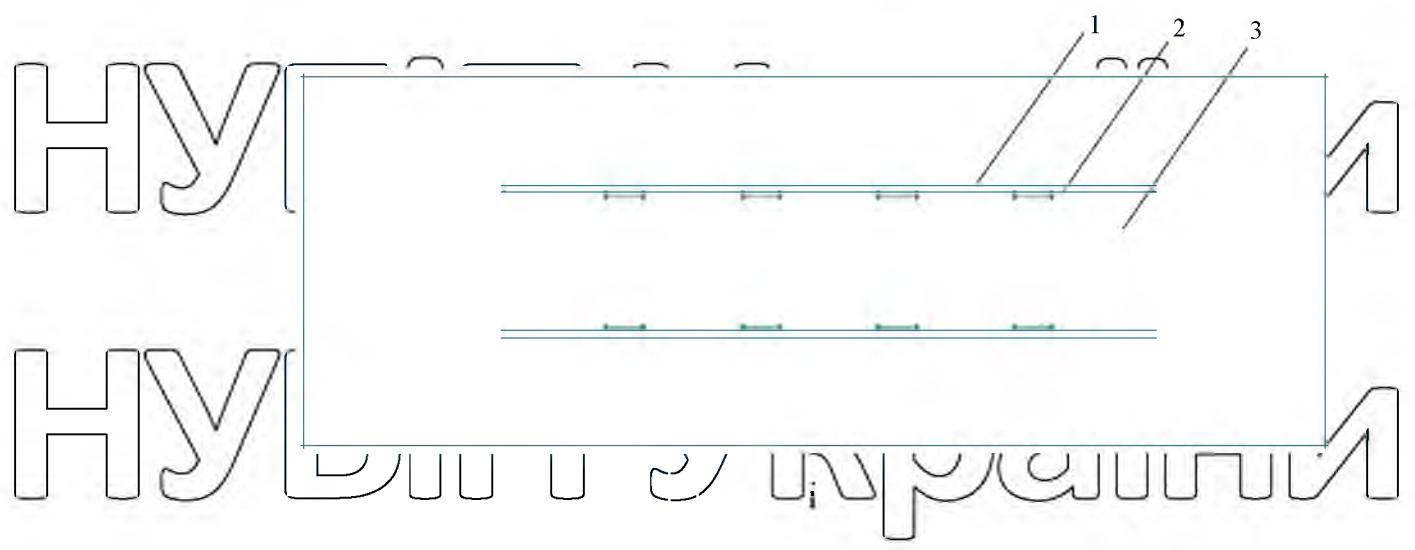
Для вирішення відповідної магнітостатичної задачі в програмному середовищі ELCUT створено геометричну модель, яка представлена на рисунку 3.8, а.

НУБІП України

Рис. 3.7. Функціональна схема пристрою для магнітної обробки картоплі:

1 – вантажопідйомник ТЗК-30; 2 - конвеєр для пристрою для магнітної обробки картоплі; 3 – текстолітові добавки; 4 - листині магніти; 5 – пластина з електротехнічної сталі; 6 – підлога; 7 – контейнер

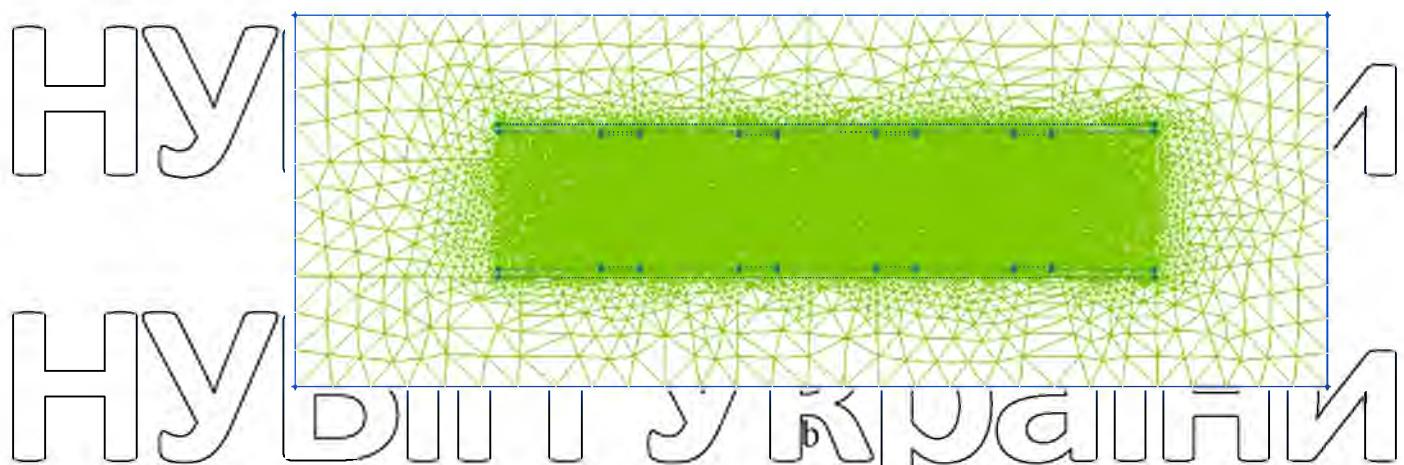

Рис. 3.8. а – Геометрична модель пристроя для магнітної обробки картоплі в програмному середовищі ELCUT:

3 використанням підготовленої імітаційної моделі було проведено аналіз установки магнітної обробки картоплі. В результаті встановлено, що магнітна індукція 30 мТ в центрі повітряного проміжку забезпечується використанням 4 пар постійних магнітів розмірами 400x55x6,3 мм на основі NdFeB марки N38SH.

Електротехнічна сталь Ст2211 товщиною 10 мм на відстані 145 мм один від одного. Розмір повітряного зазору між магнітами становить 190 мм (рисунок 3.9).

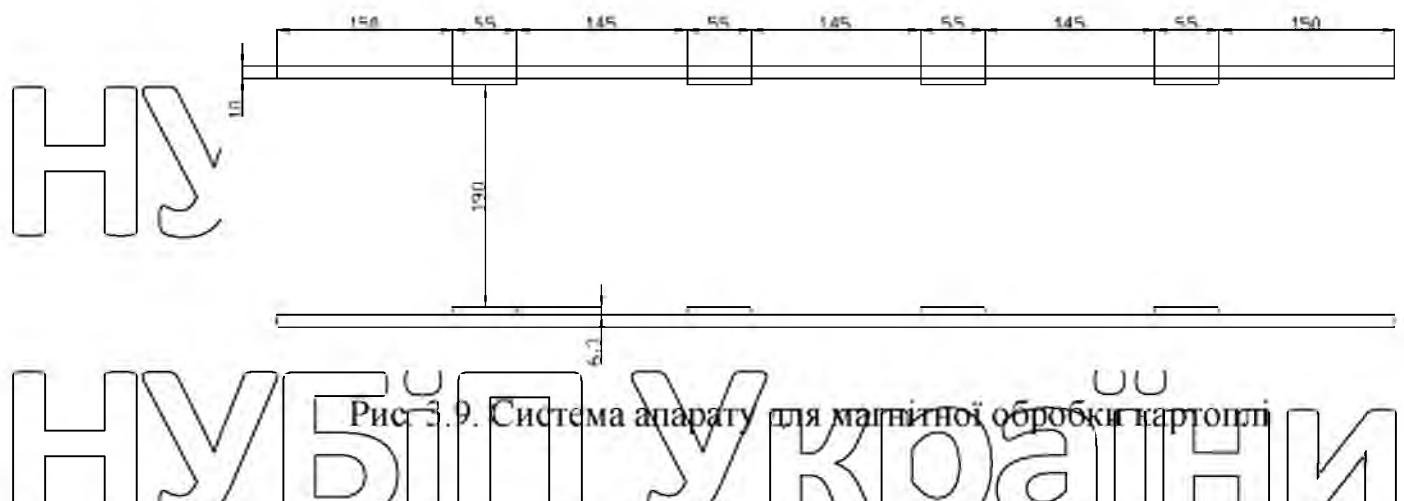

Рис. 3.9. Система апарату для магнітної обробки картоплі

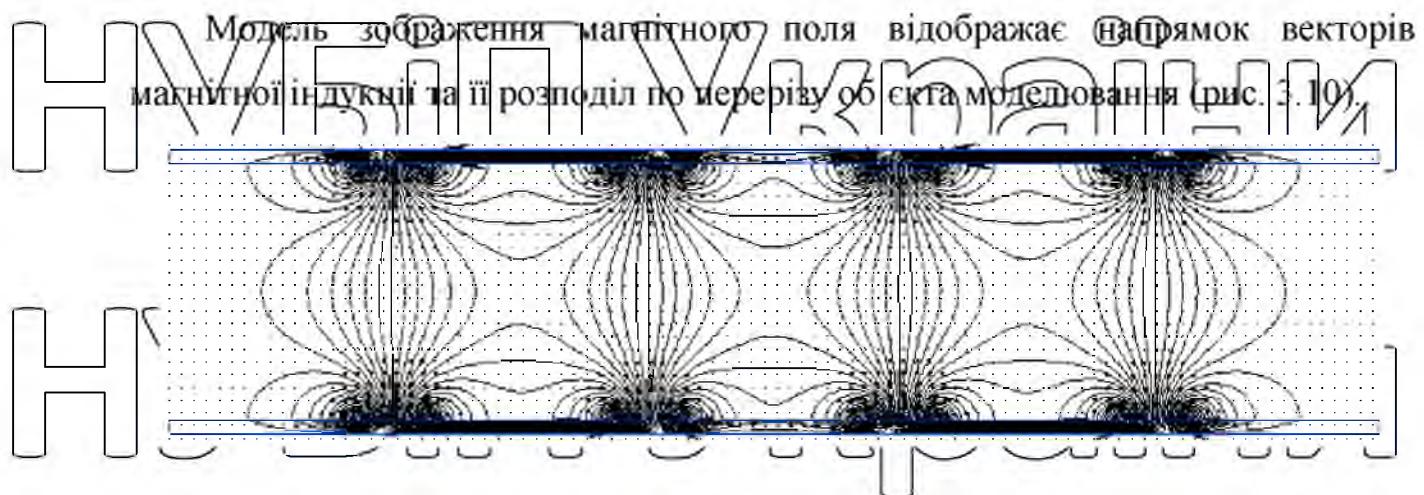
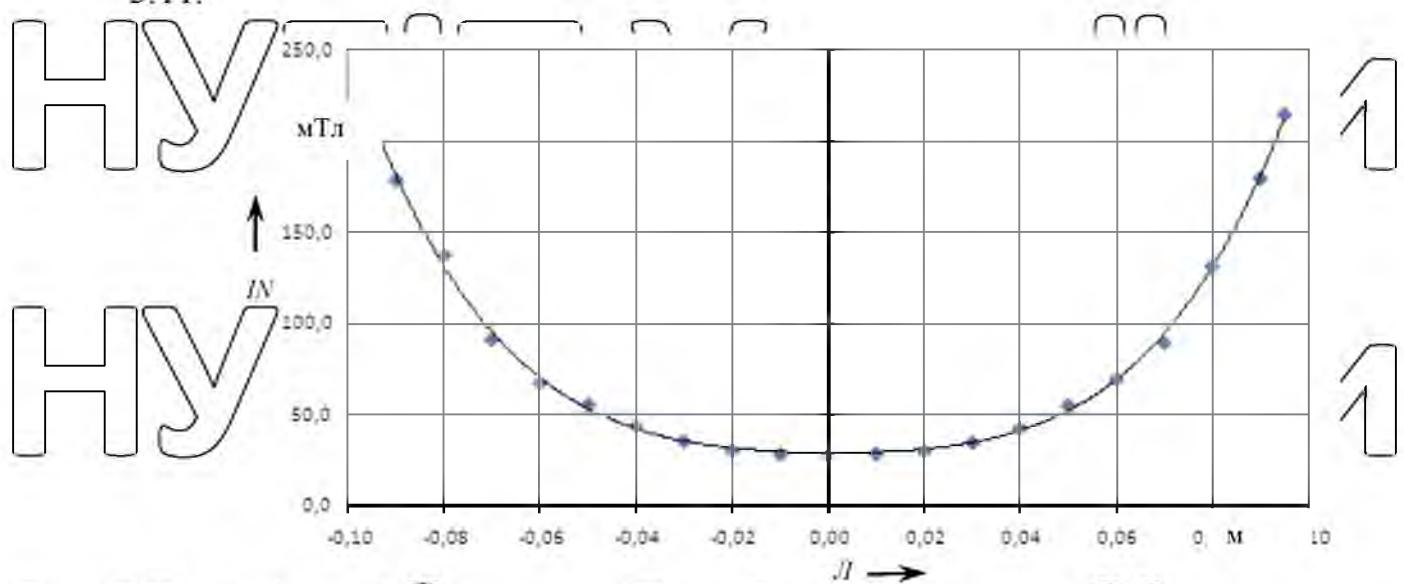

Рис. 3.10. Зображення магнітного поля на заводі з магнітної обробки картоплі

Експериментальні дослідження установки магнітної обробки картоплі проводили шляхом вимірювання магнітної індукції в різних точках повітряного проміжку тесламетром 43205.

При дослідженні зміни магнітної індукції між конвеєрною стрічкою та центром магнітів вимірювали магнітну індукцію на відстані 1 см від центру нижнього магніту до центру верхнього магніту. Залежність магнітної індукції від відстані між конвеєрною стрічкою та центром магнітів зображено на рисунку

3.11.

Малюнок 3.11. Залежність магнітної індукції від відстані між конвеєрною стрічкою та центром машини

НУБІЙ Україні
Дослідження зміни магнітної індукції в центрі повітряного проміжку між магнітами на конвеєрній стрічці проводили шляхом вимірювання магнітної

індукції тесlamетром з кроком 1 см. Центр повітряного зазору між магнітами на конвеєрній стрічці при різних полярностях магнітів показаний на рис. 3.12.

На підставі проведених досліджень зміни магнітності індукції в повітряному проміжку (рис. 3.11, 3.12) можна зробити висновок, що відхилення магнітної індукції в робочій зоні на 30 мТл від оптимального значення не перевищує 5%.

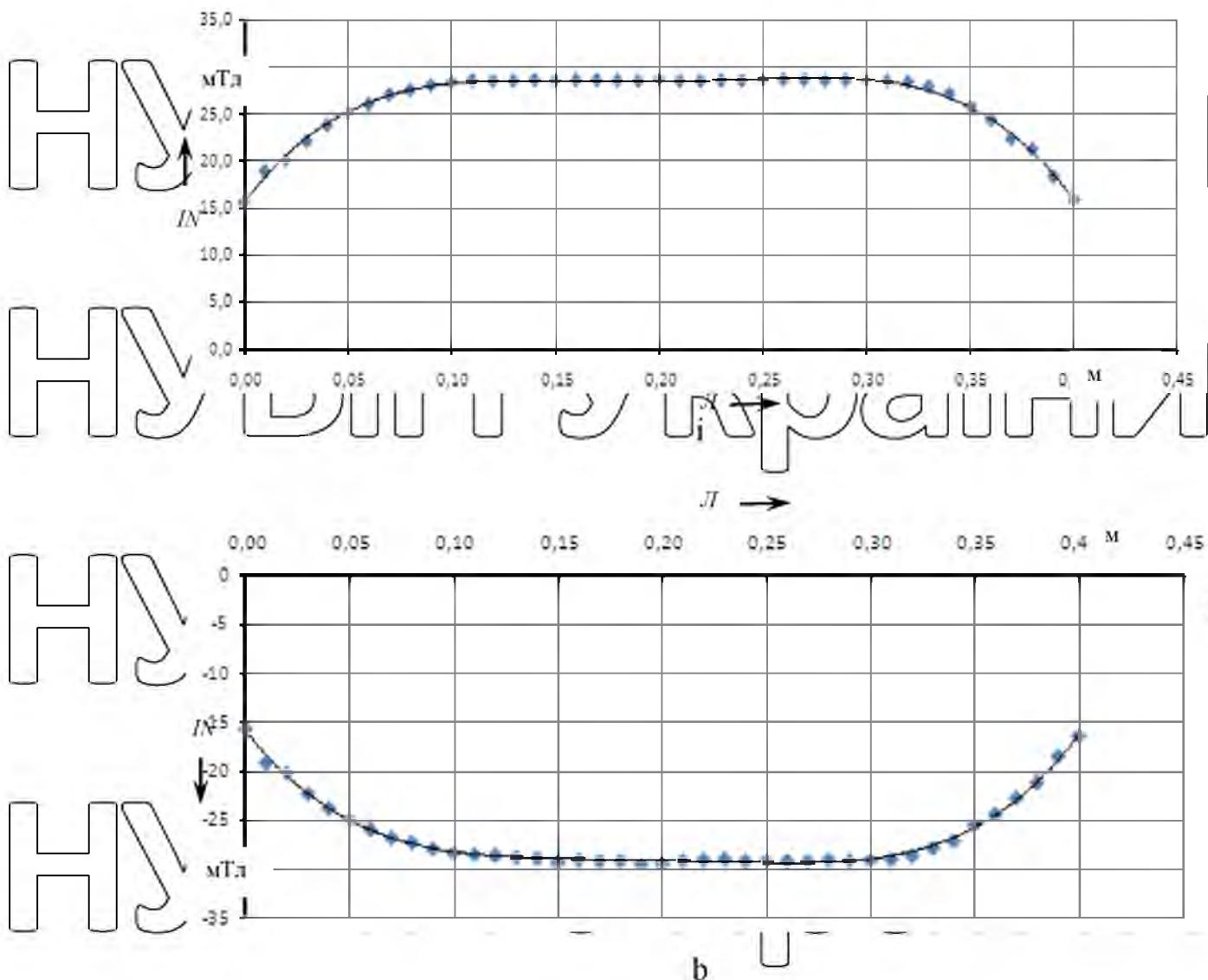

Рис. 3.12. Залежність від зміни магнітної індукції в центрі повітряного

проміжку між магнітами на конвеєрі при різній полярності магнітів:
а - NS; б - CN

При дослідженні зміни магнітної індукції в центрі повітряного зазору вздовж осі конвеєра магнітну індукцію вимірювали через см. Залежність зміни магнітної індукції в центрі повітряного зазору вздовж осі конвеєра наведена на рисунку 3.13.

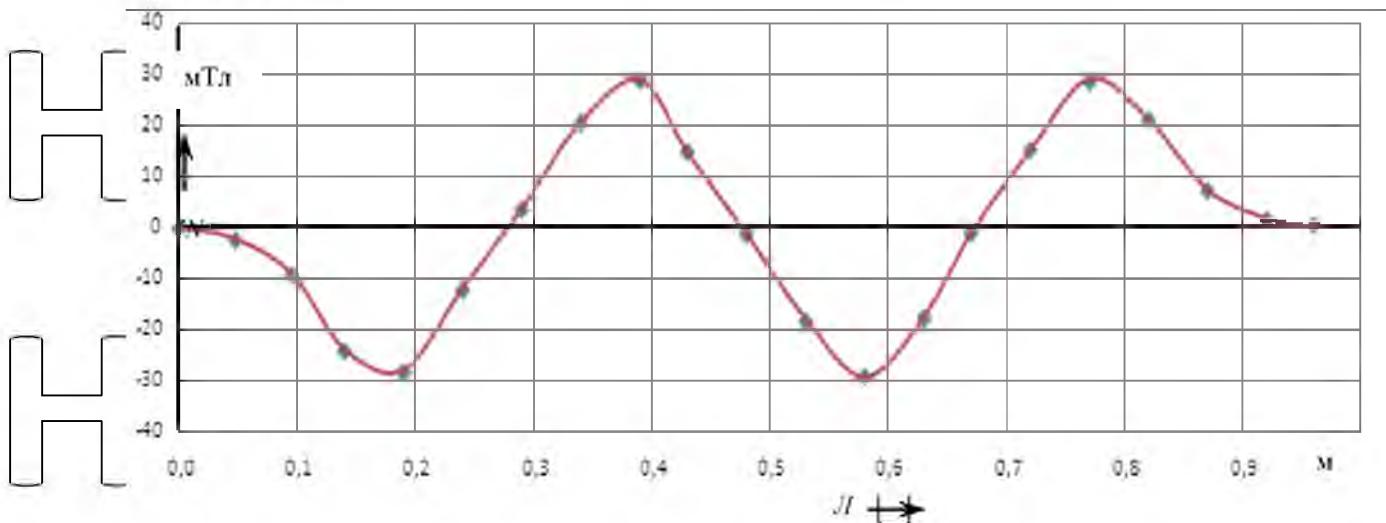

Рис. 3.13. Експериментальна залежність зміни магнітної індукції в центрі повітряного зазору вздовж осі конвеєра

3.6 Розробка системи керування потоковою лінією переробки картоплі

За результатами науково-дослідного та виробничого обстеження визначено доцільність використання агрегату магнітної обробки картоплі разом з транспортером картоплі ТЗК-30.

Принципова електрична схема керування комплексом наведена на рисунку

3.14.

При включені автоматичного вимикача ОР1 в схему управління подається напруга, загоряється лампа HL1 «МЕРЕЖА». Натисніть кнопку SV3 'СТАРТ', щоб запустити лінію потоку. Одночасно включається електромагнітний пускач КМ1, який подає напругу в електричний ланцюг і іншу частину ланцюга

управління.

Напрямок руху
електроприводного

вибирається
двигуна

здійснюється
перемикачем
SA1

«РУН».

Запуск
СВ9.2
«ПУСК».

встановленою на навантажувачі ТЗК-30. SV9.2 При натисканні кнопки «ПУСК» включається електромагнітний пускач КМ2, який запускає електродвигун руху конвеєра М1.

Зміна напрямку руху або зупинка здійснюється зміною положення ручки перемикача SA1 «GO», зупинка машини відпускається кнопкою SV9.2 «ПУСК».

Для гідроприводу пуск електродвигуна М2 здійснюється кнопкою «ПУСК» СВ10.2, пуск електромагнітного пускача КМ5. Зупинка електродвигуна М2 СВ10.1 здійснюється натисканням кнопки «СТОП».

Електродвигун СВ14.2 конвеєра електротехнологічного комплексу для магнітної обробки картоплі запускається кнопкою «ПУСК». Натисканням кнопки СВ14.2 включається електромагнітний пускач КМ9, який замикає допоміжний контакт в ланцюзі котушки електромагнітного пускача КМ6 приводу стріли.

Для запуску електродвигуна М3 стрілки натискають кнопку СВ11.2 «ПУСК», при цьому включається електромагнітний пускач КМ6, який замикає допоміжний контакт в ланцюзі котушки електроприводу електромагнітного пускача КМ7. підйомний конвеєр.

Кнопкою СВ12.2 «ПУСК» запускається електродвигун М4 підйомного конвеєра, запускається електромагнітний пускач КМ7, який замикає допоміжний контакт в ланцюзі котушки електроприводу електромагнітного пускача КМ8. бункер.

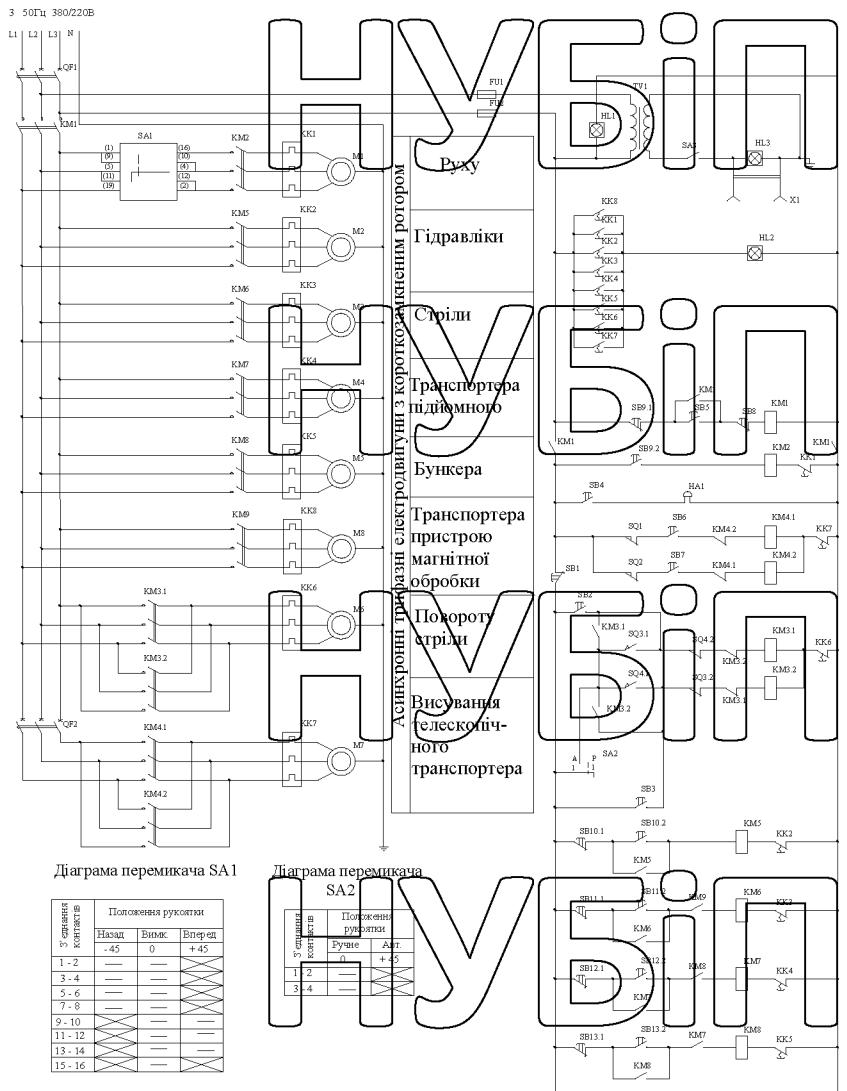
Для запуску електродвигуна М5 контейнера необхідно натиснути кнопку СВ13.2 «СТАРТ» при включеному електромагнітному пускачі КМ8.

Зупинка лінії обробки насіння картоплі здійснюється натисканням кнопки СВ14.1 «СТОП». Під час пошуку несправностей кнопки СВ11.1, СВ12.1, СВ13.1 використовуються для зупинки електродвигунів М3, М4, М5 відповідно.

Для висунення телескопічного конвеєра управління електродвигуном здійснюється натисканням кнопок SV6 «Висування конвеєра назад» і SV7 «Висування конвеєра вперед». У зовнішніх положеннях конвеєра спрацьовують кінцеві вимикачі SQ1, SQ2, які вимикають електродвигун на конвеєрі М7.

Для управління обертанням стріли в ручному режимі перемикач SA2 «МОДЕ» встановлюється в положення «MANUAL». Керування здійснюється кнопками SV2 «Повернути стрілку вліво» і SV3 «Повернути стрілку вправо». У зовнішніх положеннях стріли спрацьовують кінцеві вимикачі SQ3, SQ4, які забезпечують зупинку електродвигуна М6. Режим керування обертанням штанги «АВТО» не використовується на лінії подачі каротплесаджалки. Всі електродвигуни вимикаються кнопкою СВ8 «СТОП» або СВ9.1 «СТОП», розташованої на навантажувачі ТЗК-30.

НУБІП України

Мережа		Найменування	К-ть	Примітка
L1	L2	Блок-схема	1	
L3	N	АІР90A4Y2 ТУ 16.525.564-84	1	
		АІР71A4Y2 ТУ 16.525.564-84	1	
		АІР63A4Y2 ТУ 16.521.649-95	1	
		Автоматичний вимикач		
		QF1 BAS 1T 100-3-4401080 УХЛ2 ТУ 16.641.020-84	1	I _b =31,5 A
		QF2 BAS 1T 25-34001080 УХЛ2 ТУ 16.641.020-84	1	I _b =2,5 A
		Електромагнітні пускати		
		KM1 KM1-220045 ТУ 16.644.001-83	1	I _{ном} =220B
		KM2 KM2-1200045 ТУ 16.644.001-83	6	I _{ном} =220B
		KM3 KM3-1600045 ТУ 16.644.001-83	2	I _{ном} =220B
		Тепловіклі		
		KT1 KT1-1010C ТУ 16.523.549-82	5	I _{ном} =3,8 - 6A
		KT2 KT2-1010C4 ТУ 16.523.549-82	1	I _{ном} =1,5 - 2,6A
		KT3 KT3-1600C ТУ 16.523.549-82	1	I _{ном} =2,4 - 3,8A
		KK1 KK1-110604 ТУ 16.523.549-82	1	I _b =0,95 - 1,6A
		Пасажиро-купаковий переглядач		
		SA1 ПКУ311 ВЗ ТУ 16.642.046-86	1	
		SA2 ПКУ311 ВЗ ТУ 16.642.046-86	1	
		SA3 Тумблер ТП1-2	1	
		Важільний вимикач		
		SQ1 SQ4 КУ-501 ТУ 16-522	4	
		Запобіжник		
		FU1 FU2 ПДС-03-3 ТУ 16.522.112-74	2	I _{ном} =6A
		Трансформатор напруги		
		TV1 TV1-350-1/380	1	I _{ном} =220B
		Напівпровідник		
		SB1-SB2 ПКЕ-122-1/92 ТУ 16.642.006-83	8	
		SB3-SB14 ПКЕ-122-2 ТУ 16.642.006-83	6	
		Арматура освітлювання		
		HL1 АД22-22DS зелений	1	
		HL2 АД22-22DS червоний	1	
		HL3 Лампа осягнування МО-12-15 ГОСТ 1182	1	
		HA1 Сирена СС-2	1	

Рис. 3.14. Основна електрична схема керування електротехнічним комплексом магнітної обробки картоплі з конвеєрним навантажувачем ТЗК-30.

РОЗДІЛ 4

ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ КАРТОПЛЕСХОВИЩА

4.1. Розрахунок електричного навантаження та вибір джерела енергії

Вибір кількості і потужності силових трансформаторів для головних понижувальних цехових трансформаторних підстанцій промислових підприємств повинен бути технічно і економічно обґрунтованим, оскільки це істотно впливає на раціональну побудову схем електропостачання

промисловості. Критеріями вибору силових трансформаторів є надійність електропостачання, витрата кольорових металів і необхідна потужність трансформатора.

Оптимальний варіант вибирається на основі порівняння капіталовкладень і річних експлуатаційних витрат. Для зручності роботи систем електропостачання необхідно намагатися вибирати не більше двох стандартних

потужностей головних трансформаторів. Бажано встановлювати трансформатори з однаковою потужністю.

Трансформаторні підстанції, як правило, не повинні мати розподільний пристрій на стороні вищої напруги. Слід широко застосовувати пряме (сліпе) приєднання живильної кабельної лінії до трансформатора з радіальними ланцюгами

живлення і підключення через роз'єднувач або вимикач навантаження для головних електрических кіл. При номінальній потужності трансформатора 2500 кВА і вище замість роз'єднувача необхідно встановлювати вимикач

навантаження, оскільки при напрузі 6-20 кВ роз'єднувач може відключити струм холостого ходу трансформатора, потужністю не більше 630 кВА.

При будівництві цехових трансформаторних підстанцій перевагу слід віддавати комплектним трансформаторним підстанціям (КТП), виготовленим укомплектованими заводами.

3.2 Вибір кількості та потужності силових трансформаторів ГНП

НУБІЙ України

Основні понижувальні підстанції і цехові підстанції бажано виконувати не більше ніж з двома трансформаторами. Для споживачів третьої та частково другої категорії можливий розгляд варіантів встановлення трансформатора з резервним живленням від сусідньої трансформаторної підстанції. Однак такий

НУБІЙ України

варіант є недопустим через те, що переважна більшість споживачів електроенергії є споживачами 2 категорії.

Отже, враховуючи вищесказане, виберемо двотрансформаторний ГПП.

У системах електропостачання промислових підприємств потужність силових трансформаторів повинна забезпечувати живлення всіх електроприймачів у нормальніх умовах.

При виборі потужності трансформаторів необхідно додатися як економічно доцільного режиму роботи, так і відповідного забезпечення відкритого або прихованого резерву живлення споживачів і навантаження під трансформатором при вимкненному одному з трансформаторів. нормальні умови (при нагріванні) не повинні зменшувати його природний термін служби. Потужність трансформаторів повинна забезпечувати необхідну потужність в робочому режимі після відключення пошкодженого трансформатора в залежності від

вимог споживачів даної категорії.

Знаючи орієнтовне навантаження установки $S_{\text{зав.}} = 11649 \text{ кВА}$, визначаємо номінальну потужність трансформатора $S_{\text{ном. тр.}}$.

Перевірка виконання умови перевантаження $1,4 \cdot S_{\text{mp}} \geq S_p$

$1,4 \cdot 11000 > 8320$ - умова виконана

4.2. Побудова ГПП та вибір схеми приєднання

Вибираємо схему ГПП з урахуванням встановленої потужності споживачів електроенергії та категорії їх надійності, характеру електричних навантажень та їх розміщення в генеральному плані підприємства, а також вимог виробництва, архітектури, конструкції та експлуатації.

Найбільш простою і економічною ми вважаємо безшинну схему ГПП на більших напругах.

Для розподільних пристрій 10 кВ прийнято схему з двосекційною односекційною гомілковою системою. Кожен блок працює окремо і живиться від окремого трансформатора. У звичайному режимі перемикач розділів вимкнено.

Трансформатори розміщуються на відкритому повітрі, все інше обладнання – в приміщенні.

Для монтажу РУ 10 кВ використовуємо комплексні РУ КРУ2-10-20УЗ.

4.3 Вибір раціональної напруги розподільної мережі

Вибір напруги розподільної мережі тісно пов'язаний з вирішенням питань енергозабезпечення підприємства. Остаточне рішення приймається в результаті техніко-економічного порівняння варіантів, що враховують різну комбінацію напруг окремих з'єднань системи.

Із застосуванням ланцюгів глибокого доступу напруга перших ступенів розподілу електроенергії була підвищена до 220 кВ. Виробництво силових трансформаторів номінальною потужністю 2500 кВА сприяє широкому

ширенню напруги 110 кВ для малих і середніх підприємств. Більш висока номінальна напруга і відсутність проміжних перетворень значно знижують втрати енергії в системі електропостачання.

Для електропостачання підприємств середньої потужності та розподілу електроенергії на першій черзі електропостачання таких підприємств по глибоких вводах використовується напруга 35 кВ.

Перевага 20 кВ перед 35 кВ полягає в більш простому регулюванні та дешевших захисних пристроях вимикачів.

Незважаючи на переваги, використання напруги 20 кВ обмежене відсутністю електробудівництва для цієї напруги.

Напруга 10 кВ і 6 кВ широко використовується на промислових підприємствах: середніх для житильних і розподільних мереж; на великих підприємствах - на другий і наступних чергах розподілу електроенергії.

Напруга 10 кВ економічніше, ніж напруга 6 кВ. Напруга 6 кВ дозволяється використовувати тільки в тих випадках, коли на підприємстві переважають приймачі номінальної напруги 6 кВ або коли значна частина навантаження підприємства живиться від теплоелектростанції підприємства. Встановлено напругу 6 кВ.

4.4 Компенсація реактивної потужності в мережах 10 кВ

Система промислового енергопостачання являє собою єдине ціле, і від правильного вибору засобів компенсації, розміщення джерел реактивної енергії в мережі та розрахунку їх потужності залежить ефективність використання енергоресурсів і електрообладнання.

Збільшення споживаної електропристроем реактивної потужності призводить до збільшення сили струму в провідниках будь-якого з'єднання в системі електропостачання і зниження коефіцієнта потужності електроприладу.

Для зниження споживаної реактивної потужності в промислових мережах встановлюють компенсаційні пристрой.

Потужність компенсуючого пристроя Q_{ky} визначається як різниця між фактичною реактивною потужністю навантаження підприємства Q_m і кінцева реактивна потужність Q_o , надається підприємству енергосистемою в умовах її експлуатації:

$$Q_{ky} = Q_m - Q_o = \alpha \cdot P_p \cdot [(\operatorname{tg} \varphi_{ce} - \operatorname{tg} \varphi_o)]$$

де α – коефіцієнт, що дорівнює 0,9, що враховує підвищення коефіцієнта потужності методами, що не потребують встановлення компенсуючих пристрій.

$\operatorname{tg} \phi_w$ - середньозважений тангенс кута зсуву фаз, що відповідає коефіцієнту потужності для підприємства до компенсації;

$\operatorname{tg} \phi_e$ – визначений коефіцієнт реактивної потужності енергосистеми, який дорівнює $\operatorname{tg} \phi_e = 0,5$.

після

$$Q_w = 0,9 \cdot P_f \cdot [(\operatorname{tg} \phi_w - \operatorname{tg} \phi_e)]_c = 0,9 \cdot 7270 \cdot [(0,926 - 0,5)] = 2780,7 \text{ кВар}$$

З розрахунків випливає, що потужності енергосистеми недостатньо для компенсації реактивної потужності навантажень, тобто необхідно

встановлювати компенсуючий пристрій.

В якості компенсаційного пристрою вибираємо батарею конденсаторів КС-2-1,05-60-2200 квар.

4.5 Вибір схеми електропостачання трансформаторної підстанції та

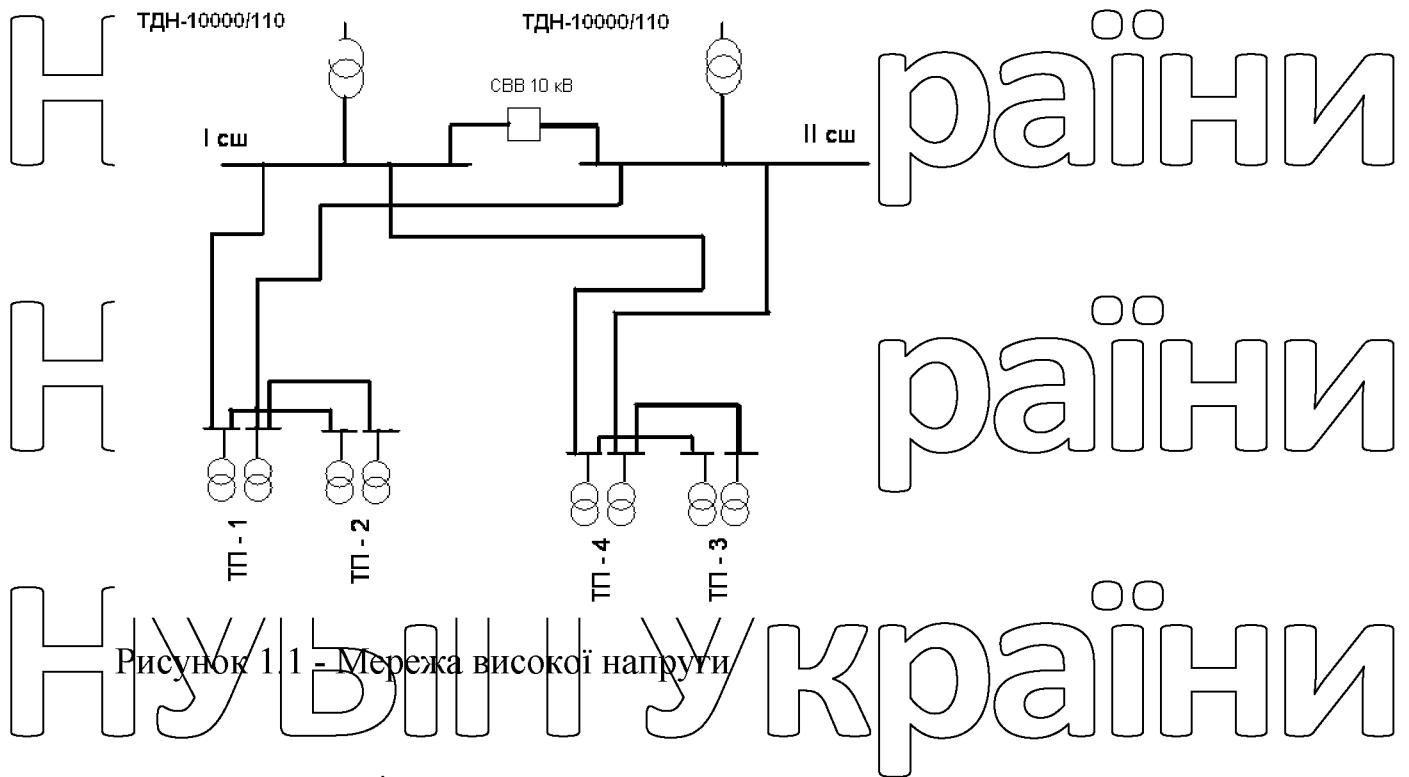
прокладання кабелю

Знайдемо розрахункові струми у високовольтній мережі 10 кВ етанції.

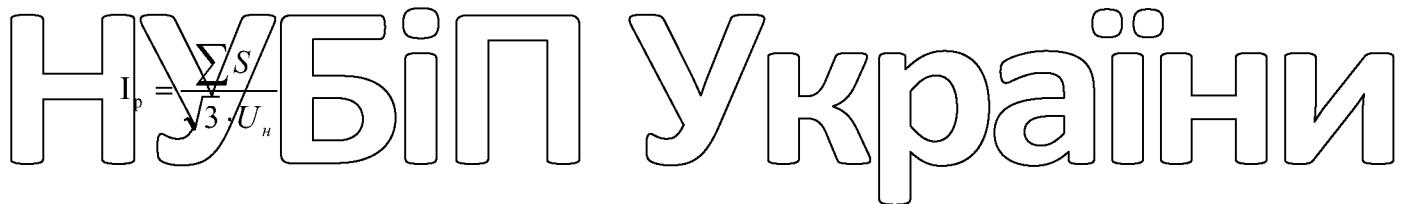
Високовольтна мережа зображена на рисунку 1.1

Задача 4.5

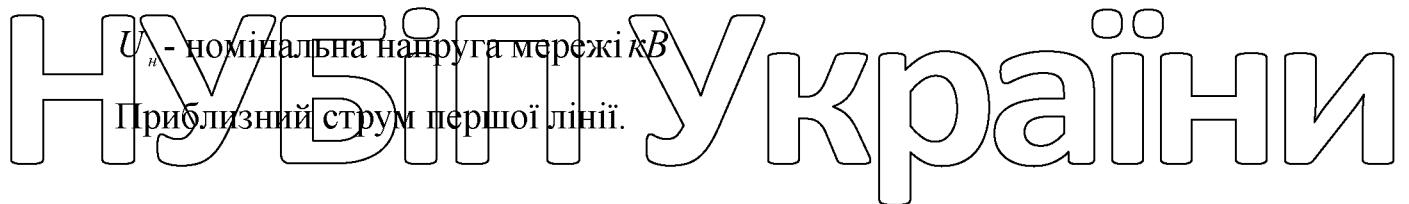
Задача 4.6

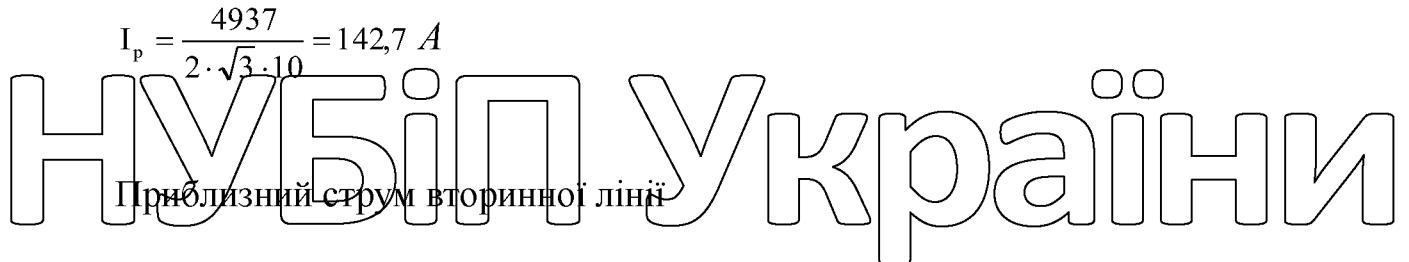
Визначаємо номінальний струм кожного кола.

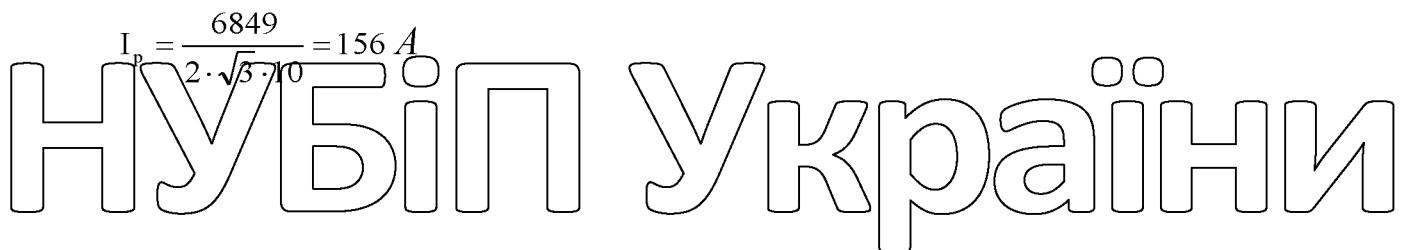
$\sum S$ - сумарна потужність підстанцій, включених у схему кВА

Приблизний струм першої лінії.

Приблизний струм вторинної лінії

Для першої петлі вибираємо трижильний алюмінієвий кабель марки ААШВ 10 кВ, з просоченою паперовою ізоляцією низької напруги в свинцевій оболонці, прокладений по землі, прокладений в чащі і з поперечним перерізом кожної жили. З допустимим струмом $70 \text{ mm}^2 I_d = 165 \text{ A}$

Для першої петлі вибираємо трижильний алюмінієвий кабель марки ААШВ 10 кВ, з просоченою паперовою ізоляцією низької напруги в свинцевій оболонці, прокладений по землі, прокладений в чащі і з поперечним перерізом кожної жили. З допустимим струмом $70 \text{ mm}^2 I_d = 165 \text{ A}$

Перевіряємо вибраний кабель на термообігрів $I_p \leq K_{c.n.} \cdot K_p \cdot I_d$

де $K_{c.n.}$ – коефіцієнт поправки на умови прожалки провідників

K_p – Поправочний коефіцієнт на кількість проводів ПУЕ

секція кабелю $70 \text{ mm}^2 142,7 \leq 0,87 \cdot 1,07 \cdot 165; 142,7 \leq 154$

секція кабелю $70 \text{ mm}^2 156 \leq 0,87 \cdot 1,07 \cdot 165; 156 \leq 154$

З розрахунків видно, що вибрані кабелі відповідають умовам теплового видробування.

4.6 Розрахунок струмів короткого замикання в апаратах напругою понад 1 кВ

При розрахунку струму короткого замикання в залежності від потужності джерела живлення підприємства, виділяють два характерних випадки: коротке замикання в ланцюгах, обладнаних системою нескінченної потужності, і коротке замикання поблизу генератора обмеженої потужності. Джерелом умовно вважається нескінчenna енергосистема, напруга на її шинах залишається практично незмінною при будь-якій зміні струму в підключеному до неї ланцюзі.

Відмінною рисою такого джерела є низький внутрішній опір в порівнянні з опором ланцюга короткого замикання.

Типовим випадком для систем електропостачання промислових підприємств є живлення від джерела необмеженої потужності

Рисунок 1.2 - Розрахункова схема та еквівалентна схема джерела живлення

За основну потужність приймаємо номінальну потужність трансформатора ГПП S_b=1003d Shom.t=1003d 10000 кВА. Для базової напруги отримуємо значення, рівне середньому напрузі фази з точками короткого замикання, тобто $U_b = 10,5 \text{ кВ}$

Основний струм визначаємо за формулою:

$$I_6 = \frac{\sum S_6}{\sqrt{3} \cdot U_{\delta_u}} = \frac{10000}{\sqrt{3} \cdot 10,5} = 0,45 \text{ кА}$$

Знайдемо опір Z_1 лінії 110 кВ схеми заміщення.

$$r_1 = \frac{r_{01} \cdot L_1 \cdot S_6}{U_{\delta_u}^2} = \frac{0,444 \cdot 30 \cdot 10}{110^2} = 0,069 \quad x_1 = \frac{x_{01} \cdot L_1 \cdot S_6}{U_{\delta_u}^2} = \frac{0,428 \cdot 30 \cdot 10}{110^2} = 0,066$$

де r_{01}, x_{01} - питомий активний і реактивний опір кабелю Ом/км
 L_1 - довжина повітряної лінії, км

НУБІП України

Знаходимо опір Z_2 трансформатора ТДН 10000/110

$$\sum Z'_1 = \sqrt{r_1'^2 + x_1'^2} = \sqrt{0,069^2 + 0,066^2} = 0,095$$

НУБІП України

Знаходимо опір Z_3 кабельної лінії 1-го шлейфу

$$\sum Z'_2 = \frac{Uk\%}{100} \cdot S_\delta = \frac{10,5}{100} \cdot 10 = 0,105$$

НУБІП України

Знаходимо опір Z_3 кабельної лінії 1-го шлейфу

$$r_3' = \frac{r_{02} \cdot L_2}{U_\delta^2} = \frac{0,326 \cdot 0,213 \cdot 10}{110^2} = 0,0026$$

$$x_3' = \frac{x_{02} \cdot L_2 \cdot S_\delta}{U_\delta^2} = \frac{0,083 \cdot 0,213 \cdot 10}{110^2} = 0,00058$$

$$\sum Z'_3 = \sqrt{r_3'^2 + x_3'^2} = \sqrt{0,0026^2 + 0,00058^2} = 0,0026$$

НУБІП України

Знаходимо опір Z_4 кабельної лінії 2-го шлейфу

$$r_4' = \frac{r_{03} \cdot L_3 \cdot S_\delta}{U_\delta^2} = \frac{0,258 \cdot 0,546 \cdot 10}{110^2} = 0,007 \quad x_4' = \frac{x_{03} \cdot L_3 \cdot S_\delta}{U_\delta^2} = \frac{0,081 \cdot 0,546 \cdot 10}{110^2} = 0,0015$$

НУБІП України

Визначаємо струми короткого замикання в точці К1 на шинах РУ-10 кВ.

$$\sum Z'_4 = \sqrt{r_4'^2 + x_4'^2} = \sqrt{0,007^2 + 0,0015^2} = 0,0074$$

НУБІП України

Знаходимо струм короткого замикання розрядника.

$$I_{K1}' = \frac{I_B}{Z_1 + Z_2} = \frac{0,32}{0,0073 + 0,105} = 1.959 \text{ kA}$$

НУБІП України

Знаходимо струм короткого замикання розрядника.

$$i_{yo} = k_{yo} \cdot \sqrt{2 \cdot I_{K1}' - 1,8 \cdot \sqrt{2}} = 4,97 \text{ kA}$$

де $k_{y\delta}$ - коефіцієнт удару (вибирається за даними таблиці або в залежності від співвідношення x / t за графіком).

Визначаємо струми короткого замикання в точці К2

$$I_{K2} = \frac{I_B}{Z_1 + Z_2 + Z_3} = \frac{0,22}{0,0073 + 0,105 + 0,0026} = 1,91 \text{ kA}$$

Знаходимо струм короткого замикання розрядника.

$$i_{y\delta} = k_{y\delta} \cdot \sqrt{2} \cdot I_{K2} = 1,8 \cdot \sqrt{2} \cdot 1,91 = 4,84 \text{ kA}$$

Визначаємо струми КЗ в точці К3

$$I_{K3} = \frac{I_B}{Z_1 + Z_2 + Z_4} = \frac{0,22}{0,0073 + 0,105 + 0,0074} = 1,83 \text{ kA}$$

Знаходимо струм короткого замикання розрядника.

$$i_{y\delta} = k_{y\delta} \cdot \sqrt{2} \cdot I_{K3} = 1,8 \cdot \sqrt{2} \cdot 1,83 = 4,64 \text{ kA}$$

4.7. Вибір обладнання ПС 110/10 кВ

Вибір електричних пристрій складається з вибору пристрій за умовами тривалої роботи в нормальному режимі та випробування пристрій за умовами короткочасної роботи в аварійному режимі, тобто. в режимі короткого замикання. Усі пристрії, з'єднані послідовно в електричні кола, повинні не тільки надійно працювати в нормальному режимі, але й мати необхідну стійкість до короткого замикання. У загальному вигляді умови вибору високовольтних вимикачів можна записати так:

НУБІП України

$I_{\text{уд}} \leq i_{\text{макс.доп}} = i_{\text{дин}}$;

$I_{\infty}^2 t_{\phi} \leq I_t^2$ или $I''^2 (t_{\text{откл}} + t_a) \leq [I_{\text{откл}}^2 \cdot 3] \text{доп.}$

Відмінні умови відбору:

НУБІП України

$I_{\text{уд}} \leq i_{\text{макс.доп}} = i_{\text{дин}}$;

$I_{\infty}^2 t_{\phi} \leq I_t^2$ или $I''^2 (t_{\text{откл}} + t_a) \leq [I_{\text{откл}}^2 \cdot 3] \text{доп.}$

НУБІП України

Умови вибору трансформаторів струму (розмір).

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

У _{уст.ном} < U _{ном} ;
 I _{max} < I _{ном} ;
 I _{уд.дин} < i _{дин} ;
 I'' $\sqrt{t_{\text{откл}}}$ ≤ I _{тер} $\sqrt{t_{\text{тер}}}$

НУБІП України

Умови вибору трансформаторів напруги: У _{уст.ном} < U _{ном}

Вибір пристрій вище 1 кВ наведено в таблиці 1.4

РОЗДІЛ 5.

НУБІП України

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЕЛЕКТРООБЛАДНАННЯ
КАРТОПЛЕСХОВИЩА

5.1. Монтаж і настройка електрообладнання

НУБІП України

Монтаж електроенергетичного устаткування, освітлювальних приладів, внутрішньої електропроводки і систем автоматики в виробничих будівлях здійснюється відповідно до вимог ТУЕ, ПТБ, СНиН.

НУБІП України

Електромонтажні роботи проводяться в два етапи. На першому етапі проводяться підготовчі роботи з монтажем деталей, підготовка доріжок електропроводки і заземлення в будівельних конструкціях. На другому етапі виконується монтаж електрообладнання, прокладання електромереж вздовж магістралей, підключення проводів та кабелів до електрообладнання, підключення розподільних пристрій та щитів освітлення.

НУБІП України

Експлуатаційна робота складається з організаційно-технічної підготовки монтажу обладнання, випробувань, усунення несправностей, застосування проектної потужності тощо.

НУБІП України

Організаційно-технічна підготовка складає 10-15% від загальної трудомісткості роботи.

НУБІП України

На завершальному етапі робіт з усунення несправностей складається технічний акт, який включає пояснювальні записи, протоколи, схеми, креслення та інші документи, видані під час пусконалагоджувальних робіт і

випробувань на усунення несправностей, а також рекомендацій щодо найбільш ефективного використання обладнання, спеціальні умови рахунку.

Якщо обладнання пропрацювало під навантаженням 48 годин згідно з проектом, монтаж і усунення несправностей вважається завершеним.

НУБІП України

5.2. Визначення обсягу робіт з експлуатації електрообладнання та складу електротехнічної служби.

Розрахунок обсягів робіт з технічного обслуговування енергетичного устаткування здійснюється за системою умовних одиниць із застосуванням шкал коефіцієнтів перерахунку, наведених у «Єдиних нормах трудомісткості технічного обслуговування та ремонту енергетичного устаткування».

При розрахунку необхідно враховувати умови пірані, сезонність використання обладнання, кількість робочих змін електропередач. Розрахунок зробимо у вигляді таблиці (табл. 5.1.).

Таблиця 5.1

Розрахунок умовних робочих одиниць електроустаткування						
Найменування обладнання	Кт. Обладнання	Коф. ЗНОВУ-води	Ліпрауоніг коефіцієнти на термін служби обладнання	Кількість умовних одиниць		
			Менше 4 місяців на рік	<6 год/добу	>10 год/добу	
Е. працювати з асинхронною електроенергією: двигуни: До 1 кВт Від 1,1 до 10 кВт	4 6	0,44 0,61			1,2	2,112 3,111
Електричний обігрівач до 40 кВт	4	3,16				12,64

НУБІП України

світильники в приміщеннях зі світильниками (в сухих і вологих приміщеннях), з 1-2 цибулинами сяючий	6	12	0,65 0,91	України	0,39 1092
Загальний Кількість електриків, які повинні обслуговувати картоплесковище,	19,344				

визначається за формулою:

$$N = \frac{A}{100}, \quad (5.1)$$

$$N = \frac{19,34}{100} = 1 \text{ чол.}$$

Враховуючи сезонність робіт, будемо вважати, що однієї людини буде достатньо для обслуговування картопляного сховища близько 30 днів на рік, наприклад, таке обладнання, як конвеєрні стрічки та освітлення ангарів.

Ми розраховуємо річні витрати праці на технічне обслуговування та ремонт електрообладнання виходячи з нормативних значень періодичності технічного обслуговування та поточного ремонту та трудомісткості для кожного виду обладнання. При цьому ми визначаємо кількість щорічних робіт з технічного обслуговування та ремонту, виходячи з періодичності, визначеній системою PZREsg та коригування з урахуванням сезонних змін у використанні обладнання, двигунів та змінності роботи.

Припускається, що інтенсивність роботи для сезонного обслуговування буде на 15% вищою, ніж зазвичай.

Річні витрати на оплату праці можна розрахувати за допомогою наступного виразу:

$$Q_{TO} = n_1 \cdot g_1 \cdot m_1 + n_2 \cdot g_2 \cdot m_2 + \dots + n_n \cdot g_n \cdot m_n, \quad (5.2)$$

$$Q_{TO} = n_1 \cdot g_1 \cdot m_1 + n_2 \cdot g_2 \cdot m_2 + \dots + n_n \cdot g_n \cdot m_n, \quad (5.3)$$

де $g_1 \dots g_n, g'_1 \dots g'_n$ - нормативні значення трудомісткості обслуговування і ремонту для кожного виду обладнання;
 $m \dots m_n, m'_1 \dots m'_n$ - обсяг планового ТО та ремонту для кожного виду обладнання.

$n_1 \dots n_n$ - номер для кожного типу обладнання.

НУБІП України

$$Q_{\text{total}} = Q_{\text{TO}} + Q_{\text{PR}} \quad (5.4)$$

Розрахунок витрат праці на обслуговування та ремонт електрообладнання здійснюється у вигляді таблиці (табл. 5.2.).

Отже, виходячи з наведених розрахунків, для виконання робіт з обслуговування та ремонту електрообладнання приймаємо 1 особу.

НУБІП України

5.3. Планування робіт з експлуатації електроустановок

НУБІП України

Надійна і безнечна робота електрообладнання забезпечується оперативним і якісним обслуговуванням і ремонтом.

НУБІП України

Форма організації ремонту — система планово-попереджувального ремонту та технічного обслуговування, що являє собою комплекс організаційно-технічних заходів щодо обслуговування, технічного обслуговування та ремонту сільськогосподарського електрообладнання.

Основною метою планування технічного обслуговування та ремонту електрообладнання є складання річного графіка ТО та квартальних графіків ТО.

НУБІП України

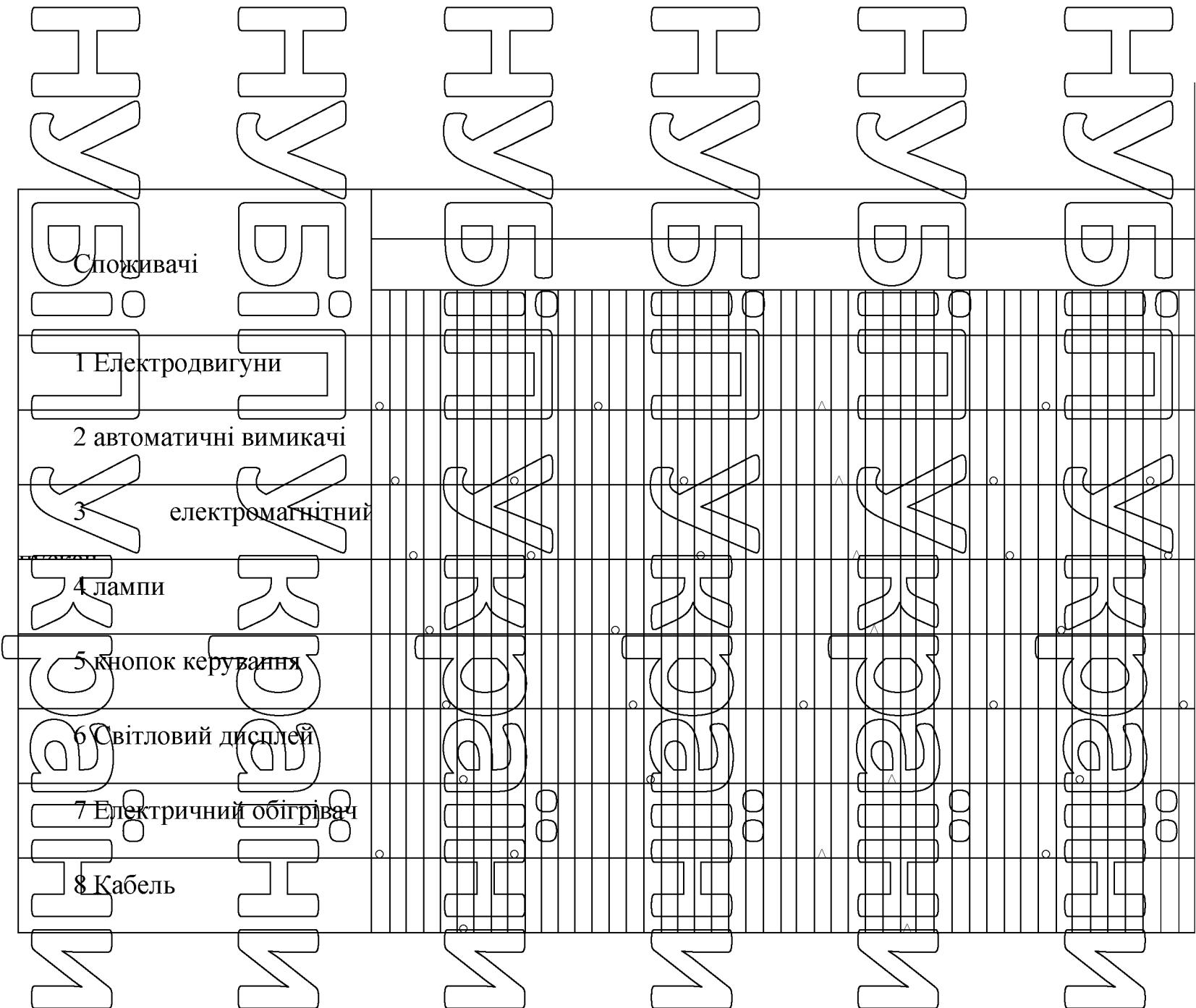
Місяць використовується як інтервал часу для створення річного графіка технічного обслуговування, а декада або тиждень використовується для квартального графіка технічного обслуговування.

НУБІП України

Виконання робіт, що входять в обсяг робіт з технічного обслуговування та ремонту, розраховується підрозділом електромонтерів у складі 3 осіб.

НУБІП України

5.4. Організація обсягу електроенергії
для використання активної електричної енергії, що снажується встановити електроустановками картоплесковища, на вході в будівлі планується

лічильник активної енергії САУУ - У6Т2М з трансформаторами ТК 500/5, КTr = 100.

Лічильники активної енергії та інші лічильники електроенергії повинні бути опломбовані.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 6.
ОХОРОНА ПРАЦІ
ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

6.1 Аналіз стану охорони праці в народному господарстві

На підприємстві створена служба охорони праці на чолі з інженером з охорони праці.

Проводяться такі види інструктажів: вступний, первинний, на робочому місці, повторний, позаплановий і фактичний. Вступні брифінги проводять найважливіші експерти з фінансів у кожному напрямку. На робочому місці є безпосередні керівники окремих ділянок роботи.

Електрики проходять інструктаж з безпечних прийомів праці та щорічно складають тестування знань ПТБ.

НУБІП України

НУБІП України

Показники виробничого травматизму

Таблиця 6.1

Індикатори	Маркування	2020 рік	2021 рік
Кількість працівників	3	102	91
Кількість поранених	ТД	38	24
Втрата працевдатності	Кч=Т·1000/С	13.5	9.7
Частота травм	Кт=D/T	2.6	2
Тяжкість тілесних ушкоджень	Кр=Kch·Kt	35.1	19.4
Випадок травми			

Аналіз і характеристика шкідливих і небезпечних факторів проводиться згідно з ГОСТ 120003.

До шкідливих і небезпечних факторів на виробництві відносяться: запиленість і підвищена вологість, шум, зниження і підвищення температури та ін. Усі ці фактори впливають на стомлюваність і опірність хворобам працівників сфери послуг.

Під час експлуатації електротехнічного обладнання можливі різні травми, пов'язані з ураженням електричним струмом або шкідливими і небезпечними виробничими факторами. Наприклад, виступаючі та рухомі частини обладнання.

Для усунення пошкоджень відкриті обертові частини механізмів необхідно закривати кришками або перекривати вільний доступ.

Зaproектований об'єкт – картоплесховище відноситься до будівель підвищеної небезпеки за класифікацією електробезпеки, оскільки картоплесховище є вологим приміщенням та є інші умови, а саме: запиленість вентиляції, електропровідна підлога.

При монтажі електрообладнання комбікового заводу необхідно:

- використовуйте пилозахисні герметичні лампи зі скляною кришкою, захисною сіткою та висотою підвішування 2,5 м;

металеві корпуси обладнання, труби, через які прокладаються електропроводи, щити керування, розподільні пристрої та водопроводи повинні бути надійно заземлені.

- на комутаційному апараті в картоплесховище встановлюється загальний вимикач або замкнутий вимикач.

За ступенем пожежної безпеки проектоване картоплесховище відноситься до пожежонебезпечної зони П - ІІІ класу та VI класу вибухонебезпечності.

6.2. Заходи з охорони праці

Для усунення небезпечних і шкідливих факторів розроблені наступні технічні та організаційні заходи.

Обслуговуючий персонал забезпечується спецодягом та засобами індивідуального захисту.

При ремонті або обслуговуванні обладнання на пультах і шафах вивішують плакати: «Не відкривати — працюють люди».

Для надання першої медичної допомоги потерпілому в диспетчерській є два комплекти аптечок, які вчасно заповнюються медикаментами.

Проект з охорони праці при обслуговуванні електрообладнання, розрахунок якого наведено в таблиці 6.2, передбачає забезпечення обслуговуючого персоналу основними та додатковими засобами захисту.

У даній роботі розраховані заходи індивідуального захисту від ураження електричним струмом для персоналу, що обслуговує картоплесковища відповідно до вимог ПТБ і ПТЕ.

НУБІП України

Засоби захисту для обслуговуючого персоналу						Таблиця 6.2
назва	товарний знак	ПРИВІД, ТУ	оди- ниця	К- вул.	Примі- тка	

НУБІП України

1. Оперативна універсальна пітанка	ШОУ-10У1	ТУ 16538231-74	мал	засоби захисту вони зберігаються
2. Кліщів ізолювати	К-1000	ТУ 34281706	о мал	
3. Вимірювач напруги	УНН-1	76	о	2
4. Мірні кліщі	Ц-91	ТУ 2504956-26	мал	
5. Монтажний інструмент ізольованими ручками	КСН4-2	ТУ 3428100Т2-80	мал	спеціальні шафи в диспетчерській
6. Рукавички діелектричні			о	
7. Діелектричні роботи		ТУ 38106359-79	ком	
8. Виносне заземлення 0,4 кВ	Матрац 45x45	ГОСТ 13385-78	пар	
9. діелектричний див		ГОСТ 121018-79	пар	
10. Плакати та знаки безпеки		ГОСТ 4997-75	мал	
		ГОСТ 124026-76	о	
			мал	
			о	
			мал	
			о	
			о	

6.3. Розрахунок заземлювального пристрою підстанції

В рамках проекту планується встановити заземлювач на ТП 10/0,4 кВ.

Вихідні дані для розрахунку:

- ТП потужність 10/0,4 кВ: $S_{TP} = 250 \text{ кВА}$;

- Кількість рядів;

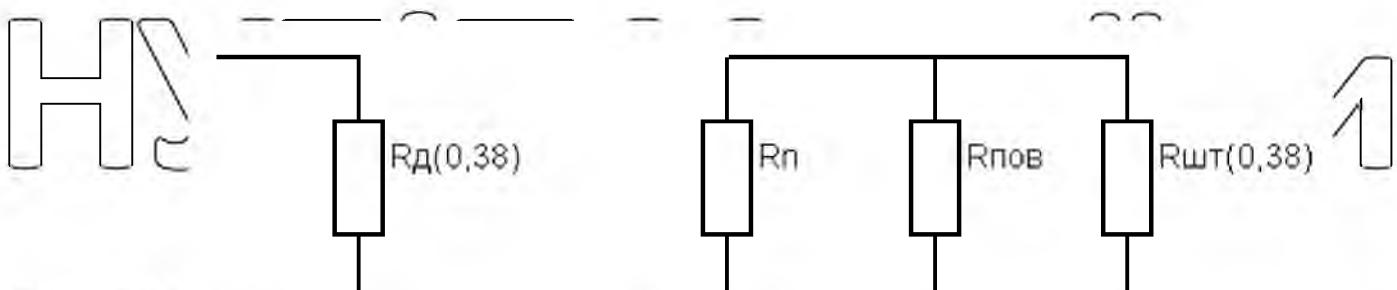
- кількість пристрій повторного заземлення 1, 2;
- опір верхнього шару ґрунту, $\rho_1 = 270 \Omega \cdot \text{м}$;
- питомий опір шару ґрунту, $\rho_2 = 140 \Omega \cdot \text{м}$,
- товщина верхнього шару ґрунту, $h_1 = 3,5 \text{ м}$;
- довжина лінії напругою 10 кВ, $L_p = 7,5 \text{ км}$;

- НУБІЙ України**
- довжина кабельної лінії 10 кВ, $L_k = 11 \text{ км}$;
  - природний заземлювач фундамент будівлі ($S_0 = 50 \text{ м}^2$);
  - переріз горизонтального електрода $40 \times 4 \text{ мм}^2$;
  - вертикальні електроди довжиною $l = 5 \text{ м}$; діаметр $d = 0,012 \text{ м}$.

Оскільки в ТП використовуються пристрої до і вище 1 кВ, до заземлювального пристрою пред'являються наступні вимоги: вимоги до мережі 0,38 кВ і вимоги до мережі 10 кВ, що працює з глухим заземленням нуля.

Виконуємо вимоги до мережі 0,38 кВ.

Намалюємо схему компенсації:

Для визначення допустимого значення опору заземлювача розглянемо еквівалентний питомий опір двошарового ґрунту за формулою:

$$p_{\text{ак}} = \frac{p_1 \cdot p_2 \cdot k \cdot t}{p_1(t+k) + p_2(h-t)} \quad (6.1)$$

де k – коефіцієнт, що дорівнює 1, коли $p_1 > p_2$;

t - глибина електрода, $t = 0,8 \text{ м}$.

$$R_{\text{ак}} = \frac{270 \cdot 140 \cdot 1 \cdot 5}{270(0,8 + 1 \cdot 5 - 3,1) + 140(3,1 - 0,8)} = 219,51 \Omega$$

Тоді допустиме значення опору заземлюючого пристрою з урахуванням питомого опору землі:

$$R_d(0,38) = 0,04 \quad t_{\text{eq}} = 0,04 \cdot 219,51 = 8,7 \Omega$$

Визначимо опір природного заземлювання в якому використовується залізобетонна основа будівлі, за формулою:

$$\text{НУБІП} \quad R_n = 0,5 \cdot \frac{p_{\text{дієв.}\delta}}{\sqrt{S_e}}, \quad \text{Україні}^{(6,2)}$$

де $p_{\text{reg.f}}$ – еквівалентний питомий опір занізбетонної основи, Ом м.

Значення $p_{\text{reg.f}}$ визначається за формулою:

$$\text{НУБІП} \quad p_{\text{дієв.}\delta} = \delta_1 \left(1 - \ell^{-\alpha \frac{h_1}{\sqrt{S_e}}} \right) + \delta_2 \left(1 - \ell^{-\beta \frac{\sqrt{S_e}}{h_1}} \right), \quad \text{Україні}^{(6,3)}$$

де $\alpha = 3,6$, $\beta = 0,1$, якщо $p_1 > p_2$.

$$\text{НУБІП} \quad p_{\text{дієв.}\delta} = 270 \left(1 - \ell^{-3,6 \frac{3,1}{\sqrt{50}}} \right) + 140 \left(1 - \ell^{-0,1 \frac{\sqrt{30}}{3,1}} \right) = 284,2 \hat{\ell} \cdot i. \quad \text{Україні}$$

Потім $R_n = \frac{0,5 \cdot 284,2}{\sqrt{50}} = 21,68 \hat{\ell} i$

Згідно зі схемою заміни опір $Rd(0,38) = 9,2$ Ом повинен бути забезпечений

$$\text{НУБІП} \quad \frac{1}{R_{d(0,38)}} = \frac{1}{R_n} + \frac{1}{R_M} + \frac{1}{R_{n\alpha}}. \quad \text{Україні}^{(6,4)}$$

з урахуванням сумарного опору природних заземлювачів R_n , штучних заземлювачів R_M і всіх повторних заземлень ВЛ 0,38 кВ.

Для визначення опору повторних заземлювачів виконамо схему мережі 0,38 кВ (рис. 6.2).

З урахуванням питомого опору землі допустиме значення сумарного опору всіх заземлювачів ВЛ 0,38 кВ не повинно перевищувати 23 Ом.

Визначити загальний опір заземлювачів лінії 1:

$$\text{НУБІП} \quad \frac{1}{R_{n1}} = \frac{1}{R_{11}} + \frac{1}{R_{12}} + \frac{1}{R_{13}} + \frac{1}{R_{14}}, \quad \text{Україні}^{(6,5)}$$

Оскільки $R_{11} = R_{12} = R_{13} = R_{14}$, тобто

$$R_{n1} = \frac{R_{n3}}{\kappa_{\ddot{E}1}} = \frac{30}{4} = 7,5 < 23 \text{ Ом}, \quad (6,6)$$

де $n1$ – кількість повторюваних одиниць заземлення.

Схожий на:

$$R_E = \frac{R_{E2} \cdot n_{E2}}{3} = \frac{30 \cdot 3}{3} = 10 < 23 \text{ Ом}; \quad (6,7)$$

$$R_E = \frac{R_{E3} \cdot n_{E3}}{5} = \frac{30 \cdot 5}{5} = 6 < 23 \text{ Ом}. \quad (6,8)$$

Загальний опір всіх заземлювачів мережі 0,38 кВ:

$$R_{n_{aa}} = (R_{E1} + R_{E2} + R_{E3} + R_{E4}) \cdot 7,5 \cdot 10^{-6} = 2,5 \text{ м} \quad (6,9)$$

Знаючи R_n і R_{prov} , визначаємо їх сумарне значення:

$$R_{d_{aa}} = \frac{R_n + R_{n_{aa}}}{20,09 \cdot 2,5} = 2,22 \text{ м} \quad (6,10)$$

згідно ПУЕ, тобто.

$$R_{sht}(0,38) = 30 \text{ Ом} \cdot \text{Потреба} = 64 \text{ Ом}$$

$$R_{d_{10}} = \frac{12,5}{2} \leq 10 \text{ м}, \quad (6.11)$$

$$R_{sht}(0,38) = \frac{U(L_n + 35L_k)}{350},$$

$$\text{де } I_z - \text{струм замикання на землю, А; } L_n, L_k - \text{довжина повітряних ліній 10 кВ і кабельних ліній електропередачі відповідно, км.}$$

L_n, L_k – довжина повітряних ліній 10 кВ і кабельних ліній електропередачі

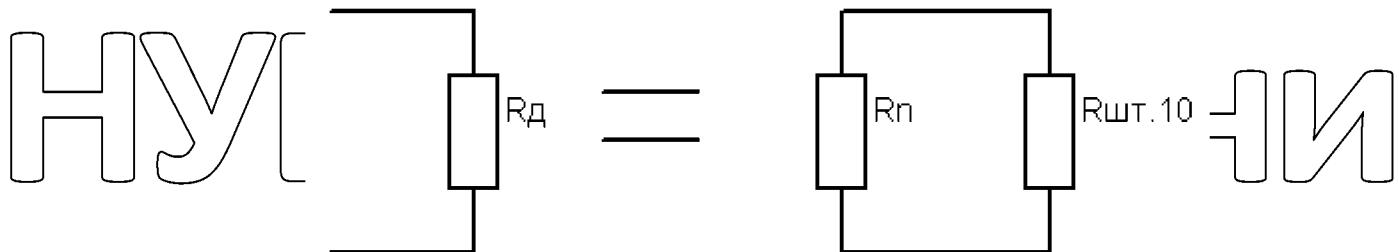
$$R_{sht}(0,38) = \frac{10(200 + 35 \cdot 12,5)}{350} = 20,71 \text{ м}$$

$$\text{звідси } R_{d10} = \frac{12,5}{20,71} = 6,04 < 10 \text{ Ом.}$$

$$R_{sht}(10) = \frac{U^2}{I_z^2} = \frac{30^2}{20,71^2} = 2,22 \text{ м}$$

$$\text{НУБІП} \quad R_{\text{шт.10}} = \frac{R_n \cdot R_{\hat{a}10}}{R_n + R_{\hat{a}10}} = \frac{21,68 \cdot 6,04}{21,68 + 6,04} = 8,68 \hat{\Omega} \quad \text{Україні} \quad (6.12)$$

Порівнявши отримані значення $R_{\text{шт.10}}$ (0,38) і $R_{\text{шт.10}}$, беремо значення для розрахунку, тобто $R_{\text{шт.10}} = 8,64 \text{ Ом}$.

НУБІП Україні

Рис. 6.2. Планується заміна лінії 10 кВ
Визначасмо опори для вертикальних і горизонтальних елементів заземлювача.

Опір вертикального заземлювача визначається за формулою:

$$\text{НУБІП Україні} \quad R_{\hat{a}} = \frac{E_n \cdot \delta_{\hat{a}d\hat{a}}}{2\pi l} \sqrt{\left(\ln \frac{2l}{d}\right)^2 + \frac{1}{2} \ln \frac{4h + l}{2h - l}} \quad (6.13)$$

де d - діаметр стержня круглого перерізу, $d = 0,012 \text{ м}$;

h – відстань від поверхні землі до центра стрижня, м;

$$h = t + 0,5 \square 1 = 0,8 + 0,5 \cdot 5 = 3,3 \text{ м};$$

K_s – коефіцієнт сезонної варіації, $K_s = 1,15$.

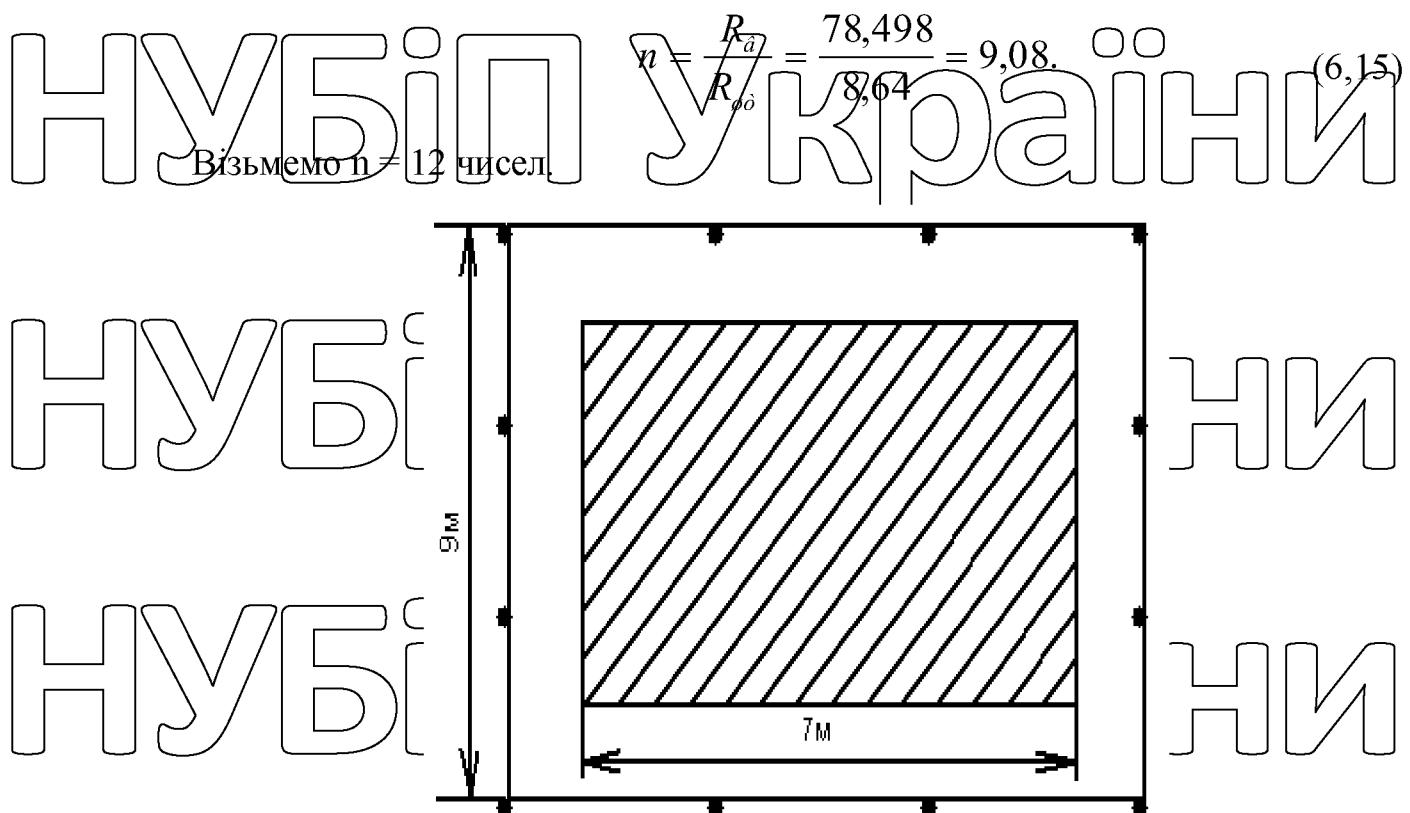
$$\text{НУБІП Україні} \quad R_{\hat{a}} = \frac{1,5 \cdot 219,51}{2 \cdot 3,14 \cdot 5} \sqrt{\left(\ln \frac{25}{0,012}\right)^2 + \frac{1}{2} \ln \frac{4 \cdot 3,1 + 5}{4 \cdot 3,1 - 5}} = 78,498 \hat{\Omega}$$

Тоді електропровідність буде розраховуватися за формулою:

$$\text{НУБІП Україні} \quad g = \frac{1}{R_{\hat{a}}} = \frac{1}{78,498} = 0,0127 \hat{\Omega}^{-1} \quad (6.14)$$

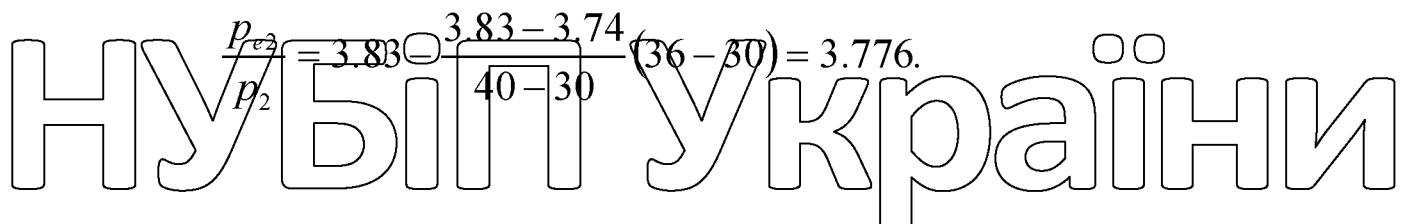
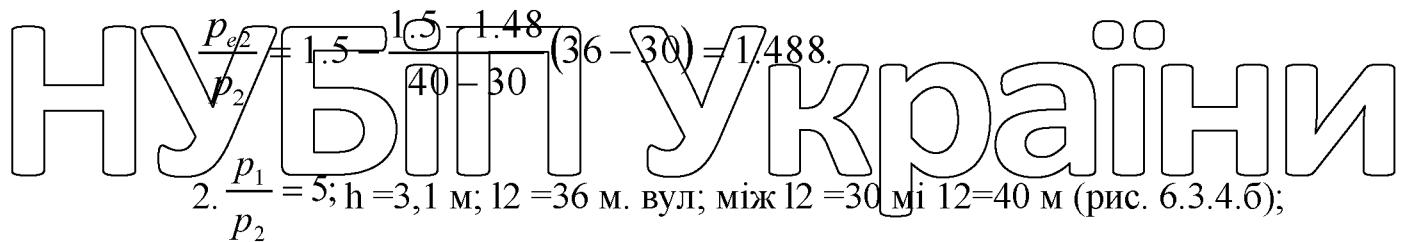
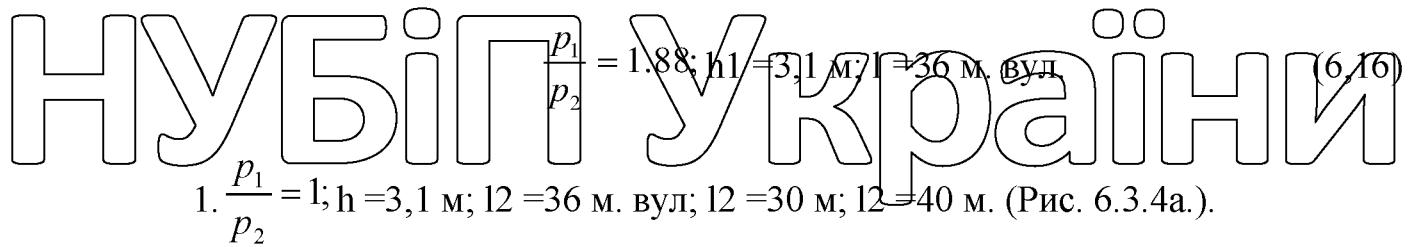
НУБІП Україні

Початкову кількість вертикальних смуг визначаємо без урахування щита між ними:

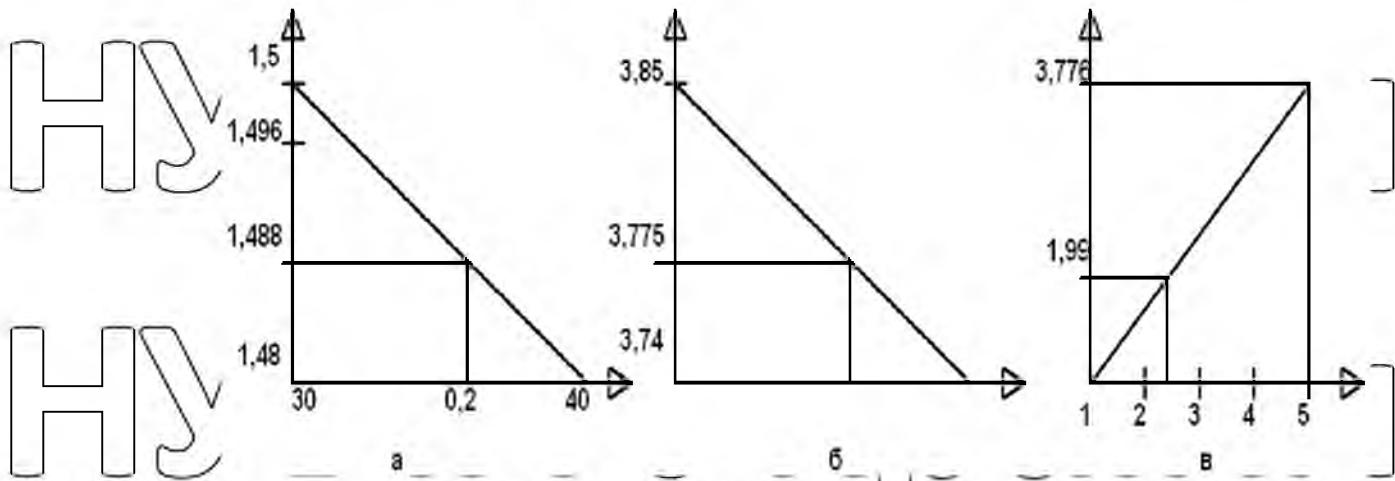

Сторона заземлення 9 м, а довжина горизонтальних елементів 12 = 36 м. вул.

Щоб визначити опір горизонтальних елементів, ми спочатку визначаємо еквівалентний опір землі та за допомогою лінійної інтерполяції.

3. $h_1 = 3 \text{ м}; l_2 = 36 \text{ м вул}; p_2^2 = 1,88 \text{ між pl, pl/p2} = 1 \text{ і pl/p2} = 5$ (Малюнок 6.34.в);
 $p_{e2} = 1.488$
 $\frac{p_{e2}}{p_2} = \frac{1.488}{5-1} = 0.372$

Рис. 6.4. Лінійна інтерполяція g_2/g_2

Тепер можна визначити опір горизонтального елемента контуру заземлення за формуллю:

$$R_i = \frac{k_c \cdot p_{en}}{2\pi\ell_1} \cdot \ell n \frac{2\ell_2}{B \cdot t} = \frac{2.0 \cdot 257.1}{6.28 \cdot 36} \ell n \frac{2 \cdot 36}{0.04 \cdot 0.8} = 25.70 \Omega. \quad (6.17)$$

Провідність горизонтальних елементів:

$$g_p = \frac{1}{R_p} = 0.0389 \Omega \quad (6.18)$$

Значення коефіцієнта використання можна знайти за таблицею шляхом

послідовної лінійної інтерполяції при $h_1/l = 0.6$;

$$a/l = 1.8; p_1/p_2 = 7; n = 4.$$

$$\text{сторінка } pl/p_2 = 3; n = 4; h_1/l = 0.5; a/l = 1 \text{ і } a/k = 2.$$

$$n = 0.631 + \frac{0.670 - 0.631}{2-1} (1.8 - 1) = 0.662.$$

$$2. pl/p_2 = 3; n = 4; h_1/l = 0.5; a/l = 1.6 \text{ між } a/l = 1 \text{ і } a/l = 2,$$

$$p = 0.607 + \frac{0.655 - 0.607}{2.0} (1.8 - 1) = 0.645.$$

3. $p_1/p_2 = 3$; $n = 4$; $a/l = 1,6$; $h_1/l = 0,6$ між $h_1/l = 0,5$ і $h_1/l = 1$;

$n = 0.662 - \frac{0.662 - 0.645}{1 - 0.5} (0.6 - 0.5) = 0.658$.

4. $p_1/p_2 = 10$; $n = 4$; $h_1/l = 0,5$; $a/l = 1,8$ між $a/l = 1$ і $a/l = 2$;

$$n = 0.739 + \frac{0.79 - 0.739}{(1.8 - 1)} (1.8 - 1) = 0.78.$$

5. $p_1/p_2 = 10$; $n = 4$; $h_1/l = 1,0$; $a/l = 1,8$ між $a/l = 1$ і $a/l = 2$;

$n = 0.722 + \frac{0.761 - 0.722}{2 - 1} (1.8 - 1) = 0.753$.

6. $p_1/p_2 = 10$; $n = 4$; $a/l = 1,8$; $h_1/l = 0,6$ між $h_1/l = 0,5$ і $h_1/l = 1$;

7. $n = 4$; $h_1/l = 0,6$; $a/l = 1,8$; $p_1/p_2 = 7$ між $p_1/p_2 = 3$ і $p_1/p_2 = 10$;

$n = 0.658 + \frac{0.775 - 0.658}{10 - 3} (7 - 3) = 0.725$.

Потім визначається опір штучного заземлювача в підстанції:

$R_{oo} = \frac{1}{n(n - p_B \cdot p_n)} = \frac{1}{0.725} (12 \cdot 0.0366 \cdot 0.0389) = 7.44 \Omega < 8,64 \text{ Ом}$ (6.20)

Таким чином, штучний заземлювач являє собою замкнутий контур, що

містить 9 вертикальних стрижнів по довжині 5 м, залежить від довжини штаби 36

М. ВУЛ

3 урахуванням

природного заземлювача та вторинних заземлювачів

повітряної лінії загальний опір контуру заземлення буде таким:

$$\frac{1}{R_3} + \frac{1}{R_n} + \frac{1}{R_{\phi i}} + \frac{1}{R_{rid}} = \frac{1}{21.68} + \frac{1}{7.44} + \frac{1}{2.5} = 0.596 \Omega \quad 6.21)$$

Тоді $R_3 = 1,71 < 4 \text{ Ом}$ відповідає вимогам п. 1.7.62 НУЕ-2017.

6.4. Блискавкохист

Захист нари картонні від прямих ударів блискавки забезпечується встановлений в конструкції тросовий блискавковідвод.

Картоплесховище відноситься до III групи блискавкозахисту, зона захисту Б. Головною ознакою громовідводу є охоронна зона навколо нього.

Розміри картоплесховища:

$$A = 53 \text{ м. вул.}$$

$$Я = 45 \text{ м. вул.}$$

$$H = 6 \text{ м.}$$

Визначаємо висоту громовідводу:

$$hb = 0,67 r_0 + 0,4 h_0$$

$$\text{де } r_0 = B/2, h_0 = H;$$

$$r_0 = 45 / 2 = 22,5 \text{ м}; h = 6 \text{ м.}$$

$$hb = 0,67 \cdot 22,5 + 0,4 \cdot 6 = 17,5 \text{ м.}$$

Для виготовлення блискавковідводу беремо трос перерізом $35-50 \text{ мм}^2$, довжина між двома штифтами і $\leq 0,2$. Висота опори, до якої кріниться трос, з урахуванням вільної осі троса ($hp = 2 \text{ м}$).

$$\text{стрибок} = hb + hstr \quad (6,23)$$

$$\text{стрибок} = 17,5 + 2 = 19,5 \text{ м.}$$

Заземлення здійснюється шиною $40 \times 4 \text{ мм}$, розміщені в глибині з обох боків будівлі $0,8 \text{ м}$.

6.5. Пожежна безпека

Біля входу в картоплесховище слід встановити щит з комплектом протипожежного інвентарю (табл. 6.3).

Таблиця 6.3

Пожежне обладнання		
засоби	Добрий	Містер
Вогнегасник хімічний, пінний	OCP - 10	2
Вуглекслотний вогнегасник	OУ-5	2
Відро		1
сокира		1
брухт		1
Вилка		1
Лопата		1
Ящик з піском	3	1

В ОУ оператора - 5-3 од.
 В основному пожежа виникає внаслідок порушення правил експлуатації.
 До противожежних заходів відноситься оперативне виявлення пошкоджень
 ізоляції електрообладнання та виявлення можливих несправностей.

Слід пам'ятати, що гасити електроприлади, що горять, можна тільки після
 відключення напруги і тільки вуглекслотними або порошковими
 вогнегасниками.
 Під час ремонтних робіт у картоплесховищі застосовують ручні
 електромашини І класу: свердлильні, шліфувальні, заточувальні, електропилки,
 електорубанки та ін.

Для захисту працівників від ураження електричним струмом у разі пробою
 ізоляції цих машин передбачено використання захисного пристроя ІЕ 9814.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 7

ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА

Економічну ефективність використання пристроя для магнітної обробки картоплі визначали за відомими методиками [105]. В якості бази для порівняння розглянуто сучасну технологію та технічні прийоми вирощування картоплі.

Рекомендується порівнювати інвестиційні проекти та вибирати найкращий за такими показниками [105]:

чистий дисконтований прибуток (НПП) або інтегральний ефект;

індекс рентабельності (PI);

норма внутрішнього доходу (ВВІ);

дата погашення

Величина РДР з фіксованою ставкою дисконту (E) визначається за

формулою:

$$\text{ЧДП} = \sum_{t=0}^T (R_t - Z_t) \cdot \frac{1}{(1+E)^t} - K, \quad (7.1)$$

де R_t – результати, отримані на кроці t ;

Z_t – витрати, понесені на кроці t (без капітальних вкладень).

T – Тривалість розрахункового періоду.

ϵ – постійна знижка.

K – капітальні вкладення.

Результати, отримані під час R_t , визначаються значенням додаткової картоплі R_n .

У цьому випадку капітальні вкладення відбудуться лише на першому етапі експлуатації:

$K = \text{Століття},$

де Век – величина електротехнічного комплексу для магнітної обробки картоплі.

Коефіцієнт дисконтування приймається постійним і дорівнює $E = 0,17$.

Індекс рентабельності, який є відношенням суми приведених впливів до суми капітальних вкладень, розраховується за формулою:

$$IPI = \frac{1}{K} \sum_{t=0}^T (R_t - Z_t) \cdot \frac{1}{(1+E)^t}. \quad (7.3)$$

Індекс прибутковості тісно пов'язаний з РДР, якщо РДР додатний, IPI більше одиниці, і навпаки. Якщо РІ більше одиниці, проект ефективний, якщо РІ менше одиниці, він неефективний.

Внутрішня норма прибутку (IDP) для EVN – це ставка дисконтування, за якої вартість зменшених впливів дорівнює зменшеним капіталовкладенням. ЕУН визначається шляхом вирішення рівняння:

$$\sum_{t=0}^T \frac{R_t - Z_t}{(1+E_{BH})^t} = \sum_{t=0}^T \frac{K}{(1+E_{BH})^t}. \quad (7.4)$$

Інвестиції в цей інвестиційний проект є винагородними, коли ВВП дорівнює або перевищує необхідну для інвестора прибутковість капіталу. В іншому випадку вони непрактичні.

Термін окупності - це мінімальний проміжок часу (від початку проекту), після якого інтегральний ефект стає і залишається інтегральним в майбутньому. На рисунках 7.1 – 7.2 показано зміни чистого дисконтного прибутку та індексу рентабельності протягом розрахункового терміну експлуатації п'ятирічного заводу з переробки магнітної картоплі.

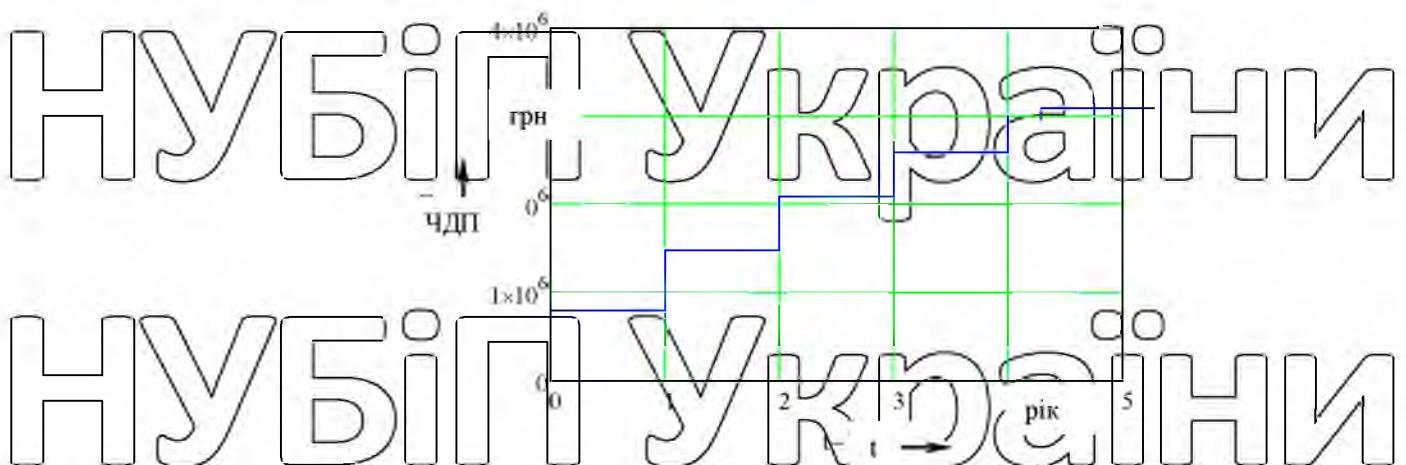

Рис. 7.1 Залежність чистого дисконтного прибутку агрегату переробки

магніту картоплі від тривалості розрахункового періоду

На рисунку 7.1 видно, що ПДП є негативним у перший рік роботи електромагнітного комплексу магнітної переробки наданішків картоплі, що є показником ефективності проекту.

Внутрішня норма прибутку для ЕВН становить 35,71, а термін окупності

електротехнічного комплексу магнітної обробки картоплі — один рік.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

1. Щоб зменшити втрати картоплі при зберіганні, необхідно підтримувати оптимальні технічні параметри при зберіганні картоплі. Здебільшого для цього використовують вентилятори, нагрівальні прилади та зволожувачі повітря. Використання цього обладнання забезпечує зниження втрат продукції до 20%, зниження експлуатаційних витрат до 15-20%.
2. Обґрунтовано та обрано технічне обладнання, що забезпечує механізацію найважливіших технічних процесів зберігання картоплі.
3. Система заземленого електрообладнання для підтримки технічних параметрів картоплесховища, водопостачання та освітлення виробничих приміщень.
4. Проведено розрахунок електричної мережі 0,38 кВ та визначено потужність ТП 10/0,4 кВ.
5. Складено заходи з монтажу, налагодження та експлуатації електрообладнання, складено графіки технічного обслуговування та поточного ремонту електрообладнання. На картоплесховищі розглянули питання безпеки праці та пожежної безпеки.
6. Обробка картоплі магнітним полем дозволяє підвищити врожайність, зменшити захворювання рослин і збільшити лежкість картоплі.
7. На основі теоретичних та експериментальних досліджень встановлено, що зміна біопотенціалу та pH картоплі при магнітній обробці залежить від квадрата магнітної індукції та швидкості руху картоплі. Визначено наявність зв'язку між зміною біопотенціалу, pH та врожайністю картоплі, що дозволяє визначити ефективність магнітної обробки картоплі на основі зміни біопотенціалу та pH.
8. Найефективнішим методом магнітної обробки картоплі є магнітна індукція 30 мТл з чотирикратним перемагнічуванням і швидкістю конвеєрної стрічки 1 м/с. При такому способі обробки найбільше змінюється біопотенціал, pH, біометричні показники та продуктивність картоплі.

9. За допомогою імітаційної моделі ELCUT розроблено конструкцію магнітної системи установки магнітної обробки картоплі та досліджено установку магнітної обробки картоплі.

10. Встановлено, що обробка картоплі в магнітному полі підвищує врожайність на 17-21 % і кількість товарних бульб на 15 %. Застосування пристрою для магнітної обробки картоплі дає чистий дисконтний прибуток 3164 грн на площі 4 га. Термін окупності становить 1 рік, а показник рентабельності в перший рік роботи більше одиниці, що підтверджує високу ефективність розробки.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. А.І. Замотаєв та ін. «Виробництво картоплі на промисловій основі». Агропромиздат, 1985;
2. І.Л. Волкінд «Промислова технологія зберігання картоплі, овочів і фруктів»;
3. Колчин Н. Н. «Комплекси машин і устаткування для післязбиральної обробки картоплі та овочів». М, Машинобудування, 1982-202.
4. Метлицький Л. В. «Зберігання плодів у регульованому газовому середовищі». М, Економіка, 1972;
5. Рослов Н.М. «Комплекси для зберігання картоплі та овочів». М, Россельхозиздат, 1985;
6. Скрипноков Ю.Г. «Зберігання та переробка овочів, плодів і ягід». М, Агропромиздат, 1986;
7. І.Л. Волкінд «Комплекси для зберігання картоплі, овочів і фруктів». М, Колос, 1981;
8. Пшеченков К. А. «Машини для вирощування та збирання картоплі». М, Россельхозиздат, 1984;
9. Пшеченков К. А., Верещегін Н. І. «Промислова технологія виробництва картоплі». М, Колос, 1983;
10. Електротехнічний довідник під ред. М. Г. Чілікін, ТЗМ «Енергія», 1966-872с.;
11. Фоменко А. П. «Електропривод сільськогосподарських машин, агрегатів і потокових ліній». М., Колос, 1973;
12. Кондратенков Н. І. та ін. «Курсовий проект з передачі електроенергії в сільському господарстві». Челябінськ, ЧГАУ, 2002;
13. Виробничі норми освітлення сільськогосподарських підприємств, будівель, споруд. М., ВІЕСХ, 1992-27с.;
14. Довідник з проектування електроосвітлення. ред. Г. М. Кноррінг. Л., Енергія, 1976-384;
15. Довідник дизайнера. СХ мати. ГНТІМЯ, 1964;
16. А. М. Баев, Е. А. Каменір та ін Конвеєр для сортування картоплі. А.С. №

680 680 /СРСР/ - Бюлєтень Discovery. Винаходи. Промислові зразки. Товарні

маки. 1979. № 3.;

17 Г. Л. Дорохов, В. В. Гиринський, Б. С. Сіверський. Результати передпосівної обробки бульб картоплі в електробульбообробній машині ЕКМ-ТБ. Праці ЧІМЕШ, 1972;

18 А.П.Блонська, В.Г.Биков, В.А.Захарова. Вплив зони коронного розряду та ультрафіолетового випромінювання на формування перидерми ран під час обробки картоплі при зберіганні. В кн. Застосування пристрій та засобів ЕІТ у насінництві та птахівництві. Наукові праці, Челябінськ, 1983, стор. 25...29;

19. Н. М. Березіна, Д. А. Каушанн. Передпосівне опромінення насіння сільськогосподарських рослин. Атоміздат, М., 1975;

20 Технологія та схеми технічних засобів для передпосівної обробки насіння картоплі електричним полем. Наукова доповідь. Челябінськ, 1982-120 pp.;

21. Підготовка некоронних елементів пристрою для передпосівної електробробки насіння картоплі. Наукова доповідь. Челябінськ, 1984-74;

22. Б. В. Анісімов, В. Т. Парфьонов. Біологічна дія електронів на картоплю. Атоміздат, М., 1975;

23. М. Н. Рибаков, Б. С. Федоров. Стандартизація та якість плодів, овочів і

картоплі. М., Видавництво Стандарти, 1982 р. 200 с.;

24. А. М. Басов та ін Електротехніка. М., Агропромиздат, 1985-256с..

25. Довідник з електроприводного, силового та світлотехнічного проектування. ред. Я.М. Большам. М., Енергія, 1974-728 pp.